

ПЕРЕЯСЛАВСЬКА МІСЬКА РАДА
ПЕРЕЯСЛАВСЬКА ЗАГОЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТ.№5

Тримаймося України, бо Україна тримає нас!

К Н И Г А З В И Т Я Г

історико - патріотичної організації для дітей та юнацтва

Козацького Братства Якіма Андрушки

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст.№5

Загальна тема:

«ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ УЧНІВ
ЗАСОБАМИ КОЗАЦЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ»

Місце реалізації: Переяславська ЗОШ І-ІІІ ст.№5

Термін реалізації: з вересня 2021 р. по 21 люте 2022 р.

Виховник: Касьян Олена Дмитрівна, педагог-організатор

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст.№5 Київської обл.

Домашня адреса: Київська обл., м. Переяслав,

вул. Богдана – Хмельницького, буд.38, кв.11

Контактний телефон: (+ 380)0634022478

Е – mail: kasan66@ukr.net

ЗМІСТ

Частина I - «Спадок»	3
Бродницька гіпотеза заснування Андрушів на Переяславщині Київської області	3
Сценарій акція «Незгасима свіча»	9
Сценарій вікторини пам'яті Героїв Крут	21
Сценарій театралізованої акція « Андруші у Другій світові».....	33
Частина II – «Здобуток»	42
Творчий проєкт Козацького Братства Якіма Андрушки	42
Анотація	43
Паспорт проєкту	44
Етапи планування і реалізації проєкту	48
Використані джерела	62
Збірка сценаріїв	63
Фото	167
Додатки	

ЧАСТИНА I - «СПАДОК»

Бродницька гіпотеза заснування Андрушів на Переяславщині Київської області

Автор: педагог-організатор

Переяслав-Хмельницької ЗОШ I-III ст. №5 Київської обл.

Касьян Олена Дмитрівна

На території села Андрушів Переяслав - Хмельницького р-ну Київської обл. археологами були виявлені людські поселення, які відносилися до верхнього палеоліту, мезоліту, міді-бронзи. На третій дніпровській терасі, в піщаних дюнах і ямах, були знайдені черепки та посуд, виготовлені без гончарного круга, крем'яні ножі, ювелірні прикраси з бронзи, мідні й бронзові гроші, давні поховання, кінські черепи, заглиблені в землю кам'яні хрести тощо.

У період з IX по XIII ст., під впливом зовнішніх і внутрішніх соціально-економічних чинників, формується етнічна спільнота під відомою в історії назвою - бродники. На думку французького лінгвіста Е.Лозована в основі цього терміна лежить слов'янське слово «брод». Суфікс «-ник» вказує не лише на місце проживання, а й на професію. Звідси виходить, що термін бродники в давньоруській мові означає: «ті, хто переправляють через броди...», «поромники» тощо. Вірогідно, першими бродниками були люди, що виконували функції лоцманів.

Бродники проживали на прибережних терасах, знали всі таємні переправи, облаштовували пристані та контролювали важливі торгівельні шляхи на річкових артеріях могутньої держави Русь.

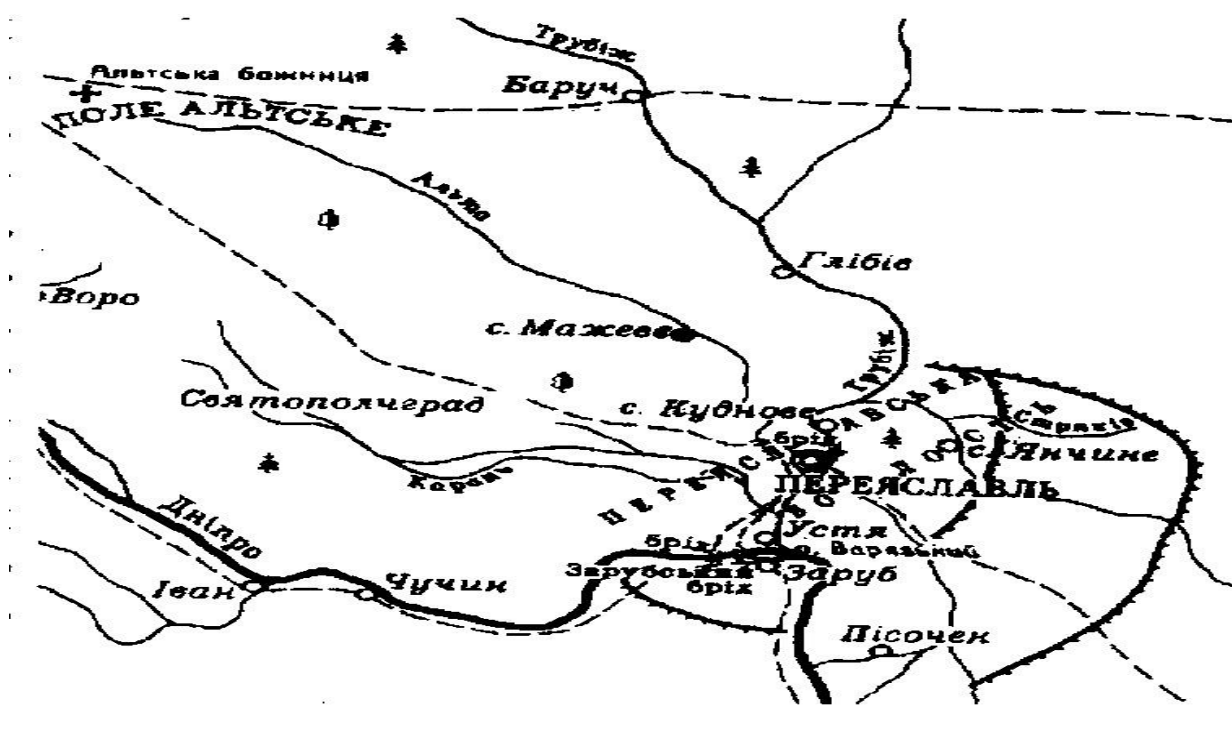
Броди ж у давні часи були місцем зупинок на торгових шляхах, центрами торгівлі. З часом такі броди на річках переростали в міста, ставали центрами торгівлі з адміністративно - військовими функціями.

Французький лінгвіст Е.Лозована стверджував, що бродники нікому не були підвладні і об'єднувалися в самостійну громаду. Бродники однаково ла-

днали і з руськими князями, і з степовими кочівниками. І ті, й інші без допомоги бродників обійтися не могли. Незалежні й напівзалежні території бродників знаходилися не тільки в степах, а й на землях Київської Русі.

Наддніпрянське село Андраші на Переяславщині фактично було спадкоємцем староруського «города» Устя, заснованого на Зарубському броді через Дніпро (Див. мапа №1. Карта-схема торгових шляхів в X-XI століттях).

Мапа №1. Карта-схема торгових шляхів в X-XI століттях

В X – XIII ст. літописний «город» Устя відіграв роль Дніпровської пристані Переяслава, сторожової застави й розташовувався на стратегічно важливій дорозі, пізніше з поромним перевозом, яка з'єднувала правобережне Київське Князівство з лівобережжям, Переяславом і Переяславщиною. Пристань на дніпровському водному шляху була необхідна для економічного, політичного та торгового розвитку Переяслава.

На цьому броді часто переправлялися руські дружини, що йшли з Києва до Переяслава. (Див мал. 1. Руський вояк XI століття. За виданням "Історія українського війська").

*Мал.1 Руський вояк XI століття
(За виданням "Історія українського війська")*

Літописне місто Устя при впадінні річки Трубіж (Трубайло) визначено на відомій в науці географічній карті інженера – картографа Гійома Левассера де Боплана. Цю карту він складав для польського уряду на початку XVII ст.

Сторожова застава Устя знаходилася на відстані 8 км. від Переяслава у гирлі р. Трубіж і займала невелике підвищення на його правому березі. Тут існувало невелике поселення, яке займало прибережну площу в десять гектарів. Значну частину жителів складали воїни.

Спочатку на правому березі Дніпра, біля цієї переправи, з'явився город Заруб, а вже пізніше Трахтемирів, побутова назва Монастирська мілина. На лівому ж, протилежному березі, збудували укріплене місто Устя. Біля нього заснувалася дніпровська пристань, а навколо неї Старе село, яке в побуті називалося Староселиця, найдавніша частина Андрушів.

Відомо, що у давньоруський період торгові каравани концентрувалися саме у місті Устя. Тут разом з широкомасштабною торгівлею відбувається і місцевий обмін товарами. В районі городища давньоруського міста Устя були знайдені римські монети, знаряддя праці, побутові речі, прикраси, оленячі роги, з яких виготовляли гудзики, олов'яні кулі, проіржавлені мечі невідомих воїнів, рештки рубаного колись сокирою дерева та інші старожитності. Населення займалося також скотарством, рибальством тощо. В часи Київської Русі давньоруські фортеці Устя і Заруб прикривали переправу через Дніпро.

Лівий берег торгового шляху «із Варягів у Греки» (з X ст.) був огорожений високо насипним земляним валом. Цей вал охороняли бродники, землянки яких виявлені на території Андрушів (*Див. мал.2. Князь з дружинниками та мал.3 Реконструкція землянки, виявленої на території Андрушів*).

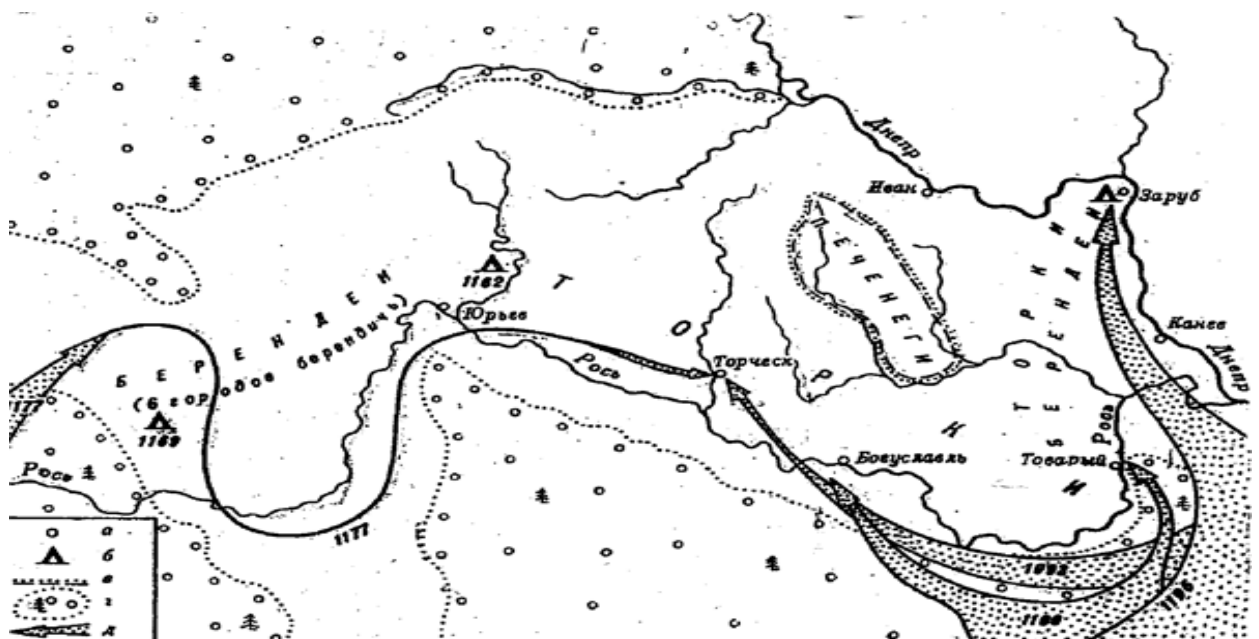
Мал.2 Князь з дружинниками

Мал.3 Реконструкція землянки, виявленої на території Андрушів

Хочеться зауважити, що функції прикордонних загонів Київської землі виконував чорноклобуцький племінний союз (Див. мапа №2. Чорні клобуки на Поросі).

Мапа 2. Чорні клобуки на Поросі

- а – міста Київської Русі XII ст.
- б – кочівницькі вежі
- в – землі печенігів за археологічними даними
- г – ліси
- д – походи половців

У 1893 році було вирішено стародавню пристань змістити майже на два кілометри в низ по течії Дніпра, для того, щоб прокласти нову трасу на Переяслав поза селом через водне річище Станіслав.

Напередодні затоплення водами Канівського водосховища, брід мав ширину триста двадцять метрів (320 м.) і глибину одного метра (1 м.).

Укріплене місто Устя з перервами проіснувало щонайменше шість віків і вперше згадується в літописах Київської Русі 1096 та 1136рр.

З приходом монголо-татар на землі Київської Русі (XIII – XVI ст.), виникає нова форма відносин між кочівниками і бродниками. Монголам потрібні були торговці, майстри, інженери, впорядковані переправи через великі ріки України, риба для виживання після зими. Все це їм дали бродники, які натомість отримали автономні права, зберегли мову, віру і політичне самоуправління.

У Початковій монгольській хроніці в [1240](#) році бродників називають «козаками» (вільна людина). Термін «козаки» у XIV ст. також вміщено в словник половецької мови та в додаток грецького збірника житій святих.

Сама назва Андруші з'являється у кінці XVI ст. на початку XVII ст. Цей факт підтверджується археологами та даними українського письменника Дмитра Косарика.

В основі назви села лежить ім'я літописного князя Андрія Переяславського удільного князівства часів Київської Русі. Серед князів Переяславської землі в один час владарював відомий в літописах князь Андрій на місцевості, там де розташовувалося село. Він воював з кочовими нападами половцями, особливо активно проганяв їх і не допускав на територію між річкою Карань і Дніпро, бо тут очевидно були його володіння. Можливо від цього Переяславського князя Андрія і походить назва Андруші, яке спочатку визначало назву цієї місцевості урочища, а пізніше перейшла і на оселі скотарів та мисливців, які здавна жили, виловлювали рибу в дніпрових рукавах, джерелах та озерах, випасали скот на лугах і пасовиськах.

Наддніпрянське село Андруші на Переяславщині Київської обл. затоплене водами Канівського водосховища в 1970 році.

Використані джерела

1. Булах Г.С., Басак К.В. Затоплений рай: Андруші у спогадах та документах/ упорядник Михняк М.К.- К.: Український пріоритет, 2018.- 400с.
2. Косарик Д. Село Андруші на Переяславщині. Історико-етнографічний нарис. НАН України, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського. Київ: Видавництво ІМФЕ,2016-254с.
3. Скрипник Г. Село Андруші. Історико-етнографічний нарис. НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського.- Київ,2016.-256с+48 іл.

Сценарій акція «Незгасима свіча»

*Автор: педагог-організатор
Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5
Київської обл.
Олена Касьян*

Місце проведення. Спортивна зала Переяславської ЗОШ І – ІІІ ст. №5 Київської обл..

Час проведення. 28 листопада 2020 року,
о 08 год.30 хв.

Учасники акції. Учні 1-11 класів

Меседж: "Збережи пам'ять. Збережи правду".

Мета. Поглибити знання учнів про Голодомор в селі Андруші Переяславського району Київської області як геноциду Української нації, його причини, перебіг і наслідки.

Оформлення. Стенд з поіменними списками жертв Голодомору 1932-1933 років села Андруші Переяславського району Київської області.

Фонова музика - гул дзвонів чи цокання годинника.

Промовець І: Збережи пам'ять. Збережи правду! Соціалістичний переворот 1917 р. офіційно встановив в Андрушах орган Радянської влади – ревком. Новий устрій суспільства в рідному селі не всім був до ладу. Колишня сільська громада розкололася на прихильників і противників більшовизму. За таких обставин більшовицьке керівництво свідомо використовувало голодомор в Андрушах як знаряддя для покарання за непокірність та змусити андрушан сумлінно працювати в колгоспі на державу за символічну плату. Така злочинна політика привела до повального голоду в Андрушах у 2-й половині 1932 та 1-й половині 1933р..

Промовець II. Збережи пам'ять. Збережи правду. У березні 1930 р. в Андрушах був створений колгосп імені Будьонного. Одночасно з колективізацією на селі проводиться кампанія «Ліквідація куркульства як класу». «Куркулями» влада вважала тих заможних селян в Андрушах, які зуміли досягнути певного достатку власною працею в період після громадянської війни. До «куркулів» 1-ї та 2-ї категорії потрапили три двори. Мешканців цих дворів депортовано на Північ, а майно «розкуркулених» конфісковано. Зарахованих до 3-ї категорії - позбавили власних земельних наділів і нарізали менші, гіршої якості ділянки переважно далеко від села.

Вводиться натуральний штраф м'ясом, картоплею та іншими продуктами за невиконаний план хлібоздачі, внаслідок чого одноосібні селянські господарства в Андрушах були позбавлені будь - якої їжі й приречені на неминучу голодну смерть. Вилучене у боржників продовольство та худоба, не зараховувалася як сплата заборгованості й була лише каральним заходом.

Також суворо заборонялася видача жертвам голоду продуктів (зерна, картоплі), що псувалось просто неба.

По селу ходили так звані «буксирні бригади», очолювані уповноваженими райкомом партії, райвиконкомом. Буксирні бригади з великою жорстокістю відбирали у непокірних харчові продукти, прирікаючи їх на голодну смерть.

Факт наявності голоду в Андрушах не тільки замовчувався, а й заперечувався радянською владою. Аж до весни 1933 р. керівництво СРСР відмовлялося надавати допомогу потерпілим від голоду.

Через антирелігійну кампанію в селі закрили знамениту церкву Святого Георгія Переможця, яка мала свою давню історію і яку в 1845 році змалював Тарас Шевченко.

В 1930 – х роках в Андрушівській церкві влаштували і зерносховище, і клуб з танцями, і навіть театр. Очевидно, в цей період зникає іконостас, що мав неабияку цінність, церковні дзвони, яких, за свідченням жителів села, було п'ять чи шість.

На час створення колгоспу в селі налічувалось 301 господарство, де мешкало 690 осіб. Загальна кількість померлих від Голодомору становить 139 осіб. Місця поховань жертв Голодомору 1932-1933 рр. ХХ ст. знаходяться під водами Канівського водосховища.

Людиноненависницька акція, спланована проти національно свідомої частини населення Андрушів, мала ліквідувати національне відродження, зруйнувати незалежні господарства, фізично знищити неблагонадійних селян і таким чином унеможливити протистояння існуючій радянській владі.

Промовець II. Збережи пам'ять. Збережи правду. Запрошуємо до читання книги пам'яті «Голодомор — помста за свободу, помста за революцію».

Згадаємо поіменно жертв голодного терору в Андрушах!

Мартиролог жителів с. Андруші – жертв Голодомору, які померли у 1932 – 1933 роках укладено за архівними даними (ДАКО, фонд №5634, опис №1, Справа № 1647, арк..1840).

Озвучується мартиролог у формі - «прізвище, ім'я, вік, населений пункт», 139 імен (Див. Додаток №5).

Промовець І. Свідчення Доброскок Марії Іванівни, 1914 року народження. Сало Андруші Переяславського району Київської області.

Свідчення записав Авраменко Ю.В. 1994р. в м. Переяславі-Хмельницькому (Див. Додаток №6).

Перформанс « Свідчення очевидиці»

Промовець ІІ. Свідчення Шевченко Анастасії Михайлівни, 1915 року народження. Сало Андруші Переяславського району Київської області.

Свідчення записав Гнатюк В.М. 1996 р. в м. Переяславі - Хмельницькому (Див. Додаток №7).

Перформанс « Свідчення очевидиці»

Промовець І. У кожному класі запалимо свічки пам'яті! Пам'ятайте: вони були частиною української нації, її рушійною силою, вони виявили рішучість протистояти тоталітарному комуністичному режимові!

Запалюються поминальні свічки

Промовець І. Вшануємо пам'ять убитих голодом під час геноциду української нації! Не забудемо!

Хвилина мовчання

Промовець І. Щиро вдячні усім, хто своєю присутністю вшанував світлу пам'ять земляків!

Література і джерела:

1. Голодовка: 1932-1933 роки на Переяславщині: Свідчення / Упорядники: Ю.В. Авраменко, В.М. Гнатюк. - Переяслав-Хмельницький; Київ; НьюЙорк: Видво М.П. Коць, 2000. - 445 с.: іл..
2. Село Андруші. Істериго - етнографічний нарис/ [за аг. ред. Г. Скрипник]; С-29 НАН України, ІМФЕ ім. М.Т. Рильського. - Київ, 2016. - 256 с. + 48 іл.
3. Михняк М.К. [Село після революції - Старий Дніпро](http://olddnieper.org.ua)// olddnieper.org.ua › Затоплені села › Андруші.

V. Додатки

Додаток №1. Леонід Мілютін. У Воскресенському соборі посвячували в козаки// Вісник Переяславщини. - 20 жовтня 2009 р. - с. 4.

Додаток №4. Юлія Строчинська. Волонтери відвезли гостинці Українським захисникам.// Вісник Переяславщини. - 24 жовтня 2017 р. - с. 8.

Додаток

м. Переяслав-Хмельницький

МАРТИРОЛОГ

Село АНДРУШІ

(затоплене Канівським водосховищем)

Андруші - село на березі Дніпра, на даний час затоплене Канівським водосховищем. Неподалік села на правому березі річки Трубіж, при впадінні його в Дніпро, знаходилися залишки літописного «города» Устя, який згадується в літописі 1096 та 1136 рр. В основі назви села лежить чоловіче ім'я (прізвисько) Андрій (Андруша). У «Реєстрах всього Війська Запорізького» 1649 р. у 6-ій сотні Переяславського полку записаний козак Пилип Андрушко.

Назва с. Андруші перенесена на мікрорайон м. Переяслава-Хмельницького, куди були переселені жителі села після спорудження Канівської ГЕС.

До Голодомору в селі налічувалось 301 господарство, де мешкало 690 чоловік. У 1930 р. був створений колгосп ім. Будьоного, розкуркулено 3 двори.

Загальна кількість померлих від Голодомору - 139 чоловік.

У 1970 році с. Андруші затоплено Канівським водосховищем, переселена більша частина людей до міста Переяслава-Хмельницького.

Місця поховань жертв Голодомору знаходяться під водами Київського водосховища.

Мартиролог жителів с. Андруші - жертв Голодомору, які померли у 1932-1933 рр. укладено за архівними даними(ДАКО, фонд №5634, опис №1, Справа № 1647, арк.184)

Булах Михайло Михайлів

хлібороб, колгоспник, 15.06. 1933 р.,77 р., старість

Бурчик Гана Грицькова

батьки селяни, колгоспники, 6.06.1933 р., 6 р .

Бурчик Гана Іванова

селянка, займалась хліборобством в артілі, 5.05. 1933 р.,55 р.

Бурчик Ганна Грицькова батько селянин,

хлібороб в с/господарстві,

колгоспник, 1933 р.,10р . .

Бурчик Грицько Максимів

батьки селяни, хлібороби у колгоспі,16.04.1933 р . ,16р. **Бурчик Данило**

Дмитрів 21.03.1933 р,78 р.

Бурчик Данило Максимів

батьки селяни, хлібороби в артілі, 10.05.1933 р.,10 р.

Бурчик Іван Максимів

батьки селяни, хлібороби, колгоспники, 28.04.1933 р., 16 р .

Бурчик Іван Петрів селянин, господарював, 22.02.1933 р.,45 р., від замерзання

Бурчик Ілько Кирилів селянин, господарював, 2.04.1933 р, 24 р., восполеніє шлунка

Бурчик Лаврін Оврамів селянин, хлібороб в колгоспі, 31.03.1933 р, 57р., восполеніє шлунка

Бурчик Максим Максимов батьки селяни, хлібороби в с/господарстві,

30.09. 1933 р., 4р. , паралізований **Бурчик Миколай Грицьків** батьки селяни, хлібороби у колгоспі,18.04.1933 р.,6 р.

Бурчик Михайло Василів

батьки селяни, хлібороби в

с/господарстві, 17.05.1933 р., 10р.

Бурчик Наталка Грицькова

батько селянин, колгоспник, 8.07.1933р.,2р.

Бурчик Наталка Іовхимова

селянка, на утриманні

дочки, колгоспниці,

6.06.1933 р.,80 р., від

старости

Бурчик Оксана Пилипова

на утриманні сина, селянина, колгоспника, 1.08.1933 р.,83 р. старість

Бурчик Олександр Гриць

батьки селяни,колгоспники,

7 . 06.1933р.,13 р.

Бурчик Олександра

Максимова батьки селяни,
хлібороби в с/господарстві,
26.08.1933 р.,13р.

Бурчик Палажка Тихонова

селянка, вела хліборобство, колгоспниця, 19.08. 1933р.,70р.

Бурчик Роман Яхремів селянин,с/господар, 20.08. 1933р.,39р.

Бурчик Семен Захарків селянин, хлібороб в артілі, 6.05.1933 р.,92 р., от
старості **Бурчик Сергій Василів** батьки селяни, хлібороби в с/господарстві,
12.05.1933р.,8р.

Бурчик Федора Тимошівна

селянка, вела хліборобство в с/господарстві, 18.06.1933р.,29р.

Гриценко Горпина Грицькова 4.03.1933 р,76 р.

Гриценко Грицько Тимолів батьки селяни, хлібороби в с/господарстві,
13.06.1933 р., 3 р .

Гриценко Павло Степанів батьки селяни, хлібороби в с/господарстві,
11.07. 1933р., 6 р .

Доброскок

хлібороб, господар,11.07. 1933 р.,57 р.

Доброскок Віра Іванова

батьки селяни, хлібороби в с/господарстві,18.05. 1933 р.,3р.

Доброскок Ганна Іванова

батьки селяни, хлібороби в с/господарстві, 18.11.1933 р.,14р.

Доброскок Євдоким Василів

8.03.1933 р,70 р.

Доброскок Іван Павлів селянин, господар, 19.05. 1933р.,54 р.

Доброскок Михайло Данилів селянин, господарював,12.04. 1933р.,60 р., от
слабости

Доброскок Настя Іванова

батьки селяни,хлібороби в с/господарстві,18.11.1933р.,1р. **Доброскок Олек-
сандра Макійова** селянка, займалась хліборобством в колгоспі, 29.04.1933
р.,60 р., слабості **Доброскок Санька Михайлова** батьки селяни, хлібороби в
колгоспі, 2.04.1933 р,17 р., боліла

Доброскок Тетяна Іванова

селянка, вела хліборобство в с/господарстві,18.11. 1933 р.,13р.

Доброскок Федор Павлів селянин, одноосібник, господарював,
29.03.1933р, 52 р., воспленіє шлунка

Доброскок Яков Андрій батьки селяни, колгоспники, 16.07.1933р., 13 р.

Ісак Андрій Наумов батьки селяни, хлібороби в артілі,16.05.1933 р.,53р.,
від чохотки

Ісак Андрій Федорів батьки селяни, хлібороби в с/господарстві,18.08. 1933
р.,7р.

Ісак Наталка Іванова селянин, господарював, 28.02.1933 р.,82 р., старость

Ісак Степан Федорів

батьки селяни, хлібороби в с/господарстві, 1.06.1933р.,8р. **Ісак Якилина Іванова** дочка займається хліборобством у артiлі,12.05.1933 р.,80 р., від старості

Кагарлицька Гапка Антонова батьки селяни, хлібороби, 27.02.1933 р. , 3 р., простуда

Кагарлицька Маруся Мишкова селянка, вела хліборобство в с/господарстві, 19.06. 1933 р.,35р.

Кагарлицька Пріська

Семенівна 24.03.1933 р.,75 р. **Кагарлицький Максим Кондратів** селянин, хлібороб в с/господарстві, 15.07. 1933р.,60р.

Кагарлицький Михайло Денисів17.03.1933 р,37 р.

Кагарлицький Хведор Андрійович 22.03. 1933 р,34 р. **Касян Гана Павлова**

батьки селяни, хлібороби в с/господарстві, 15.08.1933 р.,7р.

Касян Катерина Павлова батьки селяни, хлібороби в с/господарстві, 29.08. 1933 р., 14р.

Касян Микола Павлів батьки селяни, господарі, 23.04.1933 р.,12 р.

Касян Одарка Павлова

батьки селяни, хлібороби в с/господарстві, 1.08. 1933р., 9 р.

Касян Свирид Іванів хлібороб, 26.03.1933 р, 65год.,от слабости

Касян Степан Данилів батьки селяни, хлібороби в себе, 5.05.1933 р.,12 р.

Касян Федор Петрів 9.03. 1933 р,47 р.

Касьян Ганна Тимолова батьки селяни,хлібороби в с/господарстві, 31.07.1933р.,3р.

Касьян Грицько Оверків селянин,хлібороб в с/господарстві, 27.07. 1933р.,18р.

Касьян Катеринка Омелькова селянка, вела с/господарство, 27.07. 1933р., 80р. , від старості

Касьян Наталка Тимолова

батьки селяни,хлібороби в с/господарстві, 31.07.1933р., Іміс.

Кобиш Варка Яковина

селянка, вела хліборобство в с/господарстві, 15.08. 1933р.,55р.

Кобиш Евхим Полікарпів

селянин, хлібороб в колгоспі, 16.02.1933 р.,37р., простуда **Кобиш Федор Омельків**

7.03.1933 р,67 р.

Козорі Сиргій Хведорів

хлібороб, 3.04.1933 р.,4 5р., чахотка

Колосова Горпина Петрова

на утриманні сина, селянина, с/господаря, 28.07.1933 р., від старості

Левченко Йовдоким Опанасів селянин, хлібороб в колгоспі, 7.04. 1933 р.,65р., старість та слабкість

Македон Грицько Хвидин

батьки селяни, хлібороби в колгоспі, 18.06.1933 р.,7р. **Македон Марія Степанова** 9.03. 1933 р, 8 міс.

Македон Михайло Максимів селянин, хлібороб в с/господарстві, 7.08. 1933р.,6р.

Македон Параска Грицькова батьки селяни,хлібороби в с/господарстві, 7.08.1933р., 4р.

Македон Сергій Хведорів 7.03.1933 р, 26 р.

Макидон Грицько Опанасів

4.03.1933 р, 27 р.

Марченко Іван Михайлів

батьки селяни хлібороби в с/господарстві, 17.05.1933 р.,1 Ч р.

Могілов Катря Петрова на утриманні сина, господаря, 27.02.1933 р.,68 р., старість **Мосьпан Гапка Степанова** батьки селяни,хлібороби в артілі, 16.05. 1933р.,7р.

Мосьпан Іван Степанів

батьки селяни, хлібороби в колгоспі, 2.04.1933 р.

Мосьпан Іван Степанів на утриманні батьків, хліборобів, 2.04.1933 р., 8міс.

Мосьпан Наталка Степнова

батьки селяни,хлібороби в артілі, 9.05. 1932р.,9р.

Мосьпан Степан Романів

селянин, хлібороб в с/господарстві, 17.06. 1933р., 47р.

Погарянський Антон Денисів селянин, господарював, 13.02.1933 р.,34 р., від застуди **Пономаренко Дунька Васильова** селянка, господарювала, 28 . 03.1933р.,32р.,воспо леніє шлунка

Пономаренко Савка Іванів

селянин, хлібороб в с/господарстві, 4.06. 1933р.,28 р.

Пономаренко Яков Савич селянин, господарював, 11.02.1933 р.,78р., простудився

Різник Іван Іванів батьки селяни, хлібороби в с/господарстві,10.11. 1933р., 9 р.

Степаненко Максим Калеників селянин, хлібороб в себе,4.05.1933 р.,48р.

Степаненко Андрій Фомків

селянин, колгоспник, 6.06. 1933 р.,63 р., старість

Степаненко Василь Михайлів 17.03.1933 р, 6 р.

Степаненко Гапка Михайлова 10.03.1933 р, 3 р.

Степаненко Грицько Гнатів

селянин, хлібороб дома, 17.02.1933 р., 67 р., простужений

Степаненко Дмитро Онуфріїв 3.03.1933 р,67 р.

Степаненко Каленик Онуфріїв син хлібороб в господарстві, 14.05. 1933р.,70 р., від старості

Степаненко Кузьма Карпів

селянин, хлібороб в

себе, 24.05.1933р., 33 р.

Степаненко Марина Захаркова селянка, вела хліборобство в с/господарстві, 3.09.1933р., 75 р., от старості

Степаненко Марія Іванова

батьки селяни, хлібороби в с/господарстві, 6.06.1933р., 8р. **Степаненко Михайло Іванів** хлібороб, господар, 15.04.1933р., 32р.

Степаненко Михайло Марків селянин, хлібороб, чорноробочий, 22.04.1933р., 22р., туберкульоз

Степаненко Михайло Наумів господарював, 1.04.1933р., 48р.

Степаненко Настя Іванова

батьки селяни, хлібороби в с/господарстві, 9.06.1933р., 10р.

Степаненко Ольга Іванова

батьки селяни, хлібороби в с/господарстві, 22.05.1933р., 1р.

Степаненко Петро Іванів селянин, хлібороб дома, 10.04.1933р., 20р.

Степаненко Савка Павлів селянин, хлібороб в с/господарстві, 14.05.1933р., 48р., туберкульоз

Степаненко Сашко Яковин

селянин, хлібороб в с/господарстві, 14.06.1933р., 30р.

Степаненко Сергій Максимів батьки селяни, господарюють, 22.04.1933р., 6р., от слабости

Степаненко Федор Павлів

хлібороб, 19.01.1933р., 61р., простужений

Степаненко Яков Онопрів селянин, хлібороб в колгоспі, 4 червня 1933р., 74р., від старості.

Степаненко Лука Гнатів селянин, господарював, 13.04.1933р., 50р., от слабости

Сулима Володимир Захарків

селянин, хлібороб в с/господарстві, 8.08.1933р., 65р., от старості

Сулима Гнат Якович

8.03.1933р., 24р. **Сулима Грицько Сільветрів**

батько селянин, хлібороб в с/господарстві, 13.08.1933р., 11р.

Сулима Денис Якимов селянин, господарював, 28.02.1933р., 33р., застудився і слабий

Сулима Максим Захарка селянин, хлібороб в с/господарстві, 6.06.1933р., 69р.

Сулима Марія Кондратова

селянка, вела хліборобство в с/господарстві, 11.11.1933р., 60р., старість

Сулима Марія Митрофанова мати селянка, вела с/господарство, 1933р., 9р.

Сулима Микола Павлів

батьки селяни, хлібороби в с/господарстві, 30.09.1933р., 6р.

Сулима Михайло Савчин селянин, хлібороб в с/господарстві, 21.07.1933р., 67р.

Сулима Прокіп Захарів селянин, хлібороб в артілі, 15.05.1933р., 49р.

Сулима Сильвестр Федорів

селянин, хлібороб в с/господарстві, 4.06.1933р., 54 р., старість

Сулима Сільветр Хведорів селянка, вела хліборобство в с/господарстві,
13.08.1933р., 51 р., от старості

Сулима Степан Павлимів

син хлібороб в артілі, 8.05. 1933 р.,78 р., від старості

Сулима Степан Федорович 2.03.1933 р,54 р.

Сулима Федор Пилипів селянин, хлібороб в колгоспі, 6.04.1933 р.,24 р.

Удод Гришко Йовдокимів

мати займається хліборобством у господарстві,10.05. 1933р.,3р.

Ченченко Миколай Дорошів

селянин, господарював, 18.02.1933р.,14 р., воспаління шлунка

Ченченко Уляна Василева селянин, хлібороб в с/господарстві,4.08. 1933
р.,38р.

Шевченко Грицько Володимирів селянин, хлібороб в с/господарстві,12.09.
1933р., 11 р.

Якименко Гана Омелькова селянка, вела с/господарство, 1.07. 1933 р.,4 р.

Якименко Гапка Іванова селянка, господарювала, 6.04. 1933р.,

82р.,старість **Якименко Іван Василів**

селянин, господарював, 9.04". 1933р., 23 р.

Якименко Іван Іванів селянка, займалась хліборобством в артілі,

7.05.1933р.,20 р. **Якименко Ларіса Василів** селянка,господарювала,

29.01.1933 р.,29р., простужений

Якименко Марія Васильова

батьки селяни,хлібороби в с/господарстві, 13 червня 1933 р.,6 р.

Якименко Миколай Василів батьки селяни, хлібороби у колгоспі,

26.04.1933р., 15 р., слабості

Якименко Наталка Андрійкова батьки селяни,

хлібороби,14.02.1933р.,

простуда

Якименко Оришка

Омелькова

9.03. 1933 р,58 р.

Якименко Параска

13.03.1933 р.,80 р.

Якименко Параска

Грицькова селянка, колгоспниця, 6.06.1933 р.,23 р., від безмірної їди хліба

Якименко Свирид Василів селянин, господарював, 12.04.1933 р.,60р., сла-

бий от старости

Якименко Степан Трохимів

8.03.1933 р,50р.

Додаток

Село АНДРУШІ

ДОБРОСКОК Марія Іванівна, 1914 року народження

Андруші було село дуже гарне, веселе, в гаю жили монахи, поряд пристань на Дніпрі — справжнє золоте дно. Сіна були попідруки. Жити було непогано. Перед голодовкою в Андрушах було багацько дворів і людей.

В колективізацію розкуркулили багацько. В мого свекра Добро-скока Павла Григоровича було сім десятин землі і семеро дітей. Їх розкуркулили і з села вигнали. Це робилося зимою, бо сніг ішов. Ішла жінка свекра, несла хлопчика в приполі* * і каже йому: "Немає тут нам місця, синок, у нашому селі". Іде й не плаче, а підвода позаду їде. Вивезли їх прямо в Воронеж.

В 1932 році був урожай, у нас на пристані всі сараї "Заготзерна" були забиті хлібом, але людей обголили до краю, гребли, забирали, все відправляли, із щупами ходили бригади. В сусідів на торбинку із зерном посадили хлопчика год три, то вони хлопця пхнули і торбинку забрали. З бригадою і жінка одна комарівська ходила.

Як ходили по селу комсомольці із щупами, до нас прибіг "комнезам" Степаненко Олексій Васильович і сказав батькові: "Якщо маєте щось, то ховайте, бо будуть копати"...

В нашій сім'ї були батько, мати та шість дівчат. У нас не було чого брати, бо в 31 -му прорвало дамбу, і вода затопила наш город, вода стояла на городі. Не вродило навіть в 32-му році, а в 33-му здохла корова. Батько був добрий столяр і годував сім'ю. У нас всі були трудящі.

В 33-му році померло дуже багато людей, деякі сім'ї повимирали зовсім. Мерли і старі і діти. На моїх очах чотири менші сестри померли. Поперед мене сестра Галя, була така красива, каже: "Спасіть мене, я на літо здамся на роботу!" Коли вмирала Галя, я пішла в базар у Переяслав купити хліба. Я вже й гроші заплатила, а тут якийсь босяк вихопив у мене з рук хлібину і втік. Прийшла я додому без кришки і не спасла сестру (плаче)...

Галі було років 10, а трьом меншим по 7-8. Вмирали тихо, вмирає і подушечку щипає пучечками. Вони були дуже худі, а перед смертю почали вже пухнуть. Замотали сестер в рядна, трун їм не робили, і поховали до чужих людей під боки. Від сільської Ради людей не ховали, кожне само тягло мертвого на кладовище.

Як здамаю, які вони були голодні, як просили їсти, який голод мучительний! (знову заплакала).

Поперед померли діти, а тоді і батько не вдержався, помер.

Батько наш міг би й жити: він був столяр знаменитий, кругом робив. Але він нікуди не ходив, казав нам: "Сім'я моя вмирає, і я не хочу жити"... Тільки батька поховали в труні. Врятувалися мати, старша сестра і я.

Люди їли полову, гнилу картоплю, де що гниле — все їли. Людей не чут було, щоб їли. Школа в селі працювала, але хто ж ходив у ту школу, як з голоду

вмирили! Ціни на їжу були великі, пам'ятаю, один стакан солі коштував 80 рублів.

На пристані стояв сарай із хлібом, а кругом сараю лежали пухлі трупи. Там така стояла охорона, що, не дай, Бог, взяти зернину. На пристані начальником Сухенко був, ніби, й зараз він живе.

На пристані нагрузили судно зерном, хотіли його вже десь одправити — балакали, наче в Німеччину. Дак уночі хтось дно пробив, і судно потонуло...

Я й тепер, як зварю що чи спечу, все думаю: "Аби зараз хто трапився, щоб я їсти дала — може, якраз голодному попаде"...

Записав АВРАМЕНКО Ю.

1994 р. в м. Переяславі-Хмельницькому

ШЕВЧЕНКО Анастасія Михайлівна, 1915 року народження

Голодовка стала від того, що все в людей позабирали. Ходили комсомольці з щупами і що в кого знайдуть — заберуть. А в колгоспі на трудовень давали дуже мало — грам по двісті зерна чи що. Батько в колгосп не хотіли йти, але нікуди було дітсья — заставили. На роботу в колгосп більше мати ходили, там для робочих пекли хліб з сої, проса, ячменю, і мати нам потроху приносили.

Батько ж робили гужчиком на пристані, а там давали по хлібині на тиждень, і це нас піддержувало. Ще батько приносили по жменьці сої, квасолі — ми того наваримо і їмо. Ми хоч і голодували, але пухлі не були.

На пристані, на перевалці, стояли кагати з картоплею. Вона зогнила — дак її одкопували, мили, терли, цідили і той крохмаль їли. Під голодовку у нас загинула корова, молока не було. Як дозрів хліб на полі, ми рвали колоски, об'єждчики нас ганяли, штрафували.

Від гречаної полови в мене на руці зробилась велика виразка, шкіру геть роз'їло, і зараз на цьому місці шкіра не така, як була. Раз пішли ми з сестрою в базар у город. Сестра купила кусочок хліба і стакан ряжанки. Хліб розломил і подала мені, а тут прибіг якийсь хлопець голодний, років 15-ти, вихватив у мене з руки хліб і втік. Він боляче вдарив мене у виразку, і я довго плакала: і боліло в мене сильно, і хліба жалко було. Сестра переділила свій кусок, ми все те з'їли й пішли додому. З голоду в селі померло багато людей. З нашого роду — Іван і Санька Бурчики, мої двоюрідні брат і сестра.

До голодовки у нас, замічу, розкуркулили Грицька "Паляницю" (так його прозивали в селі, а фамілії його не помню). Разом з сім'єю його десь одправили, а з хати поставили школу.

Записав ГНАТЮКВ.

1996 р. в м. Переяславі-Хмельницькому

Сценарій вікторини пам'яті Героїв Крут (для учнів 9-11 класів)

Автор: педагог-організатор

Переяславської ЗОШ-III ст..№5Київської обл..

Касьян О.Д.

Мета: розширення знань учнів про події 29 січня 1918 року під Крутами, що стали символом героїзму та самопожертви молодого покоління в боротьбі за незалежність; вшанування мужності та героїзму захисників незалежності Української держави;сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві та виховання поваги до історичного минулого українського народу.

Розвивальна: формувати навички роботи в команді; розвивати логічне мислення та кмітливість; розвивати розумову діяльність, мислення та сприяють самовдосконаленню.

Виховна: виховувати інтерес до історії України, повагу до суперника.

Час проведення: 27.01 2022 року,до Дня пам'яті Героїв Крут

План проведення вікторини пам'яті Героїв Крут:

- 1.Вступне слово
- 2.Представлення команд, членів лічильної комісії
- 3.Правила проведення вікторини.
- 4.Проведення вікторини
5. Підведення підсумків вікторини. Члени журі підраховують бали та визначають переможця.
6. Нагородження переможців та учасників вікторини.
 - 6.1. Оголошення переможця.
 - 6.2. Вручення почесних грамот переможцю і учасникам вікторини.

Оформлення: інформаційний стенд «29. День в історії. Шануймося!»; Державний прапор України; емблема пам'яті битви під Крутами.

Обладнання: мультимедійна презентація, сценарій, мультимедійні засоби, столи, стільці, картки для письмової вікторини; стрічки: одна-червона, інша – зеленого кольору, ручки, переносна колонка для музичного озвучення.

Учасники вікторини: учні 9-А та 9-Б класів

Практична значущість: привернення уваги молоді до історичної спадщини нашої держави, її героїчного минулого.

Перебіг вікторини

1. Вступне слово.

Слайд 1

01. Звучить позивні.

Виходить ведуча

Ведуча: 29 січня 2022 року Україна вшануватиме 104 річницю бою під Крутами. Бій відбувся біля залізничної станції Крути, що на перегоні між Бахмачем і Ніжином. Він посідає чільне місце в національній історичній пам'яті, проте в історіографії досі немає цілісного опису крутянських подій.

29 січня 1918 року, юнаки 1-ї Української військової школи ім. Богдана Хмельницького і добровольці Студентського Куреня Українських Січових Стрільців, у складі юнаків-студентів Університету імені Святого Володимира, новоствореного Українського Народного Університету та учнів старших класів гімназії ім. Кирило-Мефодіївського братства Києва, відстоюючи право українського народу жити у власній державі, вступили в нерівний бій з більшовицькими військами.

Пам'ятати своїх героїв дуже важливо, адже герої – це ті найкращі, яких ми втрачаємо.

Слайд 2

Прошу вшанувати світлу пам'ять полеглих героїв хвилиною мовчання.

02. Хвилина мовчання

2. Представлення команд.

Ведуча: У вікторині пам'яті героїв Крут беруть участь дві команди знавців 9-го класу: команда «.....»

Капітан команди:
під номером 2:.....
під номером 3:
під номером 4
під номером 5
Під номером 6

Команда «.....»

Капітан команди:
під номером 2:.....
під номером 3:
під номером 4
під номером 5
Під номером 6

Ведуча:Бажаю командам вдалої гри, цілеспрямованості, зосередженості та гідної перемоги.

Ведуча:Підрахувати бали та слідкувати за перебігом історичної вікторини допоможе вельмишановна лічильна комісія у наступному складі:

Представлення членів лічильної комісії:

- 1.....
2.

3.Правила проведення вікторини.

- 3.1.Участь беруть команди по 6 учнів.
- 3.2. Одна команда має стрічку червоного кольору, друга – зеленого.
- 3.3. Команда, яка першою підняла стрічку може відповідати.
- 3.4. За кожну правильну відповідь команда отримує 1 бал.
- 3.5. Якщо команда дає неправильну відповідь, друга команда отримує право відповідати.
- 3.6. Якщо жодна команда не дала правильної відповіді, право дати правильну відповідь надається глядачам.
- 3.7. В разі підпункту 3.6. обом командам не зараховують жодного балу.

3.8. Якщо кінцевий підсумок виявив рівну кількість балів, то гра ведеться до переможного балу.

3.9. Переможцем вважається команда, яка набрала більшу кількість балів.

I. Усна частина вікторини:

Ведуча: На обдумування питання команди мають 30 секунд.

Слайд 3

1. Скільки тривав бій під Крутами?

А. Добу

Б. 5 годин

В. 12 годин

2. Зупинка стрімкого наступу ворога під Крутами дала можливість...

А. Укласти Берестейський мирний договір.

Б. Краще підготуватися до головного бою із ворогом.

В. Провести евакуацію.

Г. Вигадати план наступу.

3. Радянські сили захопили у полон...

А. Близько 30 студентів

Б. 300 студентів.

В. Майже всіх учасників бою під Крутами.

Г. Студентську сотню.

4. Полеглих студентів перепоховали...

А. у Ніжині.

Б. на Аскольдовій Могилі

В. під Крутами.

Г. на Галичині.

II. Письмова частина вікторини:

Слайд 4

Картка №1

Підкресли один варіант відповіді. На виконання дається 1 хв.

Який термін відповідає визначенню «Насильницьке втручання однієї, або декількох держав у внутрішні справи іншої держави з метою придушення революційного або національно-визвольного руху, встановлення власного політичного та економічного панування – це...?»

- A) приєднання B) диктатура
Б) інтервенція Г) переворот

Картки з відповідями здають ведучому

I. Усна частина вікторини:

Слайд 5

5. Павло Тичина присвятив тим трагічним подіям вірш, який називався...

- A. «Вітер з України»
Б. «Як упав же він з коня...»
В. «Пам'яті тридцяти»
Г. «За всіх скажу»

6. Коли в Україні на державному рівні вперше вшанували пам'ять героїв Крут?

1. У 2014 році
2. У 1991 році
3. У 2007 році
4. У 2004 році

7. Коли та де було встановлено Меморіал пам'яті героїв Крут?

1. У 2006 році в Києві.
2. У 2004 році на Аскольдовій Могили.
3. У 2004 році на залізничній станції Крути.
4. У 2006 році на залізничній станції Крути.

8. У 2019 році у прокат вийшов фільм, присвячений бою під Крутами. Як він називався?

- A. «Крути 1918»
Б. «Битва під Крутами»

В. «Крути-станція»

Г. «Герої України. Крути. Перша Незалежність»

II. Письмова частина вікторини:

Слайд 6

Картка2

На обдумування - 1хв.

З поміж тверджень, які розкривають причини падіння авторитету

Центральної Ради в Україні навесні 1918 р., виберіть помилкові:

- а) домінування соціалістичних настроїв серед членів Центральної Ради;*
- б) втрата соціальної основи внаслідок непослідовної соціально-економічної політики;*
- в) відсутність регулярних збройних сил;*
- г) неспроможність забезпечити виконання взятих за Брестським договором зобов'язань перед Німеччиною та її союзниками;*
- д) послідовна політика на збереження національно-державної незалежності УНР.*

I. Усна частина вікторини:

Слайд 7

9. Як зараз подеколи називають героїв Крут?

- А. Українськими спартанцями.*
- Б. Першими українськими «Кіборгами».*
- В. Тими, хто вистояв.*
- Г. Народними героями.*

10. Коли відбувся бій під Крутами?

- 1. 29 січня 1917 року*
- 2. 29 січня 1918 року*
- 3. 29 січня 1919 року*

11. У бою під Крутами українськими військами командував ...

- А. Симон Петлюра*
- Б. Володимир Винниченко*

В. Аверкій Гончаренко

12. У бою під Крутами українські військові воювали з ...

А. з польською армією Галлера

Б. з російською Червоною гвардією

В. з білогвардійцями

II. Письмова частина вікторини:

Слайд 8

Картка 3

На обдумування - 1хв.

Всеукраїнський з'їзд Рад, який більшовики скликали у Харкові 12 грудня 1917 р., ухвалив такі рішення:

а) визнав УНР незалежною державою;

б) визнав владу Центральної Ради на всій території України;

в) проголосив встановлення радянської влади в Україні

I. Усна частина вікторини:

Слайд 9

13. Бою під Крутами передували запеклі бої з більшовиками ...

А. За станцію Бахмач

Б. За Харків

В. У стінах парламенту в Києві

14. Водночас з битвою під Крутами вибухнуло більшовицьке повстання

...

А. на заводі Арсенал в Києві

Б. у Харкові

В. у Полтаві

15. Яку пісню співали полонені студенти на розстрілі?

А. Ой у лузі червона калина

Б. Зродились ми великої години

В. Ще не вмерла Україна

16. Хто зі студентів перший розпочав співати гімн перед розстрілом?

- А. Семен Лощенко*
Б. Григорій Пінський
В. Микола Ганкевич

Слайд10

17. Коли відбулося перепоховання Героїв Крут?

- А. на третій день після їх розстрілу*
Б. через 70 років, коли Україна здобула незалежність
В. 19 березня 1918 року

18. Навесні 1917 р. створення української армії домагався:

- 1) Михайло Сергійович Грушевський*
- 2) Симон Васильович Петлюра*
- 3) Павло Петрович Скоропадський*
- 4) Микола Іванович Міхновський*

19. Незалежність Української Народної Республіки проголошував:

- А) Перший універсал УЦР В) Третій універсал УЦР*
Б) Другий універсал УЦР Г) Четвертий універсал УЦР

20. Коли українська Центральна Рада IV Універсалом проголосила незалежність Української Народної Республіки?

- А) 22 січня 1919 року*
Б) 22 січня 1918 року
В) 24 серпня 1991 рік

21. Перший уряд України при Центральній Раді очолив...?

- А) В. Винниченко В) Є. Петрушевич*
Б) М. Грушевський Г) Є. Сфремов

22. Хто керував більшовицькими військами в бою під Крутами?

- А) Рейнгольд Берзін*
Б) Павло Єгоров
В) Михайло Муравйов

23. Коли було оголошено більшовиками загальний наступ на Україну?

- А) 29 січня 1918 року*

Б)3 лютого 1918 року

В)7 січня 1918 року

24.Яка була чисельна перевага в «живій силі» більшовиків у бою під Крутами?

А)Десятикратна

Б)П'ятикратна

В)Семикратна

25.7 лютого 2019 року в прокат вийшов український історичний фільм-екшн «Крути 1918». Хто режисер фільму?

А)Ахтем Сеітаблаєв

Б)Олексій Шапарєв

В)Сергій Лозниця

26.Якої умови не було в Брест-Литовському мирному договорі

А. проголошення Української Радянської республіки

Б.Припинення війни між Україною та країнами Четвертного Союзу

В. Німеччина і Австро-Угорщина стають союзниками УНР

27.Яка подія прискорила прийняття УЦР Четвертого універсалу?

А. Наступ більшовицьких військ на Київ і прагнення підписати мирний договір із країнами Четвертного союзу

Б. Більшовицький переворот у Петрограді та повалення Тимчасового уряду Росії.

В. Висадка військ Антанти на Півдні України і наступ Білої армії на Схлді України

Г. Завершення Першої світової війни і проголошення Західноукраїнської Народної Республіки.

28.Де були поховані тіла страчених студентів?

А.На станції Крути

Б. На кладовищі села Печі на Чернігівщині

В.Свій варіант

29.Ким були поховані тіла страчених більшовиками студентів?

А. Місцевими жителями

Б. Місцевим священиком

Б. Рідними

4. Підведення підсумків вікторини. Члени лічильної комісії підраховують бали та визначають переможця.

Ведуча: Для підведення підсумків, слово надається членам лічильної комісії.

5. Нагородження переможців та учасників вікторини.

5.1. Оголошення переможця.

5.2. Вручення почесних грамот переможцю і учасникам вікторини.

Інтернет - джерела:

1. <https://old.uinr.gov.ua> › news › bii-p.../ Бій під Крутами – важливий епізод першої гібридної ...

2. <https://naurok.com.ua> › test › scho-vi.../Що ви знаєте про бій під Крутами/ Тест з історії України...

3. <https://iod.media> › article › test-istori.../ [Бій під Крутами: історичний тест | iod.media](https://iod.media)

Додаток

Додаткові питання

1. На ілюстрації зображений:

А. головний отаман Армії Української Народної Республіки С. Петлюра

Б. головнокомандуючий Української галицької армії М. Тарнавський

В. командир Революційної повстанської армії Н. Махно

Г. командир легіону Українських січових стрільців М. Галуцинський

3. Коли тривала друга війна радянської Росії з УНР?

А. Листопад 1918 р. - січень 1919 р.

Б. Січень 1919 р. - червень 1919 р.

В. Грудень 1918 р. - червень 1919 р.

Г. Листопад 1918р. - квітень 1920 р.

5. Оберіть діячів радянського режиму :

варіанти відповідей

- 1) С.Петлюра
- 2) Х. Раковський
- 3) В. Ленін
- 4) П. Скоропадський
- 5) Н. Махно
- 6) В. Винниченко
- 7) Г. Петровський

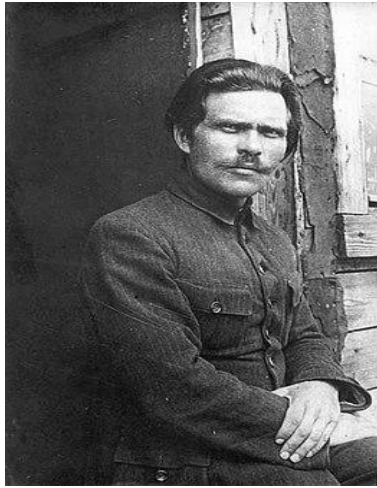
6. Керівник найбільшого селянського руху в Україні 1918 -1920

рр..Очоловав боротьбу проти німецьких підрозділів та Гетьманату, згодом проти Директорії, денікінців, більшовиків.

Про кого йде мова ? Оберіть вірне фото.

Варіант відповідей

7. На честь якої події було встановлено цей меморіал?

- А. Проголошення IV Універсалу*
- Б. Завершенню війни, підписанню Берестейського мирного договору*
- В. Битви на станції Крути*
- Г. Встановленню Гетьманату*

8. Перша російсько-українська війна тривала ...

- А. 21 грудня 1917 — 12 червня 1918*
- Б. 17 листопада 1918 — 25 квітня 1920*
- В. 25 квітня 1920 — 18 березня 1921*

9. Чому сучасному українцю важливо знати про битву під Крутами?

- А. війна більшовиків проти України була гібридною*
- Б. бій під Крутами – це героїзм і самопожертва захисників Батьківщини*
- В. бій під Крутами – це трагедія захисників Батьківщини*
- Г. Бій під Крутами – це недолугість командування*

10. Український уряд не втримав українську державність з вини ...

А. соціалістичного керівництва Центральної Ради

Б. Четвертного союзу

В. відсутності патріотичних настроїв українського суспільства

Сценарій театралізованої акції «Андруші у Другій світовій» (до Дня міста)

*Автор: педагог-організатор Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст. №5 Київської обл.
Касьян Олена Дмитрівна*

Мета акції: поглибити знання учнів з історії мікрорайону Андруші м. Переяслава в період Другої світової війни 1941-1943рр., а також наслідки цієї війни для місцевих жителів наддніпрянського села Андруші; виховувати повагу до пам'яті загиблих захисників рідної землі.

Місце проведення: територія школи

Меседж: Тільки там, де пам'ятають загиблих, є ті, хто захищає живих.

Час проведення: 8 год. 30 хв., 17 вересня 2021 року, до Дня міста.

Учасники театралізованої акції: учні 2-11 класів

Оформлення: Державний прапор України; корзина квітів

Музичний супровід: мелодія на початок заходу «Козацькі позивні»; Миколи Скорика «Мелодія ля-мінор» із кінофільму «Високий перевал»; мелодія до пісні «Чуєш, брате мій» на слова Богдана Лепкого, музику Левка Лепкого; метроном на хвилину мовчання;

державний гімн України; Пікардійська терція «Пливе кача по Тисині».

Організатори: члени історико – патріотичної організації для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якіма Андрушки, керівник педагог-організатор Касьян О.Д.

Фото: Чайки Н.О., заступника з навчально-виховної роботи

Хід театралізованої акції:

Звучать козацькі позивні

Члени Козацького Братства Якіма Андрушки займають свої місця на імпро-візованій сцені

Педагог-організатор: Козацьке Братство Якіма Андрушки представляє театралізовану Акцію «Вони визволяли наше місто».

78 років тому, 21 вересні 1943 року, Переяславщина була звільнена від військ нацистської Німеччини під час Другої світової війни 1941-1945 рр.

У цей день ми згадуємо та вшановуємо пам'ять тих, хто звільняв Переяслав та район від нацизму в німецько-радянській війні 1941-1943 років: ветеранів війни; учасників українського визвольного руху ОУН, УПА; жертв нацизму.

Тільки там, де пам'ятають загиблих, є ті, хто захищає живих! Ми пам'ятаємо тих, хто так і не повернувся з боїв німецько-радянської війни 1941-1945 рр.

Вічна і світла їм пам'ять! Вічна їм слава!

Сьогодні з нами:

Театралізована акція «Андруші у Другій світовій» проходить за підтримки 1-го окремого батальйону морської піхоти України.

Прапор батальйону передали членам Козацького Братства Якима Андрушки 5 грудня 2019 року воїном Першого окремого батальйону морської піхоти України Харковцем Володимиром Володимировичем і головою ГО «Серце Переяславщини» Марченко Інною Олександрівною.

Звучить мелодія М.Скорика «Мелодія ля-мінор» із кінофільму «Великий перевал»

Промовець 1: (Яременко Іван, 9-Бкл.)

Наддніпрянське село Андруші на Переяславщині ще з прадавніх часів розташовувалося уздовж лівого берега Дніпра в межах східного кордону Київської землі.

У 1970 –х роках наддніпрянське село Андруші, як і інші сусідні села та навколишні землі, було затоплено Канівським водосховищем. Жителі села були переселені в Нові Андруші. Сьогодні - це мікрорайон міста Переяслава.

Під час визвольних боїв території Переяслава та району, наддніпрянське село Андруші перебувало в епіцентрі фронтних подій Другої світової війни 1941-1945 рр.

За час окупації німецькими загарбниками Андрушів з 21 вересня 1941 року по 22 вересня 1943 року загинуло 30 жителів села.

На фронтах Другої світової війни 1941-1945 рр. загинуло більше 121 воїнів села Андруші.

Промовець 2: (Миколаєнко Вікторія, 9-Бкл.)

До величезної когорти «чорносвитників» потрапили всі чоловіки села Андруші, котрі з якихось причин залишилися в окупації, і, ті що досягли призовного віку та не потрапили на примусові роботи до Німеччини. Як розповідали старожили, не більше десятка, бо в селі залишилися переважно старі й діти.

Цих людей без зброї у домашньому одязі кидали в саме пекло як «гарматне м'ясо», оскільки в очах радянських комісарів усі, хто проживав на окупованих територіях, були «зрадниками Вітчизни». Їх навіть не годували належним чином.

Майже всі вони загинули під час боїв за Букринський плацдарм восени 1943 року.

Промовець 3: (*Кардашевський Ростислав, 5-Бкл.*)

Тільки там, де пам'ятають загиблих, є ті, хто захищає живих!

- Ми пам'ятаємо!

Усі: Ми пам'ятаємо!

- Ми вдячні Вам за подвиг!

Усі: Ми вдячні Вам за подвиг!

Хлопчики стають на хвилину мовчання

Звучить мелодія пісні «Чуєш брате мій» (Журавлі) на слова Богдана Лепкого та мелодію Левка Лепкого

Промовець 4: (*Сулима Максим, 7-А клас*)

Чуєш, брате мій,
Товаришу мій,
Відлітають сірим шнуром
Журавлі у вирій.

Приспів

Кличуть: кру-кру-кру,
На чужині умру,
Заки море перелечу,
Крилонька зітру,
Крилонька зітру,
Кру-кру-кру.

Мерехтять в очах
Безкінечний шлях,
Гине, гине в темній мряці
Слід по журавлях.

Приспів

Чути: кру-кру-кру,
На чужині умру,
Заки море перелечу,
Крилонька зітру,
Крилонька зітру,
Кру-кру-кру...

Усі виходять

Промовець5: *(Карен Оганесян, 5-А клас і усі члени театралізованої акції)*

Вшануємо пам'ять жителів наддніпрянського села Андруші, які загинули на фронтах Другої світової війни 1941-1945рр.; мирних жителів села Андруші, які загинули під час окупації та при бомбардуванні села 21 – 22 вересня 1943 року хвилиною мовчання.

Танець зі свічками хореографічного гуртка «Едельвейс»

Беглець Олександра(8-Акл.): Спочиньте, браття!

Ви втомлені в бою

На вас не жде вже прапор бойовий

Наш Біль, що сів на ваших могилах,

Не збудить вас, хоч виллється мольбою.

Спочиньте ,браття!

Головка Даша(8-А кл.): Ніхто не забутий.

На попіл ніхто не згорів.

Солдатські портрети

На вишитих крилах пливуть...

І доки є пам'ять в людей і живуть матері,

До поти й сини, що спіткнулись об кулі ,живуть.

Хвилина мовчання

Промовець6: *(Гагарін Олександр, 5-Акл.)*

З перших тижнів війни досить інтенсивно велося будівництво оборонних споруд в районі села Андруші. Весь берег поблизу Андрушів замінували, було вирито десятки кілометрів протитанкових ровів та виставлені протитанкові загородження.

Андрушівську молодь також відправляли рити окопи і в правобережні села – Трахтемирів та Зарубинці, де збиралися зупинити ворога на підступах до Дніпра.

Промовець 7: *(Полійчук Анатолій, 5-Б кл.)*

Ще з червня - місяця 1941 р., здатних носити зброю андрушан чоловічої статі, було мобілізовано в ряди Червоної Армії. За документами - 150 осіб.

Промовець 7: *(Полійчук Анатолій, 5-Б кл.)*

Бої на підступах до Переяслава розпочалися на початку серпня 1941 року.

Промовець: Бійці Радянської армії, 97-ї стрілецької дивізії до 15 серпня чинили супротив спробам гітлерівців вийти до Дніпра в районі с. Григорівка. Фашисти так і не змогли тут форсувати Дніпро, оскільки ліве крило Півден-

но-Західного фронту, що обороняло Переяслав, Ржищів і Канів, встигли переправитися на лівий берег і там укріпитися.

Не здобувши успіху в районі Переяслава, на початку вересня 1941 –го, окупанти форсували Дніпро в районі Трипілля та Кременчука, обійшовши радянські підрозділи з флангів.

Промовець 7: *(Полійчук Анатолій, 5-Бклас)* 17 вересня німецькі війська без бою окупували Переяслав і район. Окупація протривала понад два роки.

Промовець 8: *(Євсєєнко Богдан, 6 кл.)*

З вересня 1941 р. до вересня 1943 р. трудящі Андрушів перебували під жорстоким режимом фашистських окупантів. За цей період німецькі загарбники провели кількаразове вивезення з Андрушів в глибину Німеччини на каторжну роботу понад 150 жінок, молодих дівчат і хлопців-підлітків.

Промовець 9: *(Твердохлебоа Олександр, 9-Бкл.)*

За часи війни Андруші пережили бомбардування села у вересні 1941 р. й у вересні 1943 року. Внаслідок цього центральні вулиці села, хати та подвір'я були зруйновані і спалені повністю, а також дуже були розбомблені Староселиця, Мочар, Окіп. 85% всіх осель було знищено. За перший день бомбардування під руїнами села люди знайшли 48 жертв своїх односельців.

Промовець 10: *(Кардашевський Ростислав, 5-Бкл.)*

Проти німецьких окупантів на території Переяславського р-ну активно боровся партизанський загін ім. Чапаєва, в якому брали участь і андрушани.

Промовець 11: *(Петрик Яна, 9-А кл.)*

Вніч на 22 вересня 1943 рок з-під ярма загарбників Андруші звільнили танкісти 3-ї гвардійської танкової армії 1-го Українського фронту.

Андрушани разом з воїнами-танкістами, партизанами, членами місцевого підпілля ОУН споруджували переправу на правий берег Дніпра. Протягом останніх днів вересня та в жовтні якраз проти Андрушів у селі Монастирок, у хаті селянина Давида Андрійовича Мізіна була штаб-квартира Микити Сергійовича Хрущова, а поряд з нею командний бліндаж генерала Ватутіна. Вони в жовтні керували боями на Букринському плацдармі, де особливо запекла баталія відбулась 21 жовтня 1943 р..

Звучить мелодія Миколи Скорика «Мелодія ля-мінор» із кінофільму « Високий перевал»

Промовець 12: *(Курилко Софія, 7-Б кл.)*

«Хто володіє Україною, той володіє і Європою!» - в свій час заявив Гітлер. Землі України розглядалися і розглядаються, як один із важливих чинників реалізації своїх економічних, та геополітичних інтересів.

Сьогодні, в зоні бойових дій на сході, Україна втрачає своїх синів. Кожен, з загиблих воїнів, залишиться у нашій пам'яті, вдячність за їхній подвиг житиме в серцях односельців. Пам'ятай про тих, хто віддав все для України!

Звучить Державний Гімн України
Світлана Іванівна Оврашко з тематичною піснею

Педагог - організатор: Друже! В цю урочисту і неповторну мить покладемо квіти до меморіальної дошки учасника бойових дій на сході України Гриценка Романа Володимировича; квіти до могили воїнів Червоної Армії, полеглих в німецько-радянській війні 1941-1945рр., що знаходиться на Андрушівському кладовищі м. Переяслава.

До церемонії урочистого покладання квітів запрошуємо: директора школи Касьян Тетяну Володимирівну, заступника з навчально-виховної роботи Чайку Наталію Олександрівну, заступника з виховної роботи Кардашевську Ірину Ігорівну, представників учнівського колективу !

Звучить мелодія Пікардійської терції «Пливе кача по Тисині»

Яременко Іван: Дякуємо за увагу!

Список використаних джерел

1. Михняк М.К. «У полум'ї війни». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.olddnieper.org.ua/village/andrushi/item/18-u...](http://www.olddnieper.org.ua/village/andrushi/item/18-u...) - Назва з екрана.
2. «Затоплений рай: Андруші у спогадах та документах» / Булах Г.С., 3-37 Басак Г.В. [та ін.]; упоряд. М.К. Михняк. – К.: Український пріоритет, 2018. – 400 с.

Додаток

**Список
жителів с. Андруші, які загинули на фронтах Другої світової війни
в 1941–1945 рр.**

1. Булах Денис Степанович, 1895 р. н. Рядовий. Помер від ран 24.11.1942 р.
2. Булах Микола Єлисейович, 1902 р. н. Рядовий. Загинув 07.03.1942 р. Похований у с. Лихове Нововодолазького району Харківської обл.
3. Бурчик Андрій Іванович, 1913 р. н. Рядовий. Загинув 22.06.1944 р. Похований у Карелії, Росія.
4. Бурчик Андрій Матвійович, 1904 р. н. Рядовий. Загинув 1.02.1944 р. Похований у Ленінградській обл., Росія.

5. **Бурчик Володимир Степанович**, 1923 р. н. Рядовий. Загинув 07.03.1943 р. Похований у с. Броди Львівської обл.
6. **Бурчик Григорій Іванович**, 1912 р. н. Рядовий. Загинув у травні 1944 р.
7. **Бурчик Григорій Омелянович**, 1914 р. н. Сержант. Загинув 25.12.1944 р. Похований у Латвії.
8. **Бурчик Іван Григорович**, 1913 р. н. Рядовий. Загинув 28.12.1944 р.
9. **Бурчик Іван Микитович**, 1915 р. н. Лейтенант. Загинув 12.07.1942 р.
10. **Бурчик Кирило Омелянович**, 1904 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
11. **Бурчик Мирон Борисович**, 1907 р. н. Рядовий. Загинув 11.01.1944 р. Похований у Білорусі.
12. **Бурчик Михайло Григорович**, 1920 р. н. Рядовий. Загинув 04.01.1944 р.
13. **Бурчик Михайло Савелійович**, 1909 р. Гв. Рядовий. Загинув 7.01.1943 р. Похований у с. Балико-Щучинка Кагарлицького р-ну Київської обл.
14. **Бурчик Олександр Іванович**, 1919 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
15. **Бурчик Олександр Тимофійович**, 1919 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
16. **Бурчик Пантелеймон Микитович**, 1912 р. н. Мол. лейтенант. Загинув 19.02.1943 р.
17. **Бурчик Степан Савич**, 1893 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
18. **Бурчик Тиміш Данилович**, 1897 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
19. **Гриценко Дмитро Карпович**, 1921 р. н. Лейтенант. Загинув у вересні 1941 р.
20. **Гриценко Карпо Олексійович**, 1897 р. н. Рядовий. Загинув у травні 1944 р.
21. **Гриценко Лідія Михайлівна**, 1922 р. н. Рядова. Загинула у червні 1944 р.
22. **Гриценко Микола Федорович**, 1921 р. н. Рядовий. Загинув 01.12.1943 р. Похований у с. Вінницькі Стави Васильківського р-ну Київської обл.
23. **Гриценко Михайло Петрович**, 1910 р. н. Гв. рядовий. Загинув 22.07.1943 р.
24. **Гриценко Михайло Петрович**, 1918 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
25. **Гриценко Олександр Дмитрович**, 1911 р. н. Рядовий. Загинув 14.01.1942 р. Похований у Адріапольському р-ні Тверської обл., Росія.
26. **Гриценко Олександр Михайлович**, 1909 р. н. Гв. єфрейтор. Загинув 20.07.1944 р. Похований у м. Золочів Львівської обл.
27. **Гриценко Яків Федорович**, 1907 р. н. Рядовий. Загинув 21.02.1944 р.
28. **Доброскок Андрій Васильович**, загинув у 1941 р.
29. **Доброскок Панас Євдокимович**, 1912 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
30. **Доброскок Петро Іванович**, 1922 р. н. Лейтенант. Загинув 06.08. 1943 р. Похований у Великолуцькому р-ні Псковської обл., Росія.
31. **Доброскок Степан Іванович**, 1904 р. Рядовий. Загинув 06.08.1941 р. Похований у с. Іванівка, Богуславського р-ну Київської обл.
32. **Доброскок Федір Павлович**, 1903 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
33. **Журило Василь Степанович**, 1909 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
34. **Журило Іван Григорович**, 19054 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
35. **Журило Степан Петрович**, 1921 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
36. **Зоря Микола Андрійович**, 1901 р. н. Рядовий. Загинув 20.12.1944 р.
37. **Ісак Павло Андрійович**, 1914 р. н. Рядовий. Загинув 23.06.1941 р. Похований у Вітебській обл., Білорусь.
38. **Ісак Василь Григорович**, 1914 р. н. Рядовий. Загинув 22.10. 1943 р.
39. **Ісак Василь Федорович**, 1921 р. н. Рядовий. Загинув у полоні 27.03.1942 р.
40. **Ісак Павло Іванович**, 1919 р. н. Рядовий. Загинув 31.12.1943 р. Похований у с. Михайлівка Броварського р-ну Київської обл.
41. **Кагарлицький Олександр Андрійович**, 1905 р. н. Рядовий. Загинув 13.01. 1942 р.
42. **Касян Іван Андрійович**, 1901 р. н. Рядовий. Загинув у травні 1945 р.
43. **Касян Сергій Григорович**, 1911 р. н. Рядовий. Помер від ран 05.05.1944 р. Похований в Естонії.

44. **Касян Тимофій Лаврович**, 1908 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
45. **Касян Ілля Іванович**, 1906 р. н. Інші дані невідомі.
46. **Касян Яків Іванович**, 1925 р. н. Сержант. Загинув 16.10.1942 р.
47. **Левченко Федір Андріянович**, 1903 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1994 р.
48. **Македон Андрій Федорович**, 1911 р. н. Загинув у червні 1944 р.
49. **Македон Володимир Степанович**, 1907 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
50. **Македон Іван Прокопович**, 1906 р. н. Рядовий. Загинув 27.07.1944 р. Похований у Латвії.
51. **Македон Ігор Іванович**, 1905 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
52. **Македон Михайло Панасович**, 1918 р. н. Рядовий. Загинув у 1944 р.
53. **Македон Сергій Фірсович**, 1911 р. н. Лейтенант. Загинув у січні 1944 р.
54. **Онопрієнко Василь Пилипович**, 1910 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
55. **Пономаренко Гаврило Данилович**, 1893 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
56. **Пономаренко Микола Павлович**, 1914 р. н. Рядовий. Загинув 29.12.1943 р. Похований у Кагарлицькому р-ні Київської обл.
57. **Степаненко Василь Григорович**, 1903 р. н. Рядовий. Загинув 03.02.1945 р. Похований у Німеччині.
58. **Степаненко Володимир Поліянович**, 1907 р. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
59. **Степаненко Григорій Миколайович**, 1918 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
60. **Степаненко Григорій Сергійович**, 1917 р. н. Рядовий. Загинув 18.04.1942 р. Похований у Староруському р-ні Новгородської обл., Росія.
61. **Степаненко Григорій Павлович**, 1924 р. н. Рядовий. Загинув у грудні 1943 р.
62. **Степаненко Іван Іванович**, 1926 р. н. Рядовий. Загинув 28.09.1944 р. Похований у Варшавському воєводстві, Польща.
63. **Степаненко Іван Мусійович**, 1919 р. н. Рядовий. Загинув 13.02.1944 р.
64. **Степаненко Іван Поліянович**, 1904 р. н. Рядовий. Помер у полоні 04.01.1943 р.
65. **Степаненко Іван Степанович**, 1903 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
66. **Степаненко Іван Юхимович**, 1912 р. н. Ст. сержант. Загинув 26.10.1944 р. Похований у Білостоцькому воєводстві, Польща.
67. **Степаненко Микола Іванович**, 1909 р. н. Ст. сержант. Загинув у 1941 р.
68. **Степаненко Микола Михайлович**, 1923 р. н. Рядовий. Загинув 24.07. 1944 р. Похований у с. Різдяни Галицького р-ну Івано-Франківської обл.
69. **Степаненко Микола Олександрович**, 1900 р. н. Рядовий. Загинув 23.07. 1944 р.
70. **Степаненко Михайло Федорович**, 1915 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
71. **Степаненко Олексій Павлович**, 1921 р. н. Рядовий. Помер від ран 14.03.1942 р. Похований у Ленінградській обл., Росія.
72. **Степаненко Павло Васильович**, 1919 р. н. Рядовий. Загинув 17.03.1944 р. Похований у Пустошкінському р-ні Псковської обл., Росія.
73. **Степаненко Павло Іванович**, 1912 р. н. Рядовий. Загинув у травні 1944 р.
74. **Степаненко Павло Кирилович**, 1906 р. н. Рядовий. Помер від ран 07.02.1944 р. Похований у Ленінградській обл., Росія.
75. **Степаненко Павло Савелійович**, 1917 р. н. Рядовий. Загинув 17.03.1944 р. Похований у Пустошкінському р-ні Псковської обл., Росія.
76. **Степаненко Степан Якович**, 1905 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
77. **Степаненко Тимофій Григорович**, 1918 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1941 р.
78. **Степаненко Трохим Тихонович**, 1809 р. н. Рядовий. Загинув 15.03.1944 р.
79. **Сулима Василь Савич**, 1919 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944р.
80. **Сулима Василь Семенович**, 1901 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
81. **Сулима Іван Леонтійович**, 1899 р. н. Рядовий. Загинув 20.05. 1942 р. Похований у с.Светлиця Осташковського р-ну Тверської обл., Росія.
82. **Сулима Іван Митрофанович**, 1922 р. н. Рядовий. Помер від ран 18.01. 1944 р. Похований у м.Санкт-Петербург, Росія.

83. Сулима Іван Тимофійович, 1910 р. н. Рядовий. Загинув у травні 1944 р.
84. Сулима Іван Филімонович, 1920 р. н. Рядовий. Загинув у травні 1944 р.
85. Сулима Ігор Леонтійович, 1906 р. н. Гв. рядовий. Загинув 16.03.1945 р. Похований у Німеччині.
86. Сулима Костянтин Якович, 1920 р. н. Мол. сержант. Помер від ран 02.04.1943 р. Похований у Ленінградській обл., Росія.
87. Сулима Кузьма Микитович, 1900 р. н. Рядовий. Загинув у грудні 1941 р. Похований у с. Картамиш Первомайського р-ну Харківської обл.
88. Сулима Леонтій Михайлович, 1914 р. н. Рядовий. Загинув 17.02.1944 р.
89. Сулима Микита Кузьмич, 1906 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
90. Сулима Сава Максимович, 1896 р. н. Рядовий. Загинув 02.05.1943 р. Похований у ст. Саратовська Краснодарського краю, Росія.
91. Сулима Семен Якович, 1902 р. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
92. Сулима Тимофій Тимофійович, 1912 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
93. Сулима Филімон Михайлович, 1923 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
94. Сулима Яків Максимович, 1902 р. н. Рядовий. Загинув у травні 1944 р.
95. Чубук-Подольський Андрій Іванович, 1924 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
96. Чубук-Подольський Іван Павлович, 1902р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
97. Шевченко Андрій Якович, 1914 р. н. Рядовий. Загинув у грудні 1943 р.
98. Шевченко Василь Григорович, 1920 р. н. Рядовий. Загинув 05.09.1941 р.
99. Шевченко Григорій Григорович, 1894 р. н. Рядовий. Загинув 14.08.1941 р.
100. Шевченко Григорій Олександрович, 1909 р. н. Рядовий. Загинув у травні 1944 р.
101. Шевченко Ларіон Андрійович, 1911 р. н. Рядовий. Загинув 28.12. 1943 р. Похований у с. Троянів Житомирського р-ну Житомирської обл.
102. Шевченко Михайло Володимирович, 1914 р. н. Рядовий. Загинув 12.08.1944 р. Похований у Люблінському воєводстві, Польща.
103. Шевченко Михайло Мартинович, 1911 р. н. Рядовий. Помер від ран 26.01.1944 р. Похований у с. Добромисль Ліознеського р-ну Вітебської обл., Білорусь.
104. Шевченко Петро Тимофійович, 1914 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
105. Шевченко Сергій Володимирович, 1917 р. н. рядовий. Загинув у листопаді 1941 р.
106. Шевченко Трохим Васильович, 1914 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
107. Якименко Андрій Свиридович, 1917 р. н. Рядовий. Загинув 23.11.1941 р.
108. Якименко Андрій Федорович, 1914 р. н. Капітан. Загинув 12.11. 1943 р.
109. Якименко Василь Іванович, 1900 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
110. Якименко Іван Васильович, 1925 р. н. Мол. сержант. Загинув 17.02.1945 р. Похований у Німеччині.
111. Якименко Іван Михайлович, 1898 р. н. Рядовий. Загинув 13.08.1941 р.
112. Якименко Кирило Данилович, 1923 р. н. Єфрейтор. Помер від ран 22.08.1942 р. Похований у Волгоградській обл., Росія.
113. Якименко Кузьма Іванович, 1902 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
114. Якименко Микола Якович, 1911 р. н. Гв. майор. Загинув 11.03.1945 р. Похований у Польщі.
115. Якименко Михайло Антонович, 1911 р. н. Ст. сержант . Загинув 24.10.1941 р.
116. Якименко Михайло Іванович, 1923 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
117. Якименко Михайло Юхимович, 1907 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
118. Якименко Олександр Платонович, 1921 р. н. Сержант. Загинув 28.02.1943 р. Похований у с.Коровіно Пестовського р-ну Новгородської обл., Росія.
119. Якименко Олексій Денисович, 1922 р. н. Рядовий. Загинув 24.07.1942 р.
120. Якименко Прокіп Михайлович, 1906 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.
121. Якименко Сергій Якович, 1918 р. н. Рядовий. Загинув у червні 1944 р.

ЧАСТИНА II - «ЗДОБУТОК»

Переяславська загальноосвітня школа І-ІІІ ст..№5
Переяславської міської ради

Творчий проєкт
історико – патріотичної організації
Козацького Братства Якіма Андрушки
Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5

Загальна тема:

«Формування духовно - моральних цінностей учнів
засобами козацької педагогіки»

Керівник проєкту: Касьян О.Д., педагог – організатор,
Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст.№5

Домашня адреса: Київська обл., м. Переяслав,
вул. Богдана – Хмельницького, буд.38, кв.11

Контактний телефон: (+ 380)0634022478

Е – mail: kacan66@ukr.net

Місце реалізації проєкту: Переяславська ЗОШ І-ІІІ ст.№5 Київської обл..

Термін реалізації виховного проєкту: з вересень 2021 р. по 21 люте 2022 р.

Вартість проєкту: 360 грн.

Анотація

Творчий проєкт «Формування духовно - моральних цінностей учнів за-собами козацької педагогіки», історико – патріотичної організації для дітей та юнацтва Козацького Братства Якіма Андрушки Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5, створений з метою відродження та творчого впровадження козацької педагогіки у виховну роботу школи, формування і розвитку духовності людської особистості через духовні орієнтири та моральні цінності запорозьких козаків.

Для успішного здійснення проєкту на базі Переяславської школи №5 була створена історико - патріотична організація для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якіма Андрушки.

Творчий проєкт розрахований на один навчальний рік.

В процесі реалізації творчого проєкту, відбувається формування національних цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентності особистості через українську козацьку духовність.

Учні школи мають змогу брати участь в колективній, індивідуальній та груповій культурно-просвітницькій діяльності, спрямованої на те, щоб кожен учень – член козацького осередку систематично займався самопізнанням і саморегулюванням, розвивав свої здібності й можливості на радість і користь собі, людям, Україні.

Паспорт проєкту

В цьому темному світі вважай істинним тільки духовне багатство, бо воно
ніколи не знеціниться.

Омар Хайям

Назва проєкту	«Формування духовно - моральних цінностей учнів засобами козацької педагогіки»
Виконавець проєкту	Члени історико - патріотичної організації для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якіма Андрушки Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5
Термін впровадження проєкту	Вересень 2020 року – 21 люте 2021 року
Мета проєкту	- Відродження та творче впровадження козацької педагогіки у виховну роботу школи; - формування і розвиток духовності людської особистості через духовні орієнтири та моральні цінності запорозьких козаків.
Завдання проєкту	Забезпечення духовного, морального, інтелектуального, фізичного розвитку особистості шляхом впровадження у виховну практику української козацької духовності; формувати в серцях і душах глибокий український патріотизм, історичну пам'ять, національну свідомість, силу волі і силу духу, державотворчі уміння тощо.

Проблемна ситуація	Держава і його суспільство стають безперспективними, якщо втрачають цементуючий початок: рідну мову, національну культуру, власну історію, релігію, інституції влади, національні цінності.
Проблема проекту	Формування національних цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентності особистості через українську козацьку духовність.
Типологія проектної діяльності	1. За методом чи видом діяльності: творчий 2. За видом координації: безпосередній ; 3. За характером контактів: внутрішній ; 4. За кількістю учасників: груповий ; 5. За часом проведення: довгостроковий ; 6. За змістовним аспектом проекту: виховний
Керівник	Педагог – організатор, керівник Козацького Братства Якіма Андрушки Касьян Олена Дмитрівна; т.: +380634022478; ел. пошта: kasan66@ukr.net
Партнери	голова ГО міста «Серце Переяславщини» Марченко Інна Олександрівна, керівник гуртка «Золоте руно» Клубу Юних Моряків м. Переяслава Аврамич Юлія Борисівна, голова товариства єврейської культури Кучеренко Ірина Ігорівна, збір вторинної сировини «Переяслав-Буд» Модебадзе Роїн Савлевич, учителі школи, батьки.
Об'єднуючі дисципліни	Історія України, українська література, технології, музика, образотворче мистецтво, інформатика, трудове навчання, математика, фольклорний танець

<p>Стислий опис</p>	<p>З метою успішного впровадження творчого проєкту «Формування духовно-моральних цінностей учнів засобами козацької педагогіки» у виховну практику, учнів школи розподілили наступним чином: молодша вікова школа - братство козачат і лелі «Андрушки»; середня вікова школа - братство джур і дани «Бродники»; старша вікова школа - братство молодих козаків і берегинь «Козацьке Братство Якіма Андрушки».</p> <p>Школярі активно беруть участь в масових, індивідуальних і групових загальношкільних заходах, виконують завдання інтелектуального, творчого, фізичного розвитку особистості тощо.</p> <p>Відбувається поступове відродження культурно-освітніх і виховних козацьких традицій.</p>
<p>Очікувані результати реалізації проєкту</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Відроджуючи козацькі традиції і звичаї, учні передусім успішно оволодівають історією народовладдя, становленням і розвитку республіканських структур влади, адміністративно-військового ладу, демократичного і гуманістичного управління, законодавства; - Творчо, продовжуючи в сучасних умовах козацькі традиції і звичаї, молодь України виростає фізично здоровою, морально чистою і духовно багатою, відданою національним інтересам і загальнолюдським цінностям; - Керуючись національною ідеологією, філософією, світоглядом та іншими компонентами козацької духовності, формується у підроста-

	<p>ючого покоління історична пам'ять, патріотичні погляди, національний характер, національна гідність, правосвідомість тощо;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Українська козацька духовність забезпечує гармонійний розвиток дитини, сприяє формуванню духовно багатих, сильних духом, морально та фізично здорових, патріотично свідомих і шляхетних українців. - Козацька педагогіка передбачає проведення індивідуальної, групової і масової культурно-просвітньої роботи спрямована на те, щоб кожен учень – член козацького осередку систематично займався самопізнанням і саморегулюванням, розвивав свої здібності й можливість на радість і користь собі, людям, Україні; - В підлітків і юнаків формуються національна свідомість і самосвідомість, вони оволодівають поняттями українознавства, народознавства, людинознавства, козацькими науками і мистецтвом, характерництвом, козацькою психологією тощо; - Українська козацька духовність сприяє тому, що в кожного учня глибшає душа, ширшає виднокіл, відступає далі обрій незвіданого, підвищує морально-етичний рівень, формуються палкий патріотизм, світогляд, світогляд громадянина незалежної України.
Провідна діяль-	Дотримання календарних традицій, звичаїв і обрядів

ніть	українського народного календаря; ідей і засобів козацької педагогіки; компонентів козацької духовності тощо
Сфера застосування результатів	Виховна робота
Звітні матеріали	Буклет, відеоролик, презентація, звіт тощо

Етапи планування і реалізації творчого проекту

1. Підготовчий етап проекту

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальні
1	Ініціювання, визначення теми проекту	Вересень	Педагог-організатор, керівник Козацького Братства Якіма Андрушки Касьян О.Д.
2	Формулювання мети й завдання проекту	Вересень	Педагог-організатор, керівник Козацького Братства Якіма Андрушки Касьян О.Д.
3	Обґрунтування соціальної значущості проекту	Вересень	Педагог-організатор, керівник Козацького Братства Якіма Андрушки Касьян О.Д.
4	Організація робочих груп, розподіл завдань	Вересень	Педагог-організатор, керівник Козацького Братства

	між учасниками проєкту		Якіма Андрушки Касьян О.Д.
5	Формування плану реалізації проєкту та його матеріально-технічного забезпечення	Вересень	Педагог-організатор, керівник Козацького Братства Якіма Андрушки Касьян О.Д.

2.Основний етап проєкту

№	Форма роботи	Термін виконання	Виконавці	Основні орієнтири виховання
1	Групова форма роботи: Благодійний збір вторинної сировини «Вторинна сировина - це не сміття!»	Вересень - жовтень	Козачата і лелі 1-4 кл.; джури і дани 5-8 кл.; молоді козаки і берегині 9-11 кл.	Ціннісне ставлення до природи (екологічне, моральне виховання)
2	Колективна культурно-спортивна форма роботи: Спартакіада української народної гри «Весела ру-	Вересень	Класоводи; козачата і лелі 1-4 кл.	Ціннісне ставлення до себе (фізичне, духовно-моральне виховання)

	ханка»			
3	Групова культурно-спортивна форма роботи: Спартакіада української народної гри «Великий курінь»	Вересень	Класні керівники; джури і дани 5-А та 5-Б класи	Ціннісне ставлення до себе (фізичне, духовно-моральне виховання)
4	Індивідуальна культурно-просвітницька робота: Тематична гра для ерудитів з розвитку спорту в Україні «Інтелект – бій»	Вересень	Джури і дани 5-А та 5-Б класи	Ціннісне ставлення до себе (інтелектуальне виховання)
5	Групова культурно-мистецька форма роботи: Творчий конкурс «Козацька листівка»	Вересень	Кореспонденти, редактори, фотографи роїв 5-А та 5-Б класи	Ціннісне ставлення до культури і мистецтва (художньо-естетичне, духовно-моральне, патріотичне виховання)
6	Групова культурно-просвітницька форма роботи: Театралізована	Вересень День міста	Яременко Іван (9-Б кл.), Миколаєнко Вікторія (9-Б кл.), Кардашевський	Ціннісне ставлення до суспільства і держави (громадянське,

	акція «Вони визволяли наше місто». Тема. Андруші у Другій світовій.		Ростислав(5-Бкл.), Сулима Максим (7-А кл), Оганесян Карен (5-А кл.), Беглець Олександра (8-А кл.), Аріна Піщанська (8-Акл.), Гагарін Олександр (5-А кл.), Полійчук Анатолій (5-Бкл.), Євсеєнко Богдан (6 кл.), Твердохлебов Олександр (9-Б кл.), Петрик Яна (9-Б кл.), Курилко Софія (7-Б кл.).	патріотичне, духовно-моральне виховання)
7	Групова форма роботи. Операція «Братня могила»	Вересень	Учні 8-А класу: Абдуназаров Андрій, Головка Дарина, Федина Дмитро, Левченко Яна	Ціннісне ставлення до національних традицій і звичаїв (моральне, громадянське, виховання)
8	Групова форма роботи. Урочисте покладання квітів до братньої могили	Вересень День міста	Корзину з квітами організував учень 8-А класу Абдуназаров Андрій;квіти для покладання уч-	Ціннісне ставлення до суспільства і держави (громадянське, патріотичне, ду-

	воїнів Червоної армії на Борисовському кладовищі міста та до меморіальної дошки учасника бойових дій на сході України Гриценка Романа Володимирович.		ні школи	ховно-моральне виховання)
9	Групова культурно-просвітницька робота. Поетичний онлайн – марафон «Бабин Яр» (відеоролик)	Вересень 29.09.- 30.09.2021	Россуждай Артем(9-Б кл.), Яременко Іван(9-Бкл.), Піщанська Аріна(8-А кл.), Твердохлебов Олександр(9-Бкл.)	Ціннісне ставлення до суспільства і держави (художньо - естетичне, духовно-моральне, патріотичне, громадянське)
10	Групова культурно-мистецька форма роботи. Святкове вітання рідним учителям від учнів школи (відеоролик)	до 5.10.2022	Петрик Яна (9-Бклас), Холошевська Вікторія (9-Акл.), Катющенко Данило (9-Бкл.), Богдан Марія (9-Аклас); колектив 11 класу	Ціннісне ставлення до національних традицій і звичаїв (духовно-моральне, громадянське, виховання)
11	Групова форма роботи: Благодійна акція	Жовтень До 14 жовтня	Козачата і лелі 1-4 кл.; дани і джури 5-8 кл.; молоді козаки	Ціннісне ставлення до суспільства і держави

	«Разом ми сила!» (збір благодійних коштів для захисників Вітчизни)		і берегині 11кл.	(громадянське, патріотичне, моральне виховання)
12	Індивідуальна форма роботи. Виготовлення оберегів для захисника «Створи і захисти»	Жовтень До 14 жовтня	Дорошенко Марина (6-Акл.); Кравченко Вікторія (6-Бкл.)	Ціннісне ставлення до національних традицій і звичаїв (духовно-моральне, громадянське, фізичне виховання)
13	Індивідуальна форма роботи: «Лист воїну»; «Малюнок солдату»	Жовтень До 14 жовтня	Класоводи; козачата і лелі 3-4 кл.; вчитель української мови і літератури Полтавець Л.М.; джури і дани 5-8 класів; молоді козаки і берегині 11кл.	Ціннісне ставлення до суспільства і держави (громадянське, патріотичне, моральне виховання)
14	Групова культурно-спортивна форма робота. Конкурсно-розважальна програма «Козацькі ігрища»	Жовтень До 14 жовтня	Класні керівники, джури і дани 8-А і 8-Б класів; джури і дани 9-А та 9-Б класів	Ціннісне ставлення до себе (фізичне виховання, духовно-моральне виховання)

15	Індивідуальна форма роботи. Тематична гра для ерудитів з епохи козацької доби «Інтелект - бій»	Жовтень До 14 жовтня	Знавці епохи козацької доби: джури і дани 8-А та 8-Бкл.; молоді козаки і берегині 9-Акл. та 9-Бкл.	Ціннісне ставлення до себе (інтелектуальне виховання, духовно-моральне)
16	Групова культурно-мистецька форма роботи. Творчий конкурс «Козацька листівка»	Жовтень До 14 жовтня	Кореспонденти, редактори, фотографі роїових газет 8-9 класи	Ціннісне ставлення до себе (інтелектуальне виховання, духовно-моральне)
17	Групова культурно-спортивна форма роботи. Конкурсно - розважальна програма «Гей, хто з нами!»	Листопад День Гідності і свободи (21.11.) 18.11.- 20.11.2022	Джури і дани 6 класу	Ціннісне ставлення до себе (фізичне, духовно-моральне виховання)
18	Індивідуальна форма роботи. Тематична гра для ерудитів з епохи козацької доби «Інтелект - бій»	Листопад День Гідності і свободи (21.11.) 18.11.- 20.11.2021	Знавці епохи козацької доби: джури і дани бкл.	Ціннісне ставлення до себе (духовно-моральне; інтелектуальне виховання)

19	Індивідуальна форма роботи. Випуск патріотичного плакату: «Я і є Україна!», «В українського народу є мова, є нація, є майбутнє!»	Листопад День Гідності і свободи (21.11.) на 18.11.2021	Кравченко Вікторія (7-А кл.), Піщанська Аріна (8-А кл.)	Ціннісне ставлення до культури і мистецтва (художньо-естетичне, духовно-моральне, патріотичне виховання, громадянське)
20	Групово культурно-мистецька форма роботи: Творчий конкурс «Козацька листівка»	Листопад День Гідності і свободи (21.11.) 18.11 - 20.11.2021	Кореспонденти, редактори, фотографи роїзових газет 6 кл.	Ціннісне ставлення до себе (духовно-моральне; художньо-естетичне, інтелектуальне виховання)
21	Групово форма роботи. Мистецька акція у формі перформансу «Прагнення свободи породжує гідність»	Листопад День Гідності і свободи (21.11.) 18.11.2021	учні 8-А та 8-Б класів: Абдуназаров Андрій, Глоба Кирило, Катющенко Данило	Ціннісне ставлення до культури і мистецтва (художньо-естетичне, духовно-моральне, патріотичне, громадянське виховання)
22	Групово культурно-просвітницька	Листопад День Гід-	Россуждай Артем (9-Бкл.), Миколаєн-	Ціннісне ставлення до суспі-

	форма роботи. Хвилина мовчання з перформансом «Прагнення свободи породжує гідність»	ності і свободи (21.11.) 18.11.2021	ко Вікторія(9-Бкл.), Сулима Максим(7-Акл.), Петрик Яна (9-Бкл.), Яременко Іван (9-Бкл.), Немеш Станіслав(7-Акл.), Абдуназаров Андрій(8-Акл.),Глоба Кирило(8-Бкл.), Катющенко Данило(9-Бкл.), Піщанська Аріна(8-А кл.), Кравченко Вікторія (7-Акл.)	льства і держави (духовно-моральне, художньо-естетичне, патріотичне, громадянське виховання)
23	Групова форм роботи. Покладання квітів до підніжжя хреста пам'яті Героїв Небесної Сотні по вулиці Богдана – Хмельницького	Листопад 18.11.2021 до Дня Гідності і Свободи	Россуждай Артем (9-Бкл.), Миколаєнко Вікторія (9-Бкл.), Сулима Максим (7-Акл.),Петрик Яна (9-Бкл.),Яременко Іван(9-Бкл.), Немеш Станіслав (7-Акл.), Абдуназаров Андрій (8-Акл.), Глоба Кирило (8-Бкл.), Катющенко Данило (9-Бкл.),Піщанська Аріна (8-Акл.), Кра-	Ціннісне ставлення до суспільства і держави (моральне, громадянське, патріотичне)

			вченко Вікторія (7-Акл.),Кравченко Вікторія(7-Акл.), Піщанська Аріна (8-Акл.)	
24	Групова культурно-просвітницька форма роботи. Театралізована акція «Голодомор на Переяславщині 1932-1933років у свідченнях»	Листопад День пам'яті жертв Голодомору 1932-1933рр. 26.11.2021	Яременко Іван (9-Бкл.), Петрик Яна (9-Бкл.), Данилюк Альона (9-Бкл.), Миколаєнко Вікторія (9-Бкл.), Корнієнко Поліна (бкл.), Дорошенко Марина (7-Бкл.), Беглець Олександра (8-Акл.), Головка Дарина (8-Акл.).	Ціннісне ставлення до суспільства і держави (моральне, громадянське, патріотичне виховання)
25	Групова культурно-просвітницька форма роботи. Мистецька акція «Український перформанс у школі». (відеоролик)	Листопад День пам'яті жертв Голодомору 1932-1933рр. 26.11.2021	Корнієнко Поліна (бкл.), Дорошенко Марина (7-Бкл.), Беглець Олександра (8-Акл.), Головка Дарина (8-Акл.)	Ціннісне ставлення до культури і мистецтва (духовно-моральне, художньо-естетичне,патріотичне виховання)

26	Групова культурно-просвітницька форма роботи. Обласний онлайн – челендж «30-річчя Референдуму 1991 Київщина». (відеоролик)	Листопад 29.11- 1.12.2021	Яременко Іван (9-Бкл.), Миколаєнко Вікторія (9-Бкл.), Катющенко Данило (8-Б кл.), Сулима Максим (7-А кл.), Немеш Станіслав (7-А кл.).	Ціннісне ставлення до суспільства і держави (духовно-моральне, громадянське, патріотичне виховання)
27	Групова культурно-мистецька форма роботи. Святкове привітання до Дня Миколая Чудотворця «Затамуйте, друзі, подих:Миколай сьогодні ходить!» (1-4класи)	Грудень 19.12.1021	Левченко Вадим (11кл.), Піщанська Аріна (8-А кл.), Головка Дарина (8-А кл.), Абдуназаров Андрій (8-А кл.), Сулима Максим (7-А кл.), Дорошенко Марина (7-А кл.), Євсеєнко Богдан (бкл)	Ціннісне ставлення до національних традицій і звичаїв (духовно-моральне, художньо-естетичне виховання)
28	Групова культурно - мистецька форма роботи. Новорічна програма «Баба Яга	Грудень 20.12.- 30.12.2021	Россуждай Артем(9-Бкл.), Яременко Іван(9-Бкл.), Твердохлебов Олександр (9-Бкл.), Климас Ре-	Ціннісне ставлення до культури і мистецтва (художньо-естетичне, ду-

	на рік Тигра 2022» (1-11 класи)		нат (9-Бкл.), Абду-назаров Андрій, Орел Анна (9-Акл.), Холошевська Вікторія (9-Акл.), Курилко Софія (7-Бкл.), Пічугіна Поліна (7-Бкл.), Грицай Вероніка (7-Бкл.), Висоцький Артем (7-Бкл.), Баранцева Поліна (7-Бкл.)	ховно-моральне, патріотичне виховання)
29	Групово культурно-мистецька форма роботи. Новорічні віншування Діда Мороза та Снігуроньки	Грудень 30.12.2021	Твердохлебов Олександр (9-Бкл.), Орел Анна (9-А кл.), КурилкоСофія(7-Б кл.), Грицай Вероніка (7-Бкл.), Пічугіна Поліна (7-Бкл.).	Ціннісне ставлення до культури і мистецтва (художньо-естетичне, духовно-моральне виховання)
30	Групово культурно - просвітницька форма роботи. Інтелектуальна гра «Віктрина пам'яті Героїв «рут»	Січень 29.01.2022	Молоді козаки і берегині 9-А і 9-Б класів	Ціннісне ставлення до суспільства і держави (духовно-моральне, громадянське, патріотичне виховання)

31	Групова культурно-просвітницька форма роботи. Конкурсно – розважальна програма «Стрітенські ігри»	Лютий 15.02.2022	Козачата і лелі 4 класу	Ціннісне ставлення до національних традицій і звичаїв (духовно-моральне, громадянське, фізичне виховання)
32	Групова форма роботи. Церемонія покладання квітів біля пам'ятного знаку Героям Небесної Сотні, що знаходиться по вулиці Богдана Хмельницького з нагоди вшанування подвигу Героїв Небесної Сотні (відеоролик)	Лютий 18.02.2022	Россуждай Артем (9-Б кл., курінний отаман), Яременко Іван (9-Б кл., курінний суддя), Климас Ренат (9-Б кл., курінний довбуш), Твердохлебов Олександр(9-Бкл.), Миколаєнко Вікторія (9-Бкл.), Петрик Яна(9-Б кл., Президент Шкільного Парламенту), Щока Ілля(9-Бкл.)	Ціннісне ставлення до суспільства і держави (духовно-моральне, громадянське, патріотичне виховання)
33	Інтелектуальна гра «Брейн - ринг»	Лютий 21.02.2022 Всесвітній	Молоді козаки і берегині 9-А і 9-Б класів	Ціннісне ставлення до себе (духовно-

		день рідної мови		моральне; інтелектуальне виховання)
34	Дистанційна форма роботи	З 22 лютого - травень місяць 2022 року	Козачата, лелі, джурри, дани, молоді козаки і берегині	Ціннісне ставлення до себе; ціннісне ставлення до суспільства і держави; ціннісне ставлення до культури і мистецтва; ціннісне ставлення до національних традицій і звичаїв

3. Підсумковий етап проекту

Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальні
Моніторинг та контроль, підведення підсумків роботи з реалізації виконання проекту	Протягом реалізації творчого проекту	Педагог-організатор, керівник Козацького Братства Якіма Андрушки Касьян О.Д.

Оформлення зібраних матеріалів.	Квітень - травень	Педагог-організатор, керівник Козацького Братства Якіма Андрушки Касьян О.Д.
Презентація результатів проєктної діяльності.	Червень	Педагог-організатор, керівник Козацького Братства Якіма Андрушки Касьян О.Д.

Список використаних джерел:

1. [https // mon.gov.ua](https://mon.gov.ua) > app > media> Presentasia-Roman-Stesichin/Ціннісні орієнтири сучасної української школи.
2. Боберський І. Рухові забави та ігри / І. Боберський ; [упоряд. Євген Приступа]. - Львів : [б. в.], 1994. - 64 с.
3. Руденко, Ю. (2003). Основи сучасного українського виховання. Київ: Видво ім. Олени Теліги. Руденко, Ю. (2007).
4. Українські народні ігри: монографія / Приступа Є., Левків В., Слімаковський О. – Л. : ЛДУФК, 2012. – 432 с.
5. Українська козацька педагогіка: витоки, духовні цінності, сучасність. Київ: МАУП. Стельмахович, М. (1997).
6. Українська народна педагогіка. Київ. Стефанюк, С. (2000).
7. Федоренко, Д. (1990). Школа і освіта Запорозької Січі. Кривий Ріг: ПП Виддім.

Збірка сценаріїв загальношкільних заходів, проведених в період з вересня 2021 року по 21 люте 2022 року

**Сценарій
проведення спартакіади української народної гри
«Весела руханка»
для учнів молодшого шкільного
віку 1-Б класу**

Автор: педагог-організатор

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5 Київської обл..

Касьян О.Д.

Мета: вивчення й формування народної ігрової культури українського народу; виховання позитивного ставлення до української народної гри; розвиток фізичних і моральних якостей дітей; зміцнення та збереження здоров'я дитини; підвищення рівня фізичної підготовленості дітей; забезпечити потребу організму дитини в русі, сприяти збагаченню її рухового досвіду.

Місце проведення: ігровий майданчик школи.

Час проведення: 9.09. 2021, до Дня фізичної культури і спорту, урок фізичної культури і спорту.

Учасники програми: учні 1- Б класу, класовод Долгоносова Зоя Миколаївна.

Форма проведення: конкурсно – розважальна програма.

Оформлення: гірлянда з різнокольорових прапорців, тематичний плакат з гаслом чи символом; місце для гри розкреслено відповідно до умов гри; продуманий образ ведучої та підібраний костюм.

Обладнання: підготовлені грамоти учасникам спартакіади з української народної гри; протокол проведення заходу чи сценарій.

Ігровий інвентар: підібрані національні рухливі ігри без предметів.

Фото: класовода 1-Б класу Долгоносової Зої Миколаївни

План проведення заходу:

1. Зустріч учнів 1-Б класу педагогом – організатором на завчасно підготовленому ігровому майданчику школи.
2. Вступне слово педагога – організатора, ознайомлення з умовами проведення спартакіади української народної гри та правилами оцінювання.
3. Поділ класу на рої.
4. Підбір назви роїв за активною участю учасників спартакіади української народної гри «Весела руханка».
5. Проведення заходу.
6. Підведення підсумків. Вручення пам'ятних грамот усім учасникам спартакіади української народної гри «Весела руханка»

Хід заходу:

Педагог-організатор: Усім привіт! Мене звать Грайликом. Це тому що я люблю ігри та забави. Сьогодні чудовий день! Запрошую всіх бажаючих і не дуже - трішечки порухатися. Для вас я підготувала спартакіаду української народної гри.

У мене часто запитують: а чому спартакіада?

Все досить просто. Тому що сьогодні будуть переможці і буде нагородження, буде змагальний запал і будуть перемоги. Не сумуй, а приєднуйся! Все буде весело і цікаво!

В програму спартакіади з української народної гри «Весела руханка» увійшли командні ігри. Отже, нам необхідно розділитися на рої і підібрати назву рою.

Учні поділяються на рої, підбирають назву рою

Як відбуватиметься оцінювання? Кожна гра має свої правила, які необхідно дотримуватися під час гри. Інакше - це буде не гра, а безлад. Підсумок підводиться за результатами гри і за правильне виконання ігрових вправ. Будьте уважні, дотримуйтеся усіх вимог гри і все буде - гра!

Усім бажаю успіхів і перемог!

№	Назва та зміст гри	Відмітка про проходження гри	
		Назва рою	Назва рою
1	<p>Народна гра</p> <p>“ У РІЧКУ –ГОП!”</p> <p>Мета: сприяє розвитку стрибучості.</p> <p>Дві шеренги стають одна проти одної на віддалі двох метрів.</p> <p>Ведучий дає команду: – У річку – гоп! (<i>Всі скачуть вперед</i>). – На берег – гоп! (<i>Всі скачуть назад</i>).</p> <p>Часто ведучий повторює однакову команду декілька разів. У такому випадку всі повинні стояти на місці. – У річку – гоп! (<i>Всі скачуть вперед</i>). – У річку – гоп! (<i>Всі стоять на місці</i>).</p> <p>Хто скочив назад, той вибув з гри.</p> <p>Гра продовжується доти, доки з шеренги не вийде останній гравець.</p> <p>У нашому випадку перемагає рій у якого залишилося більше гравців.</p>		
2	<p>Рухлива гра</p> <p>«ГОРОБЦІ Й ГОРЛИЦІ» .</p> <p><i>(Сучасна назва цієї гри «Горобці й ворони»)</i></p>		

<p>Мета: розвиває увагу, спритність.</p> <p>У грі може брати участь необмежена кількість учасників. Усі вони об'єднуються у дві команди і шикуються у шеренги спинами одне до одного. Одна команда — «горобці», друга — «горлиці».</p> <p>Коли вчитель промовляє:</p> <p>«ГОР - обці!» — «горлиці» повинні швидко тікати до певного місця, яке заздалегідь відведене, а «горобці» намагаються миттєво розвернутися й упіймати їх.</p> <p>Якщо учитель викликає: «ГОР - лиці», «горобці» тікають, а «горлиці» їх ловлять.</p> <p>Гра продовжується кілька разів.</p> <p>Виграє та команда, яка впіймає більше гравців іншої команди.</p>		
Загальний підсумок		

Педагог - організатор: Все має свій початок і кінець, закономірність цю змінити неможливо, бо час летить вперед і хід його спинити не під силу. Розваги залишилися позаду, а нам лишається лиш рух вперед, до досконалості і перемоги.

Використані джерела:

[1.Українські народні ігри та забави: методичні рекомендації для студентів денної та заочної форми навчання/Г.Б. Жигadlo, В.Г. Богатир, О.І. Вертелецький. Навчально-науковий інститут фізичної культури та спорту. – Микола-](#)

[ев:МДУ ім. В.О. Сухомлинського,2010. – 103с. - Режим доступу:](#)

[http://sport.mdu.edu.ua > uploads > 2018/01 > Ук...](http://sport.mdu.edu.ua/uploads/2018/01/Ук...)

2.Рухливі ігри : з методикою викладання : навч. посібник / уклад.: Безверхня Г. В., Семенов А. А., Килимистий М. М., Маслюк Р. В.– Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. – 104с – Режим доступу: [https://dspace.udpu.edu.ua > bitstream > Рухливі...](https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/Рухливі...)

3.Приступа Є.Н. Українські народні ігри [Текст]:монографія /Приступа Є, Левків В., Слімаковський О. – Л. : ЛДУФК, 2012. – 432 с.

4. Твердохліб Ж.О., Погребенник Л.І. Рухливі ігри для сучасної школи: Методичні матеріали. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 62 с.

2. Колишкін О. В. Українські національні рухливі ігри у фізичному вихованні школярів молодшого віку : методичні рекомендації / О. В. Колишкін. – Суми : редакційно-видавничий відділ СДПІ імені А. С. Макаренка, 1999. – 85 с.

Сценарій
проведення спартакіади української народної гри
«Весела руханка»
для учнів молодшого шкільного віку 2 класу

Автор: педагог-організатор Пелляславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5
Київської обл.
Касьян О.Д.

Мета: вивчення й формування народної ігрової культури українського народу; виховання позитивного ставлення до української народної гри; розвиток фізичних і моральних якостей дітей; зміцнення та збереження здоров'я дитини; підвищення рівня фізичної підготовленості дітей; забезпечити потребу організму дитини в русі, сприяти збагаченню її рухового досвіду.

Місце проведення: ігровий майданчик школи.

Час проведення: 7.09. 2021, до Дня фізичної культури і спорту, урок фізичної культури і спорту.

Учасники програми: учні 2 класу, класовод Березова Любов Юріївна.

Форма проведення: конкурсно – розважальна програма.

Оформлення: гірлянда з різнокольорових прапорців, тематичний плакат з гаслом чи символом; місце для гри розкреслено відповідно до умов гри; продуманий образ ведучої та підібраний костюм.

Обладнання: підготовлені грамоти учасникам спартакіади з української народної гри; протокол проведення заходу чи сценарій.

Ігровий інвентар: волейбольні м'ячі – 2 штуки, стійки для позначення руху, старту чи фінішу – 4 штуки, палиця для перетягування – 1 штука.

Фото: класовода 2 класу Березової Любов Юріївни.

План проведення заходу:

1. Зустріч учнів 2 класу педагогом – організатором на завчасно підготовленому ігровому майданчику школи.
2. Вступне слово педагога – організатора, ознайомлення з умовами проведення спартакіади української народної гри та правилами оцінювання.
3. Проведення заходу.
4. Поділ класу на рої за допомогою рухливої гри «Ворона».
5. Підбір назви роїв за активною участю учасників спартакіади української народної гри «Весела руханка».
6. Підведення підсумків. Вручення пам'ятних грамот усім учасникам спартакіади української народної гри «Весела руханка».

Хід заходу:

Педагог-організатор: Усім привіт! Мене звать Грайликом. Це тому що я люблю ігри та забави. Сьогодні чудовий день! Запрошую всіх бажаючих і не дуже - трішечки порухатися. Для вас я підготувала спартакіаду української народної гри.

У мене часто запитують:- а чому спартакіада?

Все досить просто. Тому що сьогодні будуть переможці і буде нагородження, буде змагальний запал і будуть перемоги. Не сумуй, а приєднуйся! Все буде весело і цікаво!

В програму спартакіади з української народної гри «Весела руханка» увійшли командні ігри. Отже, нам необхідно розділитися на рої і підібрати назву рою.

Учні поділяються на рої, підбирають назву рою

Як відбуватиметься оцінювання? Кожна гра має свої правила, які необхідно дотримуватися під час гри. Інакше - це буде не гра, а безлад. Підсумок підво-

дитиметься за результатами гри і за правильне виконання ігрових вправ. Будьте уважні, дотримуйтесь усіх вимог гри і все буде - гра!

Усім бажаю успіхів і перемог!

№	Назва та зміст гри	Відмітка про проходження гри	
		Назва рою	Назва рою
1	<p>Національна гра</p> <p>«В о р о н а»</p> <p>Мета:сприяти розвитку витривалості, сили, кмітливості, уміння злагоджено діяти з командою.</p> <p>Поміж собою діти обирають „ матку ” і „ ворону ”.</p> <p>Ворона відходить в бік, а матка лишається з дітьми.</p> <p>Всі діти (один за одним) чіпляються за матку, а ворона летить до матки, щоб відібрати дітей. Вона старається забігти назад і схопити дитину. Матка розставляє руки, махає ними перед вороною. Діти теж повертаються від ворони в протилежний бік. Коли матка не встереже, вона встигає добігти до останньої і забрати її.</p> <p>Отак вона перекраде половину дітей.</p> <p>Тоді шукають палицю: матка і ворона беруться за палицю руками, а діти чіпляються ззаду за них; діти ворони – за ворону, а матчині – за матку. Хто швидше відпустить па-</p>		

	<p>лицю, той буде вороною. І гра починається спочатку.</p> <p>Ігровий інвентар: палиця</p>		
2	<p>Народна гра</p> <p>«ГРЕЧКА»</p> <p>Мета: сприяти розвитку стрибучості, уміння злагоджено діяти з командою.</p> <p>Місце проведення: спортивний майданчик, спорт зал.</p> <p>Правила гри: дві команди стають у колону. Кожен згинає ліву ногу в коліні і тримає її лівою рукою. Праву руку кладе на плече попередньому гравцю. Зоставшись на одній нозі, починають одночасно стрибати у певному напрямі, приспівуючи:</p> <p>Ой гук, гречка, Чорні овечки, А я гречки намелю, Гречаників напечу.</p> <p>Виграє команда, яка довше стрибатиме на одній нозі і не роз'єднається.</p>		
3	<p>Народна гра</p> <p>«Пускайте нас»</p> <p>Мета: сприяти розвитку витривалості, стійкості, уміння злагоджено діяти з командою.</p>		

	<p>Діти діляться на дві половини. Одна половина береться за руки, а друга – тримається гуртом і співає:</p> <p>Пускайте нас, Пускайте нас За гори погуляти. Ті, що тримаються за руки, відспівують: Не пустимо, Не пустимо, Бо близько Дунай. А ми мости Помостимо За райський Дунай. Гурт співає: А ми мости поломимо, Самі поїдемо За райський Дунай.</p> <p>Діти, що не трималися за руки, розбігаються і силоміць прориваються крізь зчеплені руки. Після цього всі міняються місцями і гра продовжується.</p>		
Загальний підсумок			

Педагог - організатор: Все має свій початок і кінець, закономірність цю змінити неможливо, бо час летить вперед і хід його спинити не під силу. Розваги залишилися позаду, а нам лишається лиш рух вперед, до досконалості і перемоги.

Використані джерела:

[1.Українські народні ігри та забави: методичні рекомендації для студентів денної та заочної форми навчання/Г.Б. Жигadlo, В.Г. Богатир, О.І. Вертелецький. Навчально-науковий інститут фізичної культури та спорту. – Миколаєв:МДУ ім. В.О. Сухомлинського,2010. – 103с. - Режим доступу: <http://sport.mdu.edu.ua> > uploads > 2018/01 > Ук...](#)

2.Рухливі ігри : з методикою викладання : навч. посібник / уклад.: Безверхня Г. В., Семенов А. А., Килимистий М. М., Маслюк Р. В.– Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. – 104с – Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua> > bitstream > Рухливі...

3.Приступа Є.Н. Українські народні ігри [Текст]:монографія/Приступа Є., Левків В., Слімаковський О. – Л. : ЛДУФК, 2012. – 432 с.

4.Твердохліб Ж.О., Погребенник Л.І. Рухливі ігри для сучасної школи: Методичні матеріали. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 62 с.

4. Колишкін О. В. Українські національні рухливі ігри у фізичному вихованні школярів молодшого віку : методичні рекомендації / О. В. Колишкін. – Суми : редакційно-видавничий відділ СДПІ імені А. С. Макаренка, 1999. – 85 с.

**Сценарій
проведення спартакіади
української народної гри
«Весела руханка»
для учнів молодшого шкіль-
ного віку 3-А і 3-Б класів**

*Автор: педагог-організатор
Переяславської ЗОШ І-ІІІ
ст. №5 Київської обл.
Касьян Олена Дмитрівна*

Мета: вивчення й формування народної ігрової культури українського народу; виховання позитивного ставлення до української народної гри; розвиток фізичних і моральних якостей дітей; зміцнення та збереження здоров'я дитини; підвищення рівня фізичної підготовленості дітей; забезпечити потребу організму дитини в русі, сприяти збагаченню її рухового досвіду.

Місце проведення: ігровий майданчик школи.

Час проведення: 6.09. – 7.09.2021, до Дня фізичної культури і спорту, урок фізичної культури і спорту.

Учасники програми: учні 3-А і 3-Б класів, класоводи Бойко Валентина Леонідівна і Скрипніченко Віра Іванівна.

Форма проведення: конкурсно – розважальна програма.

Оформлення: гірлянда з різнокольорових прапорців, тематичний плакат з гаслом чи символом; місце для гри розкреслено відповідно до умов гри; продуманий образ ведучої та підібраний костюм.

Обладнання: підготовлені грамоти учасникам спартакіади з української народної гри; протокол проведення заходу чи сценарій.

Ігровий інвентар: стійки для позначення руху, старту чи фінішу – 4 штуки, палиця для перетягування – 1 штука.

Фото: класовода 3-А класу Бойко В.Л.

План проведення заходу:

1. Зустріч учнів 3-А і 3-Б класів педагогом – організатором на завчасно підготовленому ігровому майданчику школи.
2. Вступне слово педагога – організатора, ознайомлення з умовами проведення спартакіади української народної гри та правилами оцінювання.
3. Проведення заходу.
4. Поділ класу на рої за допомогою рухливої гри «У воріт».
5. Підбір назви роїв за активною участю учасників спартакіади української народної гри «Весела руханка».
6. Підведення підсумків. Вручення пам'ятних грамот усім учасникам спартакіади української народної гри «Весела руханка».

Хід заходу:

Педагог-організатор: Усім привіт! Мене звать Грайликом. Це тому що я люблю ігри та забави. Сьогодні чудовий день! Запрошую всіх бажаючих і не дуже - трішечки порухатися. Для вас я підготувала спартакіаду української народної гри.

У мене часто запитують:- а чому спартакіада?

Все досить просто. Тому що сьогодні будуть переможці і буде нагородження, буде змагальний запал і будуть перемоги. Не сумуй, а приєднуйся! Все буде весело і цікаво!

В програму спартакіади з української народної гри «Весела руханка» увійшли командні ігри. Отже, нам необхідно розділитися на рої і підібрати назву рою.

Учні поділяються на рої, підбирають назву рою

Як відбуватиметься оцінювання? Кожна гра має свої правила, які необхідно дотримуватися під час гри. Інакше - це буде не гра, а безлад. Підсумок підводитиметься за результатами гри і за правильне виконання ігрових вправ. Будьте уважні, дотримуйтеся усіх вимог гри і все буде - гра!

Усім бажаю успіхів і перемог!

№	Назва та зміст гри	Відмітка про проходження гри		Відмітка про проходження гри	
		Назва рою	Назва рою	Назва рою	Назва рою
1	<p>Народна гра</p> <p>«У ВОРІТ»</p> <p>Мета:сприяти розвитку стійкості, сили;виховувати колективізм і організованість.</p> <p>Два гравці відходять від гурту і вибирають собі умовні назви (наприклад, “ сосна ” і “ ялина ” або “ річка ” і “ камінь ”). Повернувшись, до гурту, вони беруться за руки і підіймають їх вгору, утворюючи подобу воріт. Інші гравці, узявшись за руки, попарно пробігають у ворота. Останню пару воротарі затримують, опустивши руки, і запитують в одного затриманого: - Що ти хочеш (наприклад “сосну” чи “ялину”?) Той, чия умовна назва припадає до вподоби затриманому, забирає його собі, а його напарник бере другого з пари. Розділившись таким чи-</p>				

	<p>ном на дві партії, учасники гри стають один за одним, у два ланцюжки на чолі з воротарями і, охопивши за пояс тих, що стоять попереду, починають перетягуватися.</p> <p>Ігровий інвентар:палиця</p>				
2	<p>Гра «ГОПАК»</p> <p>Місце проведення: спортивний майданчик, спорт зал.</p> <p>Гра розвиває: швидкість, силу, спритність.</p> <p>Опис гри. Учні розподіляють на 2 команди. Кожна команда утворює коло, гравці кладуть руки на плечі своїх товаришів по команді. За сигналом вчителя команди присідають і голосно рахують до 10.</p> <p>Правила гри: команда, яка швидше присяде 10 разів - переможець гри.</p>				
3	<p>Національна гра «ЗАЯЧИЙ БІГ»</p> <p>Мета: сприяти розвитку спритності.</p> <p>Місце проведення: спортивний майданчик, спорт зал.</p> <p>Правила гри: гравці стають в</p>				

	<p>ряд. Перший у ряді стає на руки і ноги. Опираючись на руках, підскакує, піднімаючи зігнені в колінах ноги до переду. Так скаче до мети і тим же способом повертається до ряду і ударяє наступного. Тоді той біжить. Виграє ряд, що перший закінчить біг.</p>				
4	<p>Національна гра «Лавина» Місце проведення: спортивний майданчик. Інвентар: волейбольний м'яч, або баскетбольний м'яч. Опис гри. У грі беруть участь 20-30 дітей. Гурт шикуються в колону по одному. Один учасник став на віддалі 5-6 кроків перед колоною і котить прямо на гурт великого м'яча /кулю/. Всі мусять підстрибувати, щоб запобігти ударові. Гра може проводитись між гуртами як естафета. В такому разі учасник, до ніг якого торкнеться м'яч, вибував з гри. Пра-</p>				

	вила гри: перемагає команда, в якій залишається більше гравців. Гра розвиває: спритність				
	Загальний підсумок				

Педагог - організатор: Все має свій початок і кінець, закономірність цю змінити неможливо, бо час летить вперед і хід його спинити не під силу. Розваги залишилися позаду, а нам лишається лиш рух вперед, до досконалості і перемоги.

Використані джерела:

[1.Українські народні ігри та забави: методичні рекомендації для студентів денної та заочної форми навчання/Г.Б. Жигadlo, В.Г. Богатир, О.І. Вертелецький. Навчально-науковий інститут фізичної культури та спорту. – Миколаєв:МДУ ім. В.О. Сухомлинського,2010. – 103с. - Режим доступу: <http://sport.mdu.edu.ua> > uploads > 2018/01 > Ук...](#)

2.Рухливі ігри : з методикою викладання : навч. посібник / уклад.: Безверхня Г. В., Семенов А. А., Килимистий М. М., Маслюк Р. В.– Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. – 104с – Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua> > bitstream > Рухливі...

3.Приступа Є.Н. Українські народні ігри [Текст]:монографія/Приступа Є., Левків В., Слімаковський О. – Л. : ЛДУФК, 2012. – 432 с.

4.Твердохліб Ж.О., Погребенник Л.І. Рухливі ігри для сучасної школи: Методичні матеріали. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 62 с.

5.Колишкін О. В. Українські національні рухливі ігри у фізичному вихованні школярів молодшого віку : методичні рекомендації / О. В. Колишкін. – Суми : редакційно-видавничий відділ СДПІ імені А. С. Макаренка, 1999. – 85 с

**Сценарій
проведення
спартакіади української народної гри
«Весела руханка»
для учнів молодшого шкільного віку
4 класу**

*Автор: педагог-організатор
Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5 Київської обл.
Касьян Олена Дмитрівна*

Мета: вивчення й формування народної ігрової культури українського народу; виховання позитивного ставлення до української народної гри; розвиток фізичних і моральних якостей дітей; зміцнення та збереження здоров'я дитини; підвищення рівня фізичної підготовленості дітей; забезпечити потребу організму дитини в русі, сприяти збагаченню її рухового досвіду.

Місце проведення: ігровий майданчик школи.

Час проведення: 3.09. 2021, до Дня фізичної культури і спорту, урок фізичної культури і спорту.

Учасники програми: учні 4 класу, Якименко Валентина Сергіївна.

Форма проведення: конкурсно – розважальна програма.

Оформлення: гірлянда з різнокольорових прапорців, тематичний плакат з гаслом чи символом; місце для гри розкреслено відповідно до умов гри; продуманий образ ведучої та підібраний костюм.

Обладнання: підготовлені грамоти учасникам спартакіади з української народної гри; протокол проведення заходу чи сценарій.

Ігровий інвентар: стійки для позначення руху, старту чи фінішу – 4 штуки, волейбольні м'ячі або баскетбольні м'ячі - 2 штуки.

Фото: класовода 4 класу Якименко Валентини Сергіївни.

План проведення заходу:

1. Зустріч учнів 4 класу педагогом – організатором на завчасно підготовленому ігровому майданчику школи.
2. Вступне слово педагога – організатора, ознайомлення з умовами проведення спартакіади української народної гри та правилами оцінювання.
3. Проведення заходу.
4. Поділ класу на рої за допомогою рухливої гри «Ворона».
5. Підбір назви роїв за активною участю учасників спартакіади української народної гри «Весела руханка».
6. Підведення підсумків. Вручення пам'ятних грамот усім учасникам спартакіади української народної гри «Весела руханка».

Хід заходу:

Педагог-організатор: Усім привіт! Мене звуть Грайликом. Це тому що я люблю ігри та забави. Сьогодні чудовий день! Запрошую всіх бажаючих і не

дуже - трішечки порухатися. Для вас я підготувала спартакіаду української народної гри.

У мене часто запитують:- а чому спартакіада?

Все досить просто. Тому що сьогодні будуть переможці і буде нагородження, буде змагальний запал і будуть перемоги. Не сумуй, а приєднуйся! Все буде весело і цікаво!

В програму спартакіади з української народної гри «Весела руханка» увійшли командні ігри. Отже, нам необхідно розділитися на рої і підібрати назву рою.

Учні поділяються на рої, підбирають назву рою

Як відбуватиметься оцінювання? Кожна гра має свої правила, які необхідно дотримуватися під час гри. Інакше - це буде не гра, а безлад. Підсумок підводиться за результатами гри і за правильне виконання ігрових вправ. Будьте уважні, дотримуйтеся усіх вимог гри і все буде - гра!

Усім бажаю успіхів і перемог!

№	Назва та зміст гри	Відмітка про проходження гри	
		Назва рою	Назва рою
1	Національна гра «ЗАЯЧИЙ БІГ» Місце проведення: спортивний майданчик, спорт зал. Правила гри: гравці стають в ряд. Перший у ряді стає на руки і ноги. Опираючись на руках, підскакує, піднімаючи зігнені в колінах ноги до переду. Так скаче до мети і тим же способом повертається до ряду і ударяє наступного. Тоді той біжить. Виграє ряд, що перший закінчить		

	<p>біг.</p> <p>Гра розвиває: спритність.</p>		
2	<p>Гра – забава</p> <p>«ДОВГА ЛОЗА»</p> <p>Місце проведення: спортивний майданчик, спорт зал.</p> <p>Опис гри. 5-8, а то і більше хлопчиків 10-17 років стають у ряд на відстані 3-4 м один від одного, зігнувшись. Крайній перескакує через усіх і стає в ряду крайнім. Його сусід робить теж саме. І так кожен гравець.</p> <p>Варіант гри: діти на відстані 2 кроків один від одного лягають, утворюючи довгу лозу. Задній схоплюється, перескакує через усіх і лягає попереду. Всі інші роблять теж саме по черзі.</p> <p>Гра розвиває: спритність, силу.</p>		
3	<p>Національна гра</p> <p>«ЛАВИНА»</p> <p>Місце проведення: спортивний майданчик.</p> <p>Інвентар: волейбольний м'яч, або баскетбольний м'яч.</p> <p>Опис гри. У грі беруть участь 20-30 дітей. Гурт шикується в колону по одному. Один учасник став на віддалі 5-6 кроків перед колоною і котить прямо на гурт великого м'яча /кулю/. Всі мусять підстрибувати, щоб запобігти ударові.</p>		

	<p>Гра може проводитись між гуртами як естафета. В такому разі учасник, до ніг якого торкнеться м'яч, вибував з гри. Правила гри: перемагає команда, в якій залишається більше гравців.</p> <p>Гра розвиває: спритність</p>		
<p>4</p>	<p>Національна гра</p> <p>«НЕВІД КОМАНДАМИ»</p> <p>Місце проведення: подвір'я, майданчик, галявина.</p> <p>Опис гри. Гравці однієї команди, взявшись за руки, розташовуються ланцюгом, друга команда розташовується по всьому майданчику. За сигналом «ланцюг» починає пересуватися по майданчику, і крайні (право - і лівофлангові) поквачують утікаючих.</p> <p>Гра закінчується, коли всі гравці будуть поквачені. Потім міняються ролями. Виграє команда. Яка затратить менше часу для того, щоб поквачити всіх гравців.</p> <p>Правила гри: гравець вважається поквашеним, коли до нього доторкнувся хоча б тільки один із крайніх у ланцюгу гравців. Дозволяється пробігати під ланцюгом; у цьому випадку затримувати пробігаючих не можна.</p> <p>Гра розвиває: витривалість.</p>		

Загальний підсумок		
--------------------	--	--

Педагог - організатор: Все має свій початок і кінець, закономірність цю змінити неможливо, бо час летить вперед і хід його спинити не під силу. Розваги залишилися позаду, а нам лишається лиш рух вперед, до досконалості і перемоги.

Використана література:

1. Приступа Є. Н. Українські народні ігри [Текст] : монографія / Приступа Є, Левків В., Слімаковський О. – Л. : ЛДУФК, 2012. – 432 с.
2. Колишкін О. В. Українські національні рухливі ігри у фізичному вихованні школярів молодшого віку : методичні рекомендації / О. В. Колишкін. – Суми : редакційно-видавничий відділ СДПІ імені А. С. Макаренка, 1999. – 85 с.

**Сценарій
проведення спартакіади українсь-
кої народної гри
«Великий курінь»
для учнів середнього шкільного
віку 5-А та 5-Б класів**

Автор: педагог-організатор

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст.№5 Київської обл..

Касьян Олена Дмитрівна

Мета: вивчення й формування народної ігрової культури українського народу; виховання позитивного ставлення до української народної гри; розвиток фізичних і моральних якостей дітей; зміцнення та збереження здоров'я дитини; підвищення рівня фізичної підготовленості дітей; задовольнити потребу організму дитини в русі; сприяти збагаченню її рухового досвіду.

Місце проведення: шкільний майданчик

Час проведення: .10.09.2021 року, до Дня фізичної культури і спорту.

Учасники: дани і джури 5-А та 5-Б класів

Форма проведення: конкурсно – розважальна програма.

Оформлення: місце для гри розкреслено відповідно до умов спортивної програми.

Обладнання: підготовлені грамоти учасникам спартакіади з української народної гри; протокол проведення заходу чи сценарій.

Ігровий інвентар: стійки для позначення руху, старту чи фінішу – 4 штуки, спортивний обруч – 1 шт. .

Фото: учнів школи.

План проведення заходу:

1. Зустріч роїв 5-А та 5-Б класів педагогом – організатором на завчасно підготовленому ігровому майданчику школи.
2. Вступне слово педагога – організатора, ознайомлення з умовами проведення спартакіади з української народної гри та правилами оцінювання.
3. Проведення заходу.
4. Підведення підсумків.
5. Вручення пам'ятних грамот усім учасникам спартакіади української народної гри «Великий курінь».

Хід заходу:

Педагог-організатор: Здоровенькі були, дівчата та хлопці! Повідомляю вам архіважливу новину. Сьогодні День фізичної культури і спорту. Саме в такі дні стартує українська народна гра. Я пропоную взяти участь у спартакіаді української народної гри - «Великий курінь», де учнівські рої в повній мірі зможуть випробувати свою сміливість, спритність, винахідливість, силу, кмітливність, швидкість, товариськість тощо.

Сьогодні в програмі спартакіади української народної гри «Великий курінь» передбачені українські народні рухливі та старовинні козацькі ігри.

В спартакіаді української народної гри «Великий курінь» також беруть участь: кореспонденти, фото - кореспонденти, редактори ройової газети для участі у творчому конкурсі «Козацька листівка». Вам необхідно сфотографувати і описати у своїй «Козацькій листівці» усе, що відбуватиметься на спортивному майданчику. Прошу з кожного рою вийти тих, кого я щойно назвала і розміститися на стартових доріжках.

Знавців з історії розвитку фізичної культури і спорту в Україні сьогодні зможуть долучитися до гри для ерудитів «Інтелект – бій». Прошу вийти до мене знавців з історії розвитку фізичної культури та спорту в Україні і отримати питання для домашнього огляду цих питань. В грі «Інтелект – бій» можуть брати участь, як один учасник від рою так і рій до шести гравців. За ко-

жну правильну відповідь гравці отримують 1 бал. Неповна відповідь прирівнюється до неправильної. Відповідно гравець чи гравці отримують 0 балів. Увага! Ройові газети «Козацька листівка» та відповіді до «Інтелект-гри» прошу здати мені протягом поточного тижня.

Рої, які брали активну участь у спортивних, творчих та інтелектуальних перегонах отримують пам'ятні грамоти.

Бажаю учасникам гарного дня та переможних висот!

№	Назва та зміст гри	Відмітка про проходження гри	
		Назва рою	Назва рою
1	<p>Гра-забава</p> <p>«ЗАЛІЗНИЦЯ»</p> <p>Мета: сприяти розвитку стрибучості, уміння злагоджено діяти з командою.</p> <p>Місце проведення: спортивний майданчик, спортивний зал.</p> <p>Гравці стають один за одним «гусаком». Кожен ставить обидві, або одну руку на плечі того, хто стоїть попереду. Перший гравець – «парова машина», всі решта – «вози». Перший веде за собою цілий ланцюжок, пересуваючись то кроком, то бігом, а то й наказує, щоб її за стопу тримав гравець, що знаходиться позаду, й стрибали на правій або лівій нозі. Напряму руху довільний. Бажано, щоб попереду ставали гравці нижчого росту. Якщо є більше десяти гравців, то утворюється два або більше ланцюжків з</p>		

	<p>5-8 гравців. Потягом рухаються назустріч один одному, повертаючи раз ліворуч, а раз - праворуч.</p>		
2	<p>Гра - забава</p> <p>«ДОВГА ЛОЗА»</p> <p>Мета: сприяти розвитку стрибучості і координації рухів.</p> <p>Місце проведення: спортивний майданчик, спортивний зал.</p> <p>Опис гри. 5-8, а то і більше учасників 10-17 років стають у ряд на відстані 3-4 метри один від одного, зігнувшись. Крайній перескакує через усіх і стає в ряду крайнім. Його сусід робить теж саме. І так кожен гравець.</p>		
3	<p>Гра-забава</p> <p>«ЯЩІРКА»</p> <p>Мета: сприяти розвитку рухових навичок.</p> <p>Місце проведення: спортивний майданчик, спортивний зал.</p> <p>Опис гри. Гравці стоять в широкій стійці на віддалі трьох кроків один від одного, руки на поясі. Другий з колони пролазить на колінах між ногами першого й зупиняється за три кроки попереду, і так по чергово усі гравці.</p> <p>Ящірку можна сполучати із забавою «Довга лоза».</p>		
4	<p>Національна гра(дужанка)</p> <p>«ТУРОК»</p>		

	<p>Мета:сприяти розвитку сили.</p> <p>Місце проведення:спортивний майданчик,спортивний зал.</p> <p>Опис гри. Гравці,тримаючись за руки,утворюють коло. В середині кола, весь час на одному місті, стоїть гравець,названий «турком». Гравці рухаються по колу вправо або вліво. Під час руху кожна сторона(півколо)намагається перетягнути протилежну сторону(півколо) ближче до «турка». Хто торкнеться «турка»,той вибуває з гри. Хто з хлопців відпустить руки, то вибувають з гри обоє.</p> <p>Замість «турка» в центрі кола можна намалювати «калюжу». Хто під час перетягування вступить в калюжу,той вибуває з гри.</p> <p>Гра закінчується,коли у колі залишається три найміцніші «бузьки».</p>		
Підсумок			
5	Творчий конкурс «Козацька листівка»		
6	Гра для ерудитів «Інтелект – бій»		
Загальний підсумок			

Використані джерела

1. Боберський І. Рухові забави і ігри / І. Боберський ; [упоряд. Євген Приступа]. - Львів : [б. в.], 1994. - 64 с.

Сценарій театралізованої акції « Андруші у Другій світовій» до Дня міста

*Автор:
педагог-організатор Переяслав-
ської ЗОШ І-ІІІ ст..№5 Київської обл.
Касьян Олена Дмитрівна*

Мета акції: поглибити знання учнів з історії мікрорайону Андруші м. Переяслава в період Другої світової війни 1941-1943рр., а також наслідки цієї війни для місцевих жителів наддніпрянського села Андруші; виховувати повагу до пам'яті загиблих захисників рідної землі.

Місце проведення: територія школи

Меседж: Тільки там, де пам'ятають загиблих, є ті, хто захищає живих.

Час проведення: 8 год. 30 хв., 17 вересня 2021 року, до Дня міста.

Учасники театралізованої акції: учні 2-11 класів

Оформлення: Державний прапор України; корзина квітів

Музичний супровід: мелодія на початок заходу «Козацькі позивні»; Миколи Скорика «Мелодія ля-мінор» із кінофільму «Високий перевал»; мелодія до пісні «Чуєш, брате мій» на слова Богдана Лепкого, музику Левка Лепкого; метроном на хвилину мовчання;

державний гімн України; Пікардійська терція «Пливе кача по Тисині».

Організатори: члени історико – патріотичної організації для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якіма Андрушки, керівник педагог-організатор Касьян О.Д.

Фото: Чайки Н.О., заступника з навчально-виховної роботи

Хід театралізованої акції:

Звучать козацькі позивні

Члени Козацького Братства Якіма Андрушки займають свої місця на імпровізованій сцені

Педагог-організатор: Козацьке Братство Якіма Андрушки представляє театралізовану Акцію «Вони визволяли наше місто».

78 років тому, 21 вересні 1943 року, Переяславщина була звільнена від військ нацистської Німеччини під час Другої світової війни 1941-1945 рр.

У цей день ми згадуємо та вшановуємо пам'ять тих, хто звільняв Переяслав та район від нацизму в німецько-радянській війні 1941-1943 років: ветеранів війни; учасників українського визвольного руху ОУН, УПА; жертв нацизму.

Тільки там, де пам'ятають загиблих, є ті, хто захищає живих! Ми пам'ятаємо тих, хто так і не повернувся з боїв німецько-радянської війни 1941-1945 рр.

Вічна і світла їм пам'ять! Вічна їм слава!

Сьогодні з нами:

Театралізована акція «Андруші у Другій світовій» проходить за підтримки 1-го окремого батальйону морської піхоти України.

Прапор батальйону передали членам Козацького Братства Якіма Андрушки 5 грудня 2019 року воїном Першого окремого батальйону морської піхоти України Харковцем Володимиром Володимировичем і головою ГО «Серце Переяславщини» Марченко Інною Олександрівною.

Звучить мелодія М.Скорика «Мелодія ля-мінор» із кінофільму «Великий перевал»

Промовець 1: *(Яременко Іван, 9-Бкл.)*

Наддніпрянське село Андруші на Переяславщині ще з прадавніх часів розташовувалося уздовж лівого берега Дніпра в межах східного кордону Київської землі.

У 1970 –х роках наддніпрянське село Андруші, як і інші сусідні села та навколишні землі, було затоплено Канівським водосховищем. Жителі села були переселені в Нові Андруші. Сьогодні - це мікрорайон міста Переяслава.

Під час визвольних боїв території Переяслава та району, наддніпрянське село Андруші перебувало в епіцентрі фронтних подій Другої світової війни 1941-1945 рр.

За час окупації німецькими загарбниками Андрушів з 21 вересня 1941 року по 22 вересня 1943 року загинуло 30 жителів села.

На фронтах Другої світової війни 1941-1945рр. загинуло більше 121 воїнів села Андруші.

Промовець 2: *(Миколаєнко Вікторія, 9-Бкл.)*

До величезної когорти «чорносвітників» потрапили всі чоловіки села Андруші, котрі з якихось причин залишилися в окупації, і ті що досягли призовного віку та не потрапили на примусові роботи до Німеччини. Як розповідали старожили, не більше десятка, бо в селі залишилися переважно старі й діти.

Цих людей без зброї у домашньому одязі кидали в саме пекло як «гарматне м'ясо», оскільки в очах радянських комісарів усі, хто проживав на окупованих територіях, були «зрадниками Вітчизни». Їх навіть не годували належним чином.

Майже всі вони загинули під час боїв за Букринський плацдарм восени 1943 року.

Промовець 3: (Кардашевський Ростислав, 5-Бкл.)

Тільки там, де пам'ятають загиблих, є ті, хто захищає живих!

- Ми пам'ятаємо!

Усі: Ми пам'ятаємо!

- Ми вдячні Вам за подвиг!

Усі: Ми вдячні Вам за подвиг!

Хлопчики стають на хвилину мовчання

Звучить мелодія пісні «Чуєш брате мій» (Журавлі) на слова Богдана Лепкого та мелодію Левка Лепкого

Промовець 4: (Сулима Максим, 7-А клас)

Чуєш, брате мій,

Товаришу мій,

Відлітають сірим шнуром

Журавлі у вирій.

Приспів

Кличуть: кру-кру-кру,

На чужині умру,

Заки море перелечу,

Крилонька зітру,

Крилонька зітру,

Кру-кру-кру.

Мерехтить в очах
Безкінечний шлях,
Гине, гине в темній мряці
Слід по журавлях.

Приспів

Чути: кру-кру-кру,
На чужині умру,
Заки море перелечу,
Крилонька зітру,
Крилонька зітру,
Кру-кру-кру...

Усі виходять

Промовець5: *(Карен Оганесян, 5-А клас і усі члени театралізованої акції)*

Вшануємо пам'ять жителів наддніпрянського села Андруші, які загинули на фронтах Другої світової війни 1941-1945рр.; мирних жителів села Андруші, які загинули під час окупації та при бомбардуванні села 21 – 22 вересня 1943 року хвилиною мовчання.

Танець зі свічками хореографічного гуртка «Едельвейс»

Беглець Олександра(8-Акл.): Спочиньте, браття!

Ви втомлені в бою
На вас не жде вже прапор бойовий
Наш Біль, що сів на ваших могилах,
Не збудить вас, хоч виллється мольбою.
Спочиньте ,браття!

Головка Даша(8-А кл.): Ніхто не забутий.

На попіл ніхто не згорів.
Солдатські портрети
На вишитих крилах пливуть...
І доки є пам'ять в людей і живуть матері,
До поти й сини,що спіткнулись об кулі ,живуть.

Хвилина мовчання

Промовець6: (Гагарін Олександр, 5-Акл.)

З перших тижнів війни досить інтенсивно велось будівництво оборонних споруд в районі села Андруші. Весь берег поблизу Андрушів замінували, було вирито десятки кілометрів протитанкових ровів та виставлені проти-танкові загородження.

Андрушівську молодь також відправляли рити окопи і в правобережні села – Трахтемирів та Зарубинці, де збиралися зупинити ворога на підступах до Дніпра.

Промовець 7: (Полійчук Анатолій, 5-Б кл.)

Ще з червня - місяця 1941 р.,здатних носити зброю андрушан чоловічої статі, було мобілізовано в ряди Червоної Армії. За документами - 150 осіб.

Промовець 7: (Полійчук Анатолій, 5-Б кл.)

Бої на підступах до Переяслава розпочалися на початку серпня 1941 року.

Промовець: Бійці Радянської армії, 97-ї стрілецької дивізії до 15 серпня чинили супротив спробам гітлерівців вийти до Дніпра в районі с. Григорівка. Фашисти так і не змогли тут форсувати Дніпро, оскільки ліве крило Південно-Західного фронту, що обороняло Переяслав, Ржищів і Канів, встигли переправитися на лівий берег і там укріпитися.

Не здобувши успіху в районі Переяслава, на початку вересня 1941 –го, окупанти форсували Дніпро в районі Трипілля та Кременчука, обійшовши радянські підрозділи з флангів.

Промовець 7: *(Полійчук Анатолій, 5-Бклас)* 17 вересня німецькі війська без бою окупували Переяслав і район. Окупація протривала понад два роки.

Промовець 8: *(Євсєєнко Богдан, 6 кл.)*

З вересня 1941 р. до вересня 1943 р. трудящі Андрушів перебували під жорстоким режимом фашистських окупантів. За цей період німецькі загарбники провели кількаразове вивезення з Андрушів в глибину Німеччини на каторжну роботу понад 150 жінок, молодих дівчат і хлопців-підлітків.

Промовець 9: *(Твердохлебоа Олександр, 9-Бкл.)*

За часи війни Андруші пережили бомбардування села у вересні 1941 р. й у вересні 1943 року. Внаслідок цього центральні вулиці села, хати та подвір'я були зруйновані і спалені повністю, а також дуже були розбомблені Староселиця, Мочар, Окіп. 85% всіх осель було знищено. За перший день бомбардування під руїнами села люди знайшли 48 жертв своїх односельців.

Промовець 10: *(Кардашевський Ростислав, 5-Бкл.)*

Проти німецьких окупантів на території Переяславського р-ну активно боровся партизанський загін ім. Чапаєва, в якому брали участь і андрушани.

Промовець 11: *(Петрик Яна, 9-А кл.)*

Вніч на 22 вересня 1943 рік з-під ярма загарбників Андруші звільнили танкісти 3-ї гвардійської танкової армії 1-го Українського фронту.

Андрушани разом з воїнами-танкістами, партизанами, членами місцевого підпілля ОУН споруджували переправу на правий берег Дніпра. Протягом останніх днів вересня та в жовтні якраз проти Андрушів у селі Монастирок, у

хаті селянина Давида Андрійовича Мізіна була штаб-квартира Микити Сергійовича Хрущова, а поряд з нею командний бліндаж генерала Ватутіна. Вони в жовтні керували боями на Букринському плацдармі, де особливо запекла баталія відбулась 21 жовтня 1943 р..

Звучить мелодія Миколи Скорика «Мелодія ля-мінор» із кінофільму « Високий перевал»

Промовець12: (Курилко Софія, 7-Б кл.)

«Хто володіє Україною, той володіє і Європою!» - в свій час заявив Гітлер. Землі України розглядалися і розглядають, як один із важливих чинників реалізації своїх економічних, та геополітичних інтересів.

Сьогодні, в зоні бойових дій на сході, Україна втрачає своїх синів. Кожен, з загиблих воїнів, залишиться у нашій пам'яті, вдячність за їхній подвиг житиме в серцях односельців. Пам'ятай про тих, хто віддав все для України!

Звучить Державний Гімн України

Світлана Іванівна Оврашко з тематичною піснею

Педагог - організатор: Друже! В цю урочисту і неповторну мить покладемо квіти до меморіальної дошки учасника бойових дій на сході України Гриценка Романа Володимировича; квіти до могили воїнів Червоної Армії, полеглих в німецько-радянській війні 1941-1945рр., що знаходиться на Андрушівському кладовищі м. Переяслава.

До церемонії урочистого покладання квітів запрошуємо: директора школи Касьян Тетяну Володимирівну, заступника з навчально-виховної роботи Чайку Наталію Олександрівну, заступника з виховної роботи Кардашевську Ірину Ігорівну, представників учнівського колективу !

Звучить мелодія Пікардійської терції «Пливе кача по Тисині»

Яременко Іван: Дякуємо за увагу!

Список використаних джерел

1. Михняк М.К. «У полум'ї війни». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www olddnieper.org.ua/village/andrushi/item/18-u...](http://www.olddnieper.org.ua/village/andrushi/item/18-u...) - Назва з екрана.

2. «Затоплений рай: Андруші у спогадах та документах» / Булах Г.С., З-37 Басак Г.В. [та ін.]; упоряд. М.К. Михняк. – К.: Український пріоритет, 2018. – 400 с.

**Сценарій відеоролика
«Поетичний онлайн - марафон»,
приурочений 80-м роковинам трагедії Бабиного Яру**

*Відеоролик підготувала: педагог-організатор
Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5 Київської обл.
Касьян О.Д.*

Мета. Сприяти формуванню стійкого негативного ставлення громадян до фактів дискримінації, зневаги до людської гідності та зазіхань на право на життя; розкрити сутність трагедії Голокосту в Україні та висвітлити тему розстрілів у Бабиному Яру, розвивати навички критичного мислення через аналіз джерел та розширити сучасне сприйняття процесу вивчення історії.

Учасники: Россуждай Артем(9-Бкл.), Яременко Іван(9-Бклас),Піщанська Аріна(8-А кл.), Твердохлебов Олександр(9-Б кл.).

Головна ідея: «За пломінь цей не може бути спокути,
За погар цей нема ще міри мсти».

Місце зйомок. Відеоролик відзнятий в пришкольному парку по вулиці Космонавтів в мікрорайоні Андруші міста Переяслава.

Оформлення: державний прапор України, прапор УПА.

*Учасники розташовані в колону по одному на фоні Державного прапора
України і прапора УПА.*

1 – й учень (*Россуждай Артем,9-Бкл.*)

Микола Бажан «Яр»(1943). Присвячується: морякам Дніпровської флотилії, членам Організації українських націоналістів, воякам Української армії, киянам, розстріляним нацистськими окупантами в Бабиному яру 1941-1943рр.

*Лунає фонова мелодія в записі Мирослава Скорика «Мелодія Ля-Минор»
з кінофільму «Високий перевал»*

1 – й у ч е н ь (*Россуждай Артем,9-Б клас*)

Звичайний яр, брудний і неохайний,
Тремтляві віти двох блідих осик.
Ні, це не тиша! Незгасимий крик,
Ста тисяч серць, предсмертний крик одчайний.

Сріблястий попіл спалених кісток.
Людського лоба тріснутий шматок.

2 –й у ч е н ь (*Яременко Іван,9-Б клас*)

Розпались яру здвигнуті укоси.
Позвуть із ями золотисті коси –
В землі не скрилось, тліном не взялось
Витке і ніжне золото волось.

Блищать на мокрій твані крутоярів
Розбите скло старечих окулярів,

І дотліває, кинутий на бік,
Закровлений дитячий черевик.

Зарито в землю, втоптано у глину
Жахливий слід стотисячного тліну;

Слизький і жирний змісився глей
Розкришеними рештками людей.

1 – й у ч е н ь (*Россуждай Артем, 9-Б клас*)

Це тут ревіли вогнища багрові,
Це тут шкварчали нафти ручаї,
І в трупах жадно рилися палії,
Шукаючи скарбів на мертвякові.

2 – й у ч е н ь (*Яременко Іван, 9-Б клас*)

Тяжкий, гнітучий і нестерпний дим
Підносився над моторошним яром.
Він дихав смертю, він душив кошмаром,
Вповзав в дома страховищем глухим.

У ч е н и ц я (*Піщанська Аріна, 8-А клас*)

Багрово – чорні полохи блукали
По занімилій від жаху землі,
Кривавили злим відблиском квартали,
Бруднили житель кийвських шпилі.

І бачив люд з своїх скорботних сховищ,
Як за вінцем кирилівських будов,
За тополями дальніми кладовищ
Горіла страшно їхня плоть і кров.

Могильний вітер з тих ярів повіяв –
Чад смертних вогнищ , тіл димучих згар

Дивився Київ гнівнолиций Київ,
Як в полум'ї метався Бабин Яр.

Усі учасники перегруповуються в одну шеренгу

1 – й у ч е н ь (*Россуждай Артем, 9-Б клас*)

За племінь цей не може быть спокути,
За погар цей нема ще міри мсти.
Будь проклят той, хто звабиться забути!
Будь проклят той, хто скаже нам – « прости» !

**Відеоролик святкового вітання рідним учителям
від учнів школи**

*Відеоролик підготувала: педагог-організатор
Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5 Київської обл.
Касьян О.Д.*

Мета. Привітати вчителів школи з професійним святом.

Головна ідея: «Гідний вчитель шани, любові і пошани. За роботу непросту і за те, що я расту!» (https://maximum.fm/novini_t2)

Учасники: Президент Шкільного Парламенту Петрик Яна(9-Бклас), міністр фінансів та господарської діяльності Холошевська Вікторія (9-Акл.), міністр військово-патріотичної діяльності Катющенко Данило(9-Бкл.), прем'єр-міністр Шкільного Парламенту Богдан Марія(9-Аклас).

Оформлення. Фотозона, підготовлена учнями 11 класу, класний керівник Данилко Людмила Володимирівна; фонова мелодія.

Учасники масовки: учні 11 класу.

Сценарій
конкурсно-розважальної програми
«Козацькі ігрища»
(для роїв 8-9 класів)

Автор: педагог-організатор
Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5 Київської обл.
Касьян Олена Дмитрівна

Мета: духовне і фізичне виховання школярів; забезпечення потреб учнів у руховій активності; формування зацікавленого відношення до культури рідного народу; створення емоційно позитивної основи для формування і подальшого розвитку патріотичних почуттів.

Місце проведення: шкільний майданчик

Час проведення: 7.10. – 8.10.2021 року, до Дня українських козаків, Дня застосування УПА, Дня захисника та релігійного свята Покрови Пресвятої Богородиці.

Учасники: рої 8 –А, 8-Б, 9 – А, 9-Б класів.

Ігровий інвентар: мішки – 2 шт., чоловічий солом'яний бриль – 1 шт., палиця чи жердина чи голобля -1 шт., стійки для позначення руху, старту чи фінішу – 4 штуки.

Форма проведення: конкурсно – розважальна програма.

Оформлення: місце для гри розкреслено відповідно до умов спортивної програми.

Обладнання: підготовлені грамоти учасникам розважальної програми «Козацькі ігрища»; протокол проведення заходу чи сценарій.

Фото: учнів школи.

План проведення заходу:

1. Зустріч учнівських роїв 8-9 класів педагогом – організатором на завчасно підготовленому ігровому майданчику школи.
2. Вступне слово педагога – організатора, ознайомлення з умовами проведення розважальної програми «Козацькі ігрища» та правилами оцінювання.
3. Проведення заходу.
4. Підведення підсумків.
5. Вручення пам'ятних грамот усім учасникам конкурсної – розважальної програми «Козацькі ігрища»

Хід заходу:

Педагог-організатор. Здоровенькі були, шановне панство! З давніх часів здоров'я та сила цінувалися, як незамінний скарб в житті людини. Про це свідчать численні прислів'я та приказки, які збереглися до наших днів. В народі вважалася красивою людина тоді, коли вона мала здоров'я. Ось деякі приказки про здоров'я: *без здоров'я нема щастя; було б здоров'я, а все інше наживемо; все можна купити, тільки здоров'я — ні; здоров'я — всьому голова; здоров'я — це масток та інші*

З народною мудрістю не посперечаєшся, тому нам залишається прислів'я та приказки вивчити і слідувати їхнім вказівкам.

Прошу взяти участь в конкурсній-розважальній програмі «Козацькі ігрища»!

Сьогодні в програмі:

- Старовинні козацькі ігри;
- Українські рухливі ігри: ігри-забави, ігри-атракціони, командні ігри;
- Гра для ерудитів «Інтелект – бій»;
- Творчий конкурс «Козацька листівка»

Хочу нагадати, Козацькі ігрища приурочуються Дню захисника України, Українського козацтва, дня створення УПА і Покрови Пресвятої Богородиці.

№	Назва та зміст гри	Відмітка про проходження гри		Відмітка про проходження гри	
		Назва рою	Назва рою	Назва рою	Назва рою
1	<p>Старовинна козацька гра</p> <p>«СТРИБКИ В МІШКАХ»</p> <p>Ще один досить поширений вид козацьких розваг.</p> <p>Дострибати першим до визначеної точки і не впасти – ось що мав зробити учасник. Так тренувалась сила, витривалість, координація рухів та весь комплекс м'язів, що відповідав за їзду верхи. Останнє особливо важливе, адже ця розвага готувала козака до тривалих кінних переходів по Україні.</p>				
2	<p>Гра – забава</p> <p>«Довга лоза»</p> <p>Мета. Сприяє розвитку стрибучості.</p> <p>Місце проведення. Спортивний майданчик ,спортивний зал.</p> <p>Опис гри.</p> <p>Гравці стають один за одним на віддалі трьох кроків. Перший нахиляється й опускає голову вниз. Другий, розбіг-</p>				

	<p>шись, перестрибує через нього, опираючись руками на його плечі й займає ту ж позу попереду нього. Третій перестрибує всіх.</p> <p>Просуватись вперед таким чином можна по колу або по прямій лінії.</p>				
3	<p>Національна гра</p> <p>«ШАГАВАЙ»</p> <p>Гра розвиває: швидкість.</p> <p>Місце проведення: подвір'я, майданчик, галявина.</p> <p>Інвентар: картуз, шапка.</p> <p>Опис гри. У деяких місцевостях ця гра має назву: «Ступа!, «Чагарда». Один із учасників сідає навпочіпки на землю й кладе собі на голову картуза (шапку), а його товариші перестрибують через нього. Той, хто звалить картуз, сам кладе його собі на голову і сідає навпочіпки. Якщо ж грають лава на лаву (лава – невелика команда з двох – трьох чоловік), то на землю сідає одразу вся команда. Вони головами схиляються один до одного, а друга команда перестрибує. Лави міняються місцями і ролями. Коли хтось із стрибунів звалить картуз.</p>				
4	<p>Гра «Перетяжка»</p>				

<p>Гра розвиває: силу.</p> <p>Місце проведення. Спортивний майданчик</p> <p>Опис гри. Поряд із загальновідомим перетягуванням канату, широко розповсюджено на Україні перетягування палиці, жердини, голоблі. (Ця гра існувала з давніх-давен і називалась (“Дідька тягнути”). Грають хлопчики-підлітки, юнаки, чоловіки, 6 – 20 чоловік. Гравці розподіляються на дві команди, рівні за кількістю учасників. В кожній обирається ватажок. На товстій палиці довжиною 2 – 3 м позначається середина. Креслиться невелике коло, в яке стають ватажки команд. Вони беруться руками за палицю на рівній відстані від середини, решта учасників – за палицю позаду ватажків, а ті, кому не вистачає палиці – за пояс гравця, який стоїть попереду (ланцюжком). За сигналом судді обидві команди починають тягти палицю у свій бік. Перемагає команда, яка зуміла перетягти усю палицю за коло зі свого боку.</p> <p>Правила. 1. Якщо одна з команд почала тягти палицю до сигналу, то результат не зараховується і змагання повторюється. 2. Якщо в одній із команд частина</p>				
---	--	--	--	--

	<p>гравців відірветься від ланцюжка, це не дає їй переваги у випадку поразки опростестовувати її.</p>				
5	<p>Традиційна забава козаків «Лави на лаву».</p> <p>Існує козацьке прислів'я «Той не козак, що в лаві не стояв». Козаки ставали до бою лави на лаву на великі свята – на Різдво, на Водохреща, на Масляну, на Великдень, на Покрову тощо. Перед лавою козаки ставали до кола і співали ритуальних пісень, які надавали певний внутрішній ритм бою і пробуджували бойовничий дух у козака.</p> <p>Є прекрасним засобом тренування навиків групового бою.</p> <p>Завдяки такій підготовці козаки і нащадки козаків вважались найкращими бійцями в рукопашних боях на війні.</p> <p>В грі приймає участь дві команди по двоє і більше козаків. Гра відбувається на полі, яке розмічається трьома лініями: одна по середині, на якій дві команди будуть сходитися в груповому поштовху і дві інші – лінії шикуння розмічаються на відстані 5-7 метрів від серединної лінії. Козаки стають в дві шеренги на лініях шикуння щільно</p>				

<p>притиснувшись один до одного плече до плеча.</p> <p>За командою «Бій!» обидві шеренги – лави рухаються одна на одну і намагаються ударами кулаків в груди або живіт, поштовхами витіснити лаву суперників за їхню лінію шикування. Виграє та лави, яка витиснула іншу на її бік або якщо інша лави розпорошилася по майданчику. Удари в лаві дозволені лише в тулуб – вище пояса і нижче шиї, боротьба в лаві заборонена. Дві лави стають одна навпроти одної, бійці – плече до плеча. За командою «Бій!» лави бігом зближуються одна з одною. Відбувається кулачний бій, удари дозволено наносити лише в тулуб, дозволені поштовхи. Боротьба заборонена. Перемагає лави, яка більше разів витиснула лаву суперників за їх межу.</p> <p>За порушення правил учасник вилучається зі змагань, за систематичне порушення (більше трьох разів) вилучена зі змагань може бути сама команда.</p> <p>Лави сходяться три рази. Між сходами відбувається два поєдинки: боротьба «Навхрест», боротьба «На поясах».</p> <p>Правила боротьби «навхрест»: Два козаки стають один навпроти одного і</p>				
--	--	--	--	--

	<p>охоплюють один одного в захват на- вхрест, так щоб одна рука була зверху, а інша знизу. Козаки починають бороти- ся. Перемагає той, хто покладе супер- ника на спину і протримає 2 секунди. Також перемога зараховується коли су- перник розірвав захват. Боротьба ве- деться до однієї, або декількох перемог. Перемагає той, хто переможе більшу кі- лькість разів. Правила боротьби «на по- ясах»: Для боротьби на поясах одягають на себе пояси з матерії і обв'язують се- бе. Козаки беруть захват пояса супер- ника так, щоб одна рука була зверху, а інша знизу. Козаки починають бороти- ся. Перемагає той, хто покладе супер- ника на спину і протримає 2 секунди. Також перемога зараховується коли су- перник розірвав захват. Боротьба ве- деться до однієї, або декількох перемог. Перемагає той, хто переможе більшу кі- лькість разів.</p>				
Підсумок					
6	Гра для ерудитів «Інтелект-бій»				
7	Творчий конкурс «Козацька листівка»				
Загальний підсумок					

Література:

1.Боберський І. Рухові забави та ігри / І. Боберський ; [упоряд. Євген Приступа]. – Львів : [б. в.], 1994. – 64 с.

Сценарій конкурсно-розважальна програма «Гей, хто з нами!» (до Дня Гідності і Свободи)

Автор: педагог-організатор

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст. №5 Київсько обл..

Касьян О.Д.

Мета:виховання моральних та вольових якостей учнів;формування інтересу до активної рухової та ігрової діяльності;любові до рідного краю та ігрової культури українського народу.

Місце проведення: спортивний зал, спортивний майданчик.

Дата проведення: з нагоди національного свята День Гідності і Свободи.

Учасники: рої 6-го класу.

Ігровий інвентар: стійки для позначення руху старту чи фінішу – 2 штуки, гімнастичні палиці – 2 штука,гімнастичний обруч -1 шт.,мати.

Оформлення:тематичний плакат з гаслом чи символом.

План заходу:

1.Ведуча зустрічає рої – учасниць в спортивному залі школи.

2. Клас, розподілений на два рої, займає свої місця на стартовій лінії.

3. Вступне слово ведучої.
4. Пояснення правил конкурсної – розважальної програми «Гей, хто з нами!».
5. Проведення конкурсної програми.
6. Підведення підсумків.
7. Вручення пам'ятних грамот.

Хід заходу:

Педагог-організатор. Доброго дня, друзі! Сьогоднішній день приурочений важливому національному святу – Дню Гідності і свободи! Це досить молоде національне свято, яке досить міцно укоренилося в нашу традицію. Відповідно і конкурсній – розважальній програмі «Гей! Хто з нами!» приурочена ця знаменна дата.

У програму увійшли рухливі національні ігри. Сьогодні ми познайомимося з деякими самотніми народними іграми, які шліфувались і перевірялись досвідом багатьох поколінь. В них відображається життя нашого народу, його побут і уявлення про світ. Кожна гра, кожна забава має свої специфічні функції та моральні звичаї.

Правила програми «Гей, хто з нами!» досить прості і зрозумілі. Підсумки проводитимуться після кожної гри відповідно до її правил. Команда переможець отримує за перемогу в грі 2 бали, а команда – суперник – 1 бал. Увага: бали виставляються за правильне виконання ігрової вправи, а не за швидкість виконання.

Бажаю роям тільки перемоги!

№	Назва та зміст ігор	Назва рою	Назва рою
		Відмітка про проходження гри	
1	Гра-забава «Залізниця» Гра сприяє: розвитку стрибучості.		

	<p>Гравці стають один за одним «гусаком». Кожен ставить обидві, або одну руку на плечі того, хто стоїть попереду. Перший гравець – «парова тшина», всі решта – «вози». Перший веде за собою цілий ланцюжок, пересуваючись то кроком, то бігом, а то й наказує, щоб її за стопу тримав гравець, що знаходиться позаду, й стрибали на правій або лівій нозі. Напряму руху довільний, Бажано, щоб попереду ставали гравці нижчого росту. Якщо є більше десяти гравців, то утворюється два або більше ланцюжків з 5-8 гравців. Потягом рухаються назустріч один одному, повертаючи раз ліворуч, а раз – праворуч.</p>		
2	<p>Гра – забава «Довга лоза» Гра сприяє: розвитку стрибучості.</p> <p>Це хлоп'яча гра. Вона вимагає неабияких фізичних даних і спритності. Бажано, щоб учасники її мали приблизно однаковий зріст й силу. Без жеребкування, за бажанням один із учасників гри відходить на десять кроків від гурту, виставляє ногу і, спершись на неї руками, згинається майже під прямим кутом. Голову при цьому необхідно нахилити якомога нижче. Інший гравець розбігшись від гурту і наблизившись до того, що нахилився, підстрибує і, спершись руками на його спину та розвівши ноги в сторони, перестрибує через нього, від-</p>		

	<p>бігає на десять кроків уперед і стає у таку саму позу, як і перший. Третій уже перестрибує через двох, четвертий через трьох і так далі. Той, у кого стрибок не вдався, відходить і стає в кінець ряду. Переможців і переможених тут не буває. Після того, як всі пострибають і постають один за одним, починає стрибати останній у ряду. Він перестрибує через усіх і стає у відповідну позу, теж саме робить той, що був передостаннім, і так далі. Практично гра не має кінця і може тривати, доки всі учасники не потомляться. Тому вона і називається довгою лозою. Якщо місця по прямій лінії стрибунам не вистачає, вони стають один за другим по колу.</p>		
3	<p>Українська народна гра «Ящірка»</p> <p>Гра сприяє: розвитку спритності, уміння долати перешкоди.</p> <p>Гравці стоять в широкій стійці на віддалі трьох кроків один від одного, руки на поясі. Другий з колони пролазить на колінах між ногами першого й зупиняється за три кроки попереду, і так по чергово всі гравці. Ящірку можна сполучати із забавою «Жабка».</p>		
4	<p>Старовинна козацька гра «Боротьба на-вхрест»</p> <p>Гра сприяє: розвитку сили.</p> <p>Боротьба «Навхрест» проводиться в положенні захвату (який розривати заборонено правилами-</p>		

	<p>ми) одна рука борця через плече суперника, інша – під плече. Руки зімкнені в «замок» кистьовим хватом. Завдання спортсменів перевести суперника в положення лежачі та утримати 3 секунди на спині. В поєдинку розігруються лише три бали, тобто рахунок може бути 3:0 або 2:1.</p>		
5	<p>Гра – дужанка(атракціон) «Турок»</p> <p>Гра сприяє: розвитку сили, кмітливості, злагодженим діям.</p> <p>Гравці, тримаючись за руки, утворюють коло. В середині кола весь час стоїть гравець, названий «турком». Гравці рухаються по колу вправо або вліво. Під час руху кожна сторона (півколо) намагається перетягнути протилежну сторону (півколо) ближче до турка. Хто торкнеться турка, той вибуває із гри. Хто з хлопців відпустить руку, то вибувають з гри обоє. Замість «турка» в центрі кола можна намалювати «калюжу». Хто під час перетягування заступить у калюжу, той вибуває з гри. Гра закінчується, коли у колі залишається три найміцніші «бузьки».</p> <p>Інвентар: обруч</p>		
Підсумок			

Гра для ерудитів «Інтелект – бій»		
Творчий конкурс «Козацька листівка»		
Загальний підсумок		

Педагог – організатор: Все має свій початок і кінець, закономірність цю змінити неможливо, бо час летить вперед і хід його спинити не під силу. Розваги залишилися в минулому, а нам лишається лиш рух вперед, до досконалості.

По завершенні конкурсно-розважальної програми «Гей, хто з нами!», педагог-організатор разом з учасниками підраховують отримані бали, підводяться підсумки.

Рої відзначаються пам'ятними грамотами: «За перемогу» і «Учасника конкурсно-розважальної програми з української народної гри «Гей, хто з нами!»

Використана література:

1. Приступа Є.Н. Українські народні ігри [Текст] : монографія / Приступа Є, Левків В., Слімаковський О. – Л. : ЛДУФК, 2012. – 432 с.
2. Колишкін О. В. Українські національні рухливі ігри у фізичному вихованні школярів молодшого віку : методичні рекомендації / О. В. Колишкін. – Суми: редакційно-видавничий відділ СДПІ імені А. С. Макаренка, 1999. – 85 с.

Сценарій
хвилини мовчання з перформансом
« Прагнення свободи
пробуджує гідність»,
приурочена Дню Гідності і Свободи

Автор: педагог-організатор

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5 Київської обл..

Касьян О.Д.

Мета: виховувати патріотизм та гідність, формувати розуміння єдності та цілісності України, усвідомлення себе українцями, почуття особистої відповідальності за долю держави, готовність служити Батьківщині своєю працею, розвивати бажання стати гідними громадянами України.

Час проведення: 18 листопада 2021 року, 14 год.04 хв.

Місце проведення: актові зала школи.

Меседж. Прагнення свободи пробуджує гідність.

Учасники: учні 7-А кл., 8-Б кл.,9-Б кл.

Оформлення: державні прапори України – 4 шт., прапорці ЄС, пов'язки на обличчя національних кольорів – 3 шт., стійки для позначення рухового обмеження-2 шт.; тематичні плакати; фонова музика, звучання метронома

Фото: Кардашевської І.І., заступника з навчально – виховної роботи

Хід заходу:

Лунають козацькі позивні

Педагог-організатор (голос за кадром): Козацьке Братство Якіма Андрушки представляє хвилину мовчання з перформансом «Прагнення свободи пробуджує гідність».

Сім років підряд українське суспільство відзначає важлива національне свято – День Гідності та Свободи.

Цього дня згадують події двох знаменних революцій: Поморанчевої 2004 року та Революції Гідності 2013-2014 років; вшановують світлу пам'ять Героїв Небесної сотні, усіх, хто віддав своє життя за суверенну, неподільну, демократичну Україну.

Друзі, приєднуйтеся до тих, хто незалежний духом! Не будьте пасивними та не залишайтеся осторонь! Дякую.

Звучить фонова заставка Kozacka_rada_-_Kozak_v_kozhnomu_(iPleer.com)

*Демонстрація групового перформансу
«Прагнення свободи пробуджує гідність».*

На його фоні учень:

Промовець 1 (*Россуджай Артем, 9-Б клас*). Трагічні події в Україні, починаючи з листопада 2013 року, тривожать та не залишають байдужими жодного громадянина країни.

Кожному з нас необхідно усвідомити, за що боролися учасники Євромайдану і заради чого пожертвувала своїм життям Небесна сотня та воїни, які загинули і гинуть у боротьбі за свободу, цілісність та єдність держави.

Педагог-організатор: Хвилина мовчання з перформансом «Прагнення свободи пробуджує гідність» в переддень Дня Гідності і Свободи проходить за підтримки 1-го окремого батальйону морської піхоти України.

Прапор батальйону передали членам Козацького Братства Якіма Андрушки 5 грудня 2019 року воїном Першого окремого батальйону морської піхоти України Харковцем Володимиром Володимировичем і головою ГО «Серце Переяславщини» Марченко Інною Олександрівною.

Інсценізація вірша Жанни Дмитренко «Географія майдану».

Фонова заставка «Звуки майдану»

Учениця 1 (*Миколаєнко Вікторія, 9 –Б кл.*)

Вивчаю географію Майдану,

Де, як на карті, - кожен регіон,
Отут – львів'яни і тернопільчани,
А далі – Миколаїв і Херсон.

Учень 1 (Немеш Станіслав, 7-А кл.)

Поміж тинів – доріжки й роздоріжжя,
Двори, палатки, курені – підряд:
Дніпропетровськ, Полтава, Запоріжжя,
Черкаси, Чернівці, Кіровоград.

Учениця 1 (Миколаєнко Вікторія, 9 –Б кл.)

Вербовий тин – оце й уся границя
Між сіл і міст, містечок, областей.
Читайте назви: «Вінниця», «Хмельницький»...
І ми – до вас. Приймаєте гостей?

Учениця 2 (Петрик Яна, 9-Бкл.)

Земляк підвозить дрова для багаття.
Варити треба кулеші й чаї.
Говірку чути. Рівне? Закарпаття?
Ви звідки, товариство, ви – чиї?

Учениця 1 (Миколаєнко Вікторія, 9 –Б кл.)

Тут всі – прості, немає товстосумів,
Багатство спільне – дружба і пісні,
Тут рівні всі – що Ужгород, що Суми,
Однаково не терплять кривду й гніт.

Учень 2 (Сулима Максим, 7-Акл.)

Одразу видно тут: які ми, хто ми, -
Повстанці, патріоти, козаки. Луганськ,

Чернігів, Кременчуг, Житомир...
Скрізь – українці, друзі, земляки.

Учениця 2(Петрик Яна,9-Бкл.)

На дощечках-табличках дерев'яних,
Написаних, як в школі, від руки, -
Всеукраїнський літопис Майдану,
Єдина Україна – на віки!

Промовець 1(Россуждай Артем,9-Б клас). Дорогий майдан – Слава Україні!

Учениця 2(Петрик Яна,9-Бкл.) . Отже рахуємо разом:5,4,3,2,1,0 – Гімн України!

Звучить Державний Гімн України

Таночок «Україна – це Європа »,хореографічної студії «Едельвейс»,

керівник Левченко О.І.

Виходять учні з плакатами

1.Яременко Іван,9-Б клас. Вони постали на захист демократичних цінностей, прав і свобод людини, національних інтересів нашої держави та її європейського вибору.

2.Россуждай Артем,9-Бклас.Однак, українці відстоювали свої цінності,свободу, незалежність, єдність, власну історію та мову, європейський вектор завжди!

Вони боролися за ці цінності не лише під час останніх двох Майданів, але й протягом усієї нашої історії. Про це варто пам'ятати, любий друже!

3. Добриденко Ілля, 6 клас. 21 листопада ми не просто згадуємо події Майдану 2013-2014 років, але й вшановуємо патріотизм і мужність наших співвітчизників.

4. **Яременко Іван, 9-Б клас.** Український народ довів свою відданість свободі, свою гідність, заплативши однак за такі цінності найвищу ціну – життям 107 учасників акції протесту, Героїв України, названих Небесною Сотнею.

5. **Добриденко Ілля, 6 клас.** На оборону цінностей, які відстоював Майдан, постали воїни, що тримають нині небо на Сході України.

6. **Яременко Іван, 9-Б клас.** Герої не вмирають! А живуть в наших душах, торкаються струн нашого серця. Ми закликаємо вас сьогодні згадати у ваших молитвах усіх Героїв, які поклали свої голови за наше майбутнє.

Педагог-організатор (*голос за кадром*). Низький уклін всім захисникам української державності, які назавжди залишаються в пам'яті народу та будуть гідним прикладом для майбутніх поколінь!

Хвилина мовчання «Пливе кача»

7. **Яременко Іван, 9-Б клас.** Майдан дав початок трансформації політичної, культурної та соціальної сфери, розбудови вільного, демократичного громадянського суспільства, утвердження в Україні гуманістичних демократичних цінностей.

Заклучна пісня «Україна». Виконує Курилко Софія

Педагог-організатор: З метою вшанування пам'яті про події Революції Гідності, пам'яті про загиблих у відстоюванні права українців на гідність та свободу, з метою увічнення великої людської, громадянської і національної відваги та самовідданості, сили духу і стійкості громадян, прошу учнів 7-А, 8-Б

та 9-Б класів приєднатися до церемонії покладання квітів до підніжжя хреста пам'яті Героїв Небесної Сотні, який заходиться по вулиці Богдана – Хмельницького.

Дякую за увагу!

**Сценарій
театралізованої акції
«Голодомор на Переяславщині у
свідченнях»**

*Автор: педагог-організатор
Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5*

Київської обл..

Касьян О.Д.

Мета: розширити знання учнів про трагічні роки Голодомору 1932-1933 років на Переяславщині та його наслідки для українського народу; виховувати в дітей повагу до історичного минулого свого народу, до своїх земляків, які вистраждали і пережили страшні роки геноциду, непримириме ставлення до насильства.

Час: 26 листопада 2021 року

Місце проведення: актові зала школи.

Оформлення: мультимедійна дошка, комп'ютерна техніка, тематичні слайди, фонова мелодія, звучання метронома чи гул дзвонів.

Реквізити: лампадка, квіти

Учасники: учні 6,7,9 класів

Фото: заступника з виховної роботи Кардашевської І.І.

Хід заходу:

Ведучий. У четверту суботу листопада в Україні вшановують пам'ять мільйонів жертв голодоморів, які відбулись в Україні у ХХ столітті. Наймасштабніший з них був у 1932-1933 роках.

Ведуча 1. На думку більшості істориків, причиною голоду 1932-33 років стала примусова і репресивна для селян політика хлібозаготівлі, яку провадила комуністична влада.

Ведучий. Приблизна кількість жертв Голодомору 1932-1933 років на Переяславщині становити 26 тисяч 878 осіб.

Ведуча 1. А в бойових діях під час війни 1941-1945 років загинуло 8 тисяч 267 осіб Переяслава і Переяславського району разом взятих.

Ведучий. Масовий голоду на Переяславщині 1932-1933 років спричинили наступні чинники:

- примусова колективізація;
- розкуркулювання;
- прагнення центрального уряду дати відсіч «традиційному українському націоналізму»

Ведучий. Як свідчать документальні джерела, хліб на Переяславщині був, але хліб з Переяслава і Переяславського району було забрано.

Ведуча 2. Причина такого зникнення криється в понаднормовому плані хлібоздачі за яким центральні органи зобов'язували кожне колективне і одноосібне господарство. Це призводить до масового голоду на Переяславщині 1932-1933 років.

Ведуча 1. Райони, села, колгоспи, підприємства чи навіть окремі особи, які не виконували планів із заготівлі продовольства заносилися на «ЧОРНУ ДОШКУ» у 1932–1933 роках .

Ведучий. За розпорядженнями уряду, заборонялась будь-яка торгівля в сільській місцевості, призупинялося продовольче постачання сіл, переслідувалося та каралося на 10 років ув'язнення і розстріл будь-яке використання хліба

для оплати праці в районах, що не виконали хлібозаготівельних планів, запроваджувалася система натуральних штрафів, товарних репресій.

Ведуча 2. У селян, які не вклалися в плани хлібозаготівель і боргували державі зерно, конфісковували все інше продовольство.

Ведучий. Політика натуральних штрафів мала змусити селян здати державі начебто приховане від неї зерно, якого насправді не було.

Ведуча 2. Спочатку каральним органам дозволяли відбирати лише м'ясо, сало і картоплю, однак згодом вони взялися і за інші продукти тривалого зберігання.

Ведучий. У серпні 1932 року під приводом того, що розкуркулені селяни та «інші антисоціальні елементи» розкрадають вантажі з товарних поїздів та колгоспне і кооперативне майно, Сталін запропонував новий репресивний закон про охорону державного майна.

Ведуча 2. Закон передбачав за такі порушення розстріл з конфіскацією майна, а за пом'якшувальних обставин – 10 років ув'язнення. Засуджені не підлягали амністії.

Ведучий. За каральним документом закріпилася народна назва «закон про п'ять колосків», оскільки винним у розкраданні державного майна фактично був кожен, хто без дозволу зібрав на колгоспному полі кілька колосків пшениці.

Ведуча 2. Закон діяв до 1947 року, однак пік його застосування припав саме на 1932-33 рр.

Ведуча 3. Запрошуємо до читання книги пам'яті «Пам'ять, що рятує: голоси правди»

Ведуча 4. Спогади Ніцкевич Катерина Костянтинівна, 1919 року народження. Спогади записано 1991 році в селі Мала Каратуль Переяславського району

Зачитуються спогади

Ведуча 3. Спогади Степаненко Марії Захарівні, 1924 року народження. Спогади записано 1994 року в селі Дівичках Переяславського району.

Зачитуються спогади

Ведуча4. Спогади Черноусько Михайла Мусійовича, 1923 року народження. Спогади записано 1993 році в селі Ковалині Переяславського району.

Зчитуються спогади

Ведуча 3. Спогади Мартинець Олени павлівни, 1905 року народження. Спогади записано 1991 року в селі Студениках Переяславського району.

Зчитуються спогади

Ведуча4. Спогади Полоз Мотрони Володимирівни, 1906 року народження. Спогади записано 1991 року в селі Студениках Переяславського району.

Зчитуються спогади

Ведуча 4. Спогади Міщенко Уляни Левівни, 1916 року народження. Спогади записано 1991 року в селі Студениках Переяславського району.

Зчитуються спогади

Ведучий. Вшануємо заморених голодом жителів міста Переяслава та району хвилиною мовчання.

Флешмоб «Хвилина мовчання»

Ведуча 1. Загальнонаціональним заходом до Дня пам'яті жертв голодоморів є хвилина мовчання. Припинивши на хвилину розмови 27 листопада о шістнадцятій годині, ми виразимо скорботу та глибоку пошану загиблим від геноциду 1932 – 1933 років.

Ведуча 4. Навіть якщо Вам не вдасться вийти до пам'ятника жертв, все одно вшануйте пам'ять жертв голодоморів у своїй домівці, на природі, на роботі. Хвилина мовчання не змінить Вашого життя, а запалена свічка на підвіконні чи столі не зіпсує інтер'єру Вашого дому. Головне, що ми пам'ятаємо про всіх загиблих. Вони у наших серцях... Назавжди.

Ведучий. Традицію вшановувати жертв Голодомору, засвіченою у вікні свічкою, започаткував американський історик Джеймс Мейс, який у 1986–1987 роках очолював Комісію Конгресу США зі збору свідчень очевидців голоду.

Тематична пісня

Ведуча 4. Запрошуємо усіх бажаючих запалити лампадку біля пам'ятного хреста голодомору 1932-1933 років на Борисовському кладовищі міста Переяслава.

Ведучий. Дякуємо небайдужим, що своєю присутністю вшанували жертв Голодомору 1932-1933рр. міста Переяслава та району.

Ведуча 3. Небайдужих, зацікавлених, бажаючих допомогти просимо підходити до організаторів для обміну контактами. Ваш маленький активний внесок – це більше, ніж велике мовчазне ігнорування.

Література:

1. Голодовка: 1932-1933 роки на Переяславщині: Свідчення/Упорядники: Ю.В. Авраменко, В.М. Гнатюк. - Переяслав-Хмельницький; Київ; Нью-Йорк: Вид-во М.П. Коць, 2000. - 445 с.: іл..

**Відеоролик перформансу
«Розкуркулення»,
приурочений 88-м роковинам
Голодомору 1932-1933 років
на Україні**

*Підготувала і провела: педагог-
організатор*

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст.. №5 Київської обл..

Касьян О.Д.

Мета мистецької акції: вшанувати пам'ять жертв голодомору в Україні.

Головна ідея : « Ми пам'ятаємо!».

Форма мистецької акції: груповий перформанс.

Учасники мистецького акції: Яременко Іван(9-Бкл.), Корнієнко Поліна (бкл.), Дорошенко Марина (7-Бкл.), Беглець Олександра(8-Акл.), Головка Дарина(8-Акл.).

Дата: 26 листопада 2021 року.

Місце: актовка зала школи, коридор школи.

Мета перформансу – викликати реакцію глядачів(емоції,почуття), іноді за підтримки імпровізації та почуття естетики.

Сценарій

**обласного онлайн – членджу
«30-річчя Референдуму 1991 Київщина»**

Підготувала та провела:

педагог – організатор

Перейславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5 Київської обл..

Касьян О.Д.

Дата: з 29 листопада по 01 грудня 2021 року відбувся обласний онлайн-члендж РОІВ під гештегом #30-річчяРеферендуму1991Київщина.

Мета: відзначення 30-ї річниці Всеукраїнського референдуму щодо підтвердження проголошення Незалежності України.

Учасники: долучилися представники рою «Бродники» Козацького Братства Якіма Андрушки Перейславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5: Яременко Іван (9-Бкл.), Миколаєнко Вікторія (9-Бкл.), Катющенко Данило (8-Б кл.),Сулима Максим (7-А кл.) і Немеш Станіслав (7-А кл.). Керівник історико – патріотичної орга-

нізації для дітей та юнацтва Козацьке Братство Якіма Андрушки, педагог – організатор школи № 5 Касьян О.Д.

Оформлення: фонограма Козацьких позивних; Держаний прапор України великих розмірів, прапор УПА, плакат «За Єдину Україну!»; пов'язки на обличчя; прапор 1-го окремого батальйону морської піхоти України.

Прапор батальйону передали членам Козацького Братства Якіма Андрушки 5 грудня 2019 року воїном Першого окремого батальйону морської піхоти України Харковцем Володимиром Володимировичем і головою ГО «Серце Переяславщини» Марченко Інною Олександрівною.

Головна ідея: « Суверенна Україна – наше майбутнє!».

Зміст відеоролика:

Учень 1. 1 грудня 1991 року Україна проголосувала за незалежність!

Учень 2. «Настрій в українському суспільстві був таким, що відіграти назад уже ніхто не зміг. Бо переважна більшість українців була за незалежність України, за створення своєї національної держави», - описував настрої суспільства член Проводу «Народного руху» Іван Заєць.

Учениця 3. 30 років Всеукраїнського референдуму на підтвердження Акту проголошення Незалежності України!

Учениця. Незалежність назавжди! Незалежність-це ми!

Разом: Суверенна Україна – наше майбутнє!

Учень 4. Ми голосуємо за співдружність незалежних держав! Курінь Козацького Братства Якіма Андрушки Переяславської ЗОШ І-ІІІ т...№5.

**Святкове привітання
до Дня Миколая Чудотворця
«Затамуйте, друзі, подих:
Миколай сьогодні ходить !»**

*Підготувала і провела:
педагог-організатор*

Переяславська ЗОШ І-ІІІ ст..№ 5 Київської обл..

Касьян О.Д.

Мета. Виховувати духовність, почуття милосердя, доброти, любові до ближнього; розвивати акторські здібності; ознайомити учнів з народними традиціями; виховувати повагу до обрядів України.

Місце проведення: класна кімната

Оформлення: фонові новорічна мелодія, звуки на вихід дійових осіб.

Обладнання: музична колонка для відтворення мелодії, звуків.

Дійові особи: Чортик 1, Чортик 2, Козак, Українка, Янгол, Миколай Чудотворець, дівчина Софійка

Під звуковий супровід, чортенята один за одним забігають до класу.

Оглядають усіх присутніх, гріються

Чортеня 1

Хто живе у цій оселі?

Діти відповідають

Чортеня 2

Лихі люди чи веселі?

Діти відповідають.

Чортики потирають лапки і посміхаються з відповідей дітей.

Чортеня 1

Я дізнавсь, що тут є дітки,

Які чинять самі збитки.

Чортеня 2 (*здивовано*):

Де вони тут поховались?

(*шукає*)

- Агов,шибеники!

Чом мене не зустрічають?

(*роззирається*)

- Що за напасть тут така?

Діти спостерігають

Чортеня 1

Про дарунки ми подбали:

(*улесливо*)

Всім дівчаткам – задавакам

І хлопчиськам – розбишкам.

Обдаруємо тут всіх, і великих і малих.

Діти мовчать

Чортеня 2

Чому тупо сидимо?

Шикуватись нумо в чергу!

(*Придивляється в одну сторону*)

- Агов,народ,щось вас не бачу?

Чортеня 1

(*перелякано*)

Здається хтось сюди мандрує... Залізти б десь тут до шпарини....

Чорти хаотично бігають по класу,ховаються.

Звучить новорічна мелодія. До класу заходять козак і українка

Козак

Затамуйте, друзі, подих:

Миколай сьогодні ходить!

Українка

У віконце заглядає,

Подарунки підкладає.

Козак

Він несе свої вітання,

Радість, свято, побажання:

Українка

Щоб у кожній хаті –

Всі були багаті!

Козак

Щоб у кожному домі -

Всі жили в любові?

Замовкають і роззираються

Козак: Ц –с-с-с! Тихо, друже! Тут хтось є. Треба роздивитись.

Разом шукають когось у класі, знайшовши, тягнуть за хвоста чортиків

Чортеня 1: *(плаче)*

Ой-йо-йо! Болить.

Чортеня 2

А – я – я! Пусти!

Козак

Ось ці боягузи. Бачте, як сховалися!

Чортеня 1:

І зовсім ми не боягуз! Я — чорт-добродій-чудотворець!

Чортик2: А я благодійник усіх мучеників на тому і на цьому...

Українка*(усміхається):*

Спиніться, бідаки!

Бач як забрехались,

Та звідки з чорта той добродій взявся?

Чорти разом:

О –о –о! Ці діти наші, зразу видно.

Нечемність їхня проявляється відразу!

(потирає радісно руки)

Тут сумніву не може й бути.

Козак

Геть, Чортяки, все дарма –

Ледарів у нас нема!

Правда, друзі?

Діти: Правда!

Українка

Геть, Чортяки, все дарма –

Брехунів у нас нема!

Правда, друзі?

Діти: Правда!

Козак

Згинь з очей, нечиста сило,

В цю ж хвилину пропадай,

Бо зійшов з небес на землю

Святий угодник Миколай.

Чортики*(дивляться один на одного):*

Це що, даремно ми сюди припхались,

Замерзли в кістку, нежиттю набрались.

(чхають, кашляють)

Брели снігами без кожуха,

Відморозили свій ніс та вуха...

Козак, взявши мішка, виганяє чортів.

Лунає мелодія пісні Милий Миколаю»

Заходить дівчина Софія, співає пісню, вітає усіх діток зі святом.

Чути дзвіночки.

Заходить Янголятко, а за ним слідком і Миколай Чудотворець

Янгол

Любі хлопчики й дівчата,
Вас вітає янголятко!

Святий, щедрий Миколай
Йде щороку в рідний край,
В кожну хату, в кожен дім
І несе дарунки всім.
Що він несе у своїй торбині?
Багато гарних забавок
Несе чемненькій він дитині,
А для нечемних – жмут різок.

Миколай

День вам добрий, день вам гарний,
Але трохи незвичайний.
Ось нині рівно рік минув,
Як на землі я був,
Як дітям дари я давав,
До праці усіх закликав.
Наказував їм чесно жити,
Зло оминати, людей любити.
Хотів тепер би я дізнатись,
Чи проросло добро в їх душах?
Я відповідь почути мушу.

- Проросло в душі добро?

Усі: Проросло!

Миколай. Сьогодні я приніс вам солодкі й смачні подарунки й усіх ними наділю: і чемних, і, навіть, не зовсім чемних, бо ви всі мені любі й милі.

*Чорти знову забігає до класу,
в руках тримають книгу «Гріхи», обоє в окулярах*

Чортеня 1:

Кому дарунків?

Чортеня 2:

Забіякам цим і пустунам? Боягузам, лінюхам?

(сміється)

Чорт 1:

Нам краще знати, кому які дарунки роздавати.

Чорт 2:

Миколаю, зупинися, подарунки заховай,

Тут зібрались діти грішні *(показує книгу)*, ти нічого їм не дай!

Чортеня 1:

О! Гріхів у них багато!

Нагрішили, нагрішили, стільки всього натворили, ти дарунків їм не дай!

Чортеня 2:

Дай мені, а я швиденько донесу їх у свій рай!

Миколай:

Я дарунки оті просто так не даю.

За всі гарні справи я торбину свою

Розв'язу для дітей, що достойні наград,

Котрі мають повагу і до буднів, і свят.

Котрі Бога шанують в юнім серці завжди,

Він спасе від невдач, відверне від біди.

Ану, дітки, тут при дорослих скажіть,

А чи були ви слухняні? (ТАК)

А в школі добре вчилися?
Ці дарунки, діти, роздадуть козаки,
А ви нам вірші розкажіть та й заспівайте сьогодні.

Звучить лагідна мелодія. Заходить козак і заносить солодоці.

Миколай роздає солодке печиво «Миколайчики»

Діти прославляють Миколая Чудотворця піснею

Чортенята:

Гаразд, ми йдемо до пекла,
Бо там завжди тепло.
Не розмахуйте хрестами,
А то стануть усі чортами,
Хто не слухав тата й мами!
Ха-ха-ха!

Чортенята оббігають увесь клас, задирають дітей, згодом зникають

Миколай

Усім дорослим і маленьким
Зичу: живіть здоровенькі!
Усім гостинці дарував,
За справи добрі вас пошанував.

Янгол. З наступаючим Новим роком і Різдвом хрестовим!

Усі виходять

**Сценарій новорічної програми
«Баба Яга на рік Тигра 2022»
для 1-11 класів**

Підготувала та провела:

педагог-організатора

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5

Київської обл.

Касьян О.Д.

Мета подарувати дітям радість і багато позитивних емоцій у процесі святкування Нового року; розвивати творчу уяву, акторські здібності, вміння імпровізувати.

Місце проведення: класна кімната

Оформлення: фонові новорічна мелодія, звуки для супроводу дійових осіб.

Реквізити: колонка для відтворення аудіо звуку, подарунки, мішок для новорічних подарунків, пов'язка на очі і рукавички, посох для Морозка.

Дійові особи:

Баба Яга

Хащик Невмирущий

Миша

Песик

Дівчина Софійка

Снігуронька

Морозко

Білий Металевий Бик

Хід заходу:

Баба Яга під ялинкою займається новорічними приготуваннями, роздмухуючи в зал крупинки пінопласту. Виходить Коцій у смугастому одязі (смуги зі скотчу), за ним волочеться такий же смугастий хвіст

Баба Яга. О, Коцію, привіт! Сьорбати носом тобі сто літ! Ти що, Чахлику, зебру з голоду ковтнув?

Хащик Невмирущий. Привіт, Яга, кістяна нога! Останнім часом в Африку не мотався, і зебрами не харчуюсь. Мені мухомори більше до вподоби. І зелені поганки.

Баба Яга. То, може, ти, Коцію, працювати подався?

Хащик Невмирущий. Я? Мені працювати протипоказано за станом чахлого здоров'я! Яку ще роботу на Новий рік?

Баба Яга. Лежачу!

Хащик Невмирущий. Яку-яку?

Баба Яга. Лежачу! Пішохідним переходом! Лежиш собі поперек дороги день при дні, у вус не дуєш. Он, який ти смугастий!

Хащик Невмирущий. Новий рік стрічати треба, а не пролежати поперек дороги все свято! Щоб ти хотіла знати, це в мене новорічний костюм.

Баба Яга. Оце? Нарядився! Зебра-не-зебра, перехід-не-перехід! Ніякої у тебе, Коцію, невмирущої фантазії! Хоч би в мухомора карнавальний костюм позичив, та я коло тебе блідою поганкою... Молодість би згадала...

Хащик Невмирущий. Дарма, стара! Тепер мода не та. Мухомори-опеньки-казкові побрехеньки. Грибна пора минулася! Краще Новим роком займися.

Баба Яга. А я ж, по-твоєму, чим займаюся? Ондечки, снігу на свято насиплю. Може, Дід Мороз хоч льодяниками угостить.

Хащик Невмирущий. Теж мені, знайшла важливу справу! Ось я на святі незамінним буду.

Баба Яга. Ти –и –и?

Хащик Невмирущий. Носа втри!

Баба Яга. Ти що, може нарядився Новим роком?

Хащик Невмирущий. Ага, отак старими костюми в Новий рік мені й наряджатися! Довго думала-придумала, голова-брехуха-довгі вуха, хе-хе!

Баба Яга. То що, може надумав Дідом Морозом?

Хащик Невмирущий. Паровозом! Не вистачало мені дрижаки ловити!

Баба Яга. Я бачу, що ти цапиною бородою на Діда не вдався! Чекай, *(помічає смугастого хвоста)* а що в тебе ззаду волочеться? А-а-а!..

Хащик Невмирущий. Чого ти акаєш?

Баба Яга. Здогадалася! Ти будеш новорічною мавпою! *(Оббігає Коція, оглядає його з усіх боків)*. Ой, молодець! Порадував стару поганку! Викопана, викопана мавпа! Супер! Шимпанзе! Ні! Точно – ні! Макака! Друзі, друзі! *(звертається до залу)* В нас у гостях новорічна макака!..

Хащик Невмирущий. Заспокойся, Бабо! Де ти бачила смугасту мавпу?

Баба Яга. Головне – хвіст!

Хащик Невмирущий. Друзі, *(Коцій звертається до залу)*. Невже я схожий на макаку? *(Зал відповідає негативно)*. Ось! Чула? Ніяка я тобі не мавпа!

Баба Яга. А що ж тоді?!

Хащик Невмирущий. Ти, стара, на календар новорічний поглянь! *(Розгортає календар з тигром)*. Бачила?

Яга розглядає

Хащик Невмирущий. Схожий?

Баба Яга. А-а-а!.. Копія. Як улитий, як улитий... Друзі! *(Баба Яга звертається до залу)* Перед вами кістяний тигр! Новий рік – рік тигра! А я – безстрашна приборкувачка тигрів!

Хащик Невмирущий. Ти? Приборкувачка тигрів? *(Наближається до Яги, та задкує)*

Баба Яга. І дресирувальниця!..

Хащик Невмирущий. Ось я тобі зараз покажу, хто кого дресируватиме!

*Баба тікає за ялинку. За нею навздогін біжить Коцій. Лунає весела музика,
далі – кумедний танок героїв сценки.*

До зали заходить дівчина Софія з мишею і песиком.

Гості вітають присутніх новорічною піснею

Мишка.

Я Мишка – шкряботушка,
Хвостик дротиком, два вушка,
чорні очка, наче цятки.
Люблю в нірці нишком спатки.

Заховала у куточок

Сиру ласого шматочок.

Нишком з'їм свою вечерю

Щоб не бачив муркотун.

Мишка. З новим Роком, дітвора!

Песик.

Полюбляю я ковбаску,

І хазяйську добру ласку.

Дім він завжди охороняю.

Як зовуть мене, хто знає?

(відповідь дітей)

Песик. А зовуть мене Гав – Гав...

Миша. Та не гавкай, дітей полякаєш!

Песик. З новим щастям, друзі!

Миша. За давньою і перевіреною традицією, нам потрібно разом погукати Морозко на гостини. Перш ніж ми почнемо кликати Діда Морозко і Снігуроньку, розберемося разом, що ж ми про них знаємо.

Мишка проводиться гру «Хто знає Діда Мороза?»

- Хто приносить і ховає під ялинкою подарунки для дітей і дорослих?
(Дід Мороз)
- Як ви думаєте, Дід Мороз хороший чи поганий? (Хороший)
- Якого кольору борода у Діда Мороза? (Біла)
- У чому Дід Мороз принесе нам подарунки? (В мішку)
- Хто така Снігуронька? (Внучка Діда Мороза)
- Що Дід Мороз носить з собою в руках? (Палиця)

Миша. Молодці!. Не будемо зраджувати давній традиції і дружно погукаємо:
Морозко, йди до нас!

Усі гукають.

Звучить новорічна мелодія. До залу входять Дід Мороз та Снігуронька.

Морозко

А ось і я — казковий дід,
Якого знає цілий світ,
Який з дарунками мандрує,
Щасливу долю всім віншує.

Снігуронька

А я — онучка Дідуся,
Снігуронькою звуся я,
Без мене свята не буває,
Бо чарівні слова я знаю.
Щоб Новий рік прийшов до вас,
Стрічайте, любі друзі, нас!

Морозко та Снігуронька підходять до ялинки.

Морозко стукає об підлогу посохом,

Снігуронька гучно промовляє чарівні слова.

Снігуронька. Раз, два, три! Ялинонько, гори!

Морозко

Засій, ялинко наша,

Сяй, гори та вигравай,
Стань ігристою, променистою,
Мішурою золотистою
Усміхнись і запалай!

*Вогники на ялинці спалахують. Дід Мороз ставить мішок із подарунками та
посох біля ялинки.*

Ведучий. Добрий день, шановні гості! Раді вас вітати

Морозко. І ми із Снігуронькою вітаємо усіх із Новим 2022 роком!

Снігуронька.

Кажуть, що під Новий рік
Все, що забажається,
Що задумав ще торік,
Справдиться, збувається.

Тож ми із Дідусем бажаємо вам великих успіхів у навчанні, міцного здоров'я,
веселих канікул і здійснення ваших найзаповітніших мрій!

Морозко і Снігуронька (разом). З Новим роком! З новим щастям!

Морозко. Стомився я трохи в дорозі, хочеться мені, старенькому, трішечки
відпочити, на вас подивитись, як ви вмієте співати, веселитись, танцювати.

*Конкурсна програма, номери художньої самодіяльності,
танцювальні флешмоби*

1. Гра «Нудно так сидіти ... (проводить Песик)

Дітей садовить на стільці біля однієї стіни. Ведучий читає віршик:

Нудно нам отак сидіти,
Та попереду глядіти.
Чи не час промчатися,
Місцями помінятися?

На цих словах діти біжать до протилежної стіни, прагнучи зайняти вільні стільці. Стільців на один менше, ніж гравців. Той, що залишився

без стільця вибуває з гри. Стільці по черзі теж прибирають. Гра повторюється, поки переможець не займає останній стілець.

2. Гра «Хто це?» (проводить Снігуронька)

На одного з членів сім'ї надіньте рукавиці і зав'яжіть йому очі, щоб через пов'язку нічого не було видно. За бажанням нехай встане хтось із сімейства і той учасник, який нічого не бачить повинен на дотик зрозуміти хто перед ним. В рукавицях це не так просто як може здатися. Веселощі гарантовано.

3. Гра «Скільки ми зустрічаємо Новий рік?» (проводить Миша)

Конкурс на швидкість, в якому беруть участь всі. Кожен з домочадців повинен порахувати вік всіх присутніх в кімнаті і скласти в загальну суму. Свій вік потрібно також включити в число. Це і буде то скільки разів «Ми зустрічаємо Новий рік».

4. Гра «Новорічний паровозик» (проводить Морозко)

Діти разом з дорослими шикуються в колону, тримаючись за талію попереднього танцюриста. Після чого паровозик рушає, пританцьовуючи. Гра продовжується до тих пір, поки не залишиться жодного «вагончика». Дуже весела і заводна танцювальна гра, підійде для будь-якого віку.

5. Новорічний флешмоб від шкільної хореографічної студії «Едельвейс», керівник Левченко О.І.

Морозко. Потішили старого ... За це отримайте від мене новорічні подарунки! А допоможе мені рік Білого Металевого Бика. Подивимося, що ж він напруцював за свій рік керування. Х о- хо-хо!

Звучить весела музика.

*Морозко і Білий Металевий Бик
роздають усім діткам новорічні подарунки*

Морозко

Дорогі мої друзі, шановна громадо!

Із роком Новим я віншую вас радо!

Снігуронька.

У новорічну святкову годину
Віншую і я вашу дружню родину!

Морозко

Щоб вам не знати бід та напасті,
В достатку цей рік провести, у щасті!

Снігуронька

Хай свято ніколи ваш дім не лишає,
Хай радісний сміх ваш повсюди лунає!

Морозко

Навчайтесь добру, здобуйте освіту,
Щоб гарним щоденником літо зустріти!

Снігуронька

Хвороби нехай обминають ваш дім.
Хай затишно й лагідно буде у нім!
Щастя ясного! Здоров'я міцного!
Добрих новин! Світлих стежин!

Усі учасники свята*(разом)*. З Новим роком! З роком водяного Тигра!

Сценарій
конкурсно – розважальної
програми «Стрітенські ігри»
для учнів молодшої вікової
школи 4-го класу

***Автор:** педагог-організатор
Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5
Олена Касьян*

Мета: сприяти гармонійному росту організму дитини;розвивати фізичні якості – швидкість, силу, спритність, гнучкість, витривалість; виховувати любов до рідного краю,звичаїв і традицій українського народу; формувати моральні і фізичні якості дитини.

Місце проведення:спортивний зал школи.

Дата проведення: 15 лютого, з нагоди свята Стрітення

Час проведення: 13 годин15 хвилин

Учасники:учні 4-го класу

В програмі: українські народні ігри,забави.

Інвентар для гри: міцна дерев'яна палиця для гри «Тягти бука»,мати.

План заходу:

- 1.Ведуча зустрічає рої – учасниць в спортивному залі школи.
2. Клас, розподілений на два рої, займає свої місця на стартовій лінії.
- 3.Вступне слово ведучої.
- 4.Пояснення правил конкурсно – розважальної програми «Стрітенські ігри».
- 5.Проведення конкурсної програми.
- 6.Підведення підсумків.
- 7.Вручення пам'ятних грамот.

Хід заходу:

Ведуча: Святкування Стрітєння в Україні походить ще з дохристиянських часів. Його тоді також назвали Стрічення, Стріщення, Громниці або Зимобор. В народі уявляли, що навесні Зима – стара баба, а Літо – молода дівчина. У народі вірили, на Стрітєння зима вирушає туди, де було літо, а літо — туди де була зима. По дорозі вони зустрічаються та сперечаються між собою. Хто виграє у суперечці, той ще залишиться на цих землях господарювати. Якщо до вечора потеплішає, то виграло літо і скоро будуть потепління. Якщо ввечері стало холодніше, то зима ще зостанеться на деякий час.

А назва така була у свята, тому що вважалось — 15 лютого, це єдиний день, коли взимку може пролунати грім.

Конкурсно-розважальна програма «Стрітенські ігри» складається з національних рухливі ігор.

Кожна гра – це етап для проходження роєм. Назва етапу походить від назви української народної гри. Кожна гра на етапі має свої правила, тому будьте уважні і дотримуйтеся правил гри. Рій буде штрафуватися за порушення правил гри на етапі. Кожна гра має переможця і переможеного. Звідси, рій – переможець отримує від 1 до 2 балів. Пам’ятну грамоту за перемогу в конкурсній програмі «Стрітенські ігри» отримує рій-переможець.

№	Назва та зміст гри	Відмітка про проходження гри	
		Назва рою	Назва рою

1	<p>I етап - «Гречка»</p> <p>Усі діти стають попарно, беруться рука за руку, і кожен одну ногу тримає вільною рукою. Залишаючись на одній нозі, починають скакати в один бік, приспівуючи:</p> <p style="text-align: center;">Ой, гук, гречки, Чорні овечки, А я гречки намелю, Гречаників напечу.</p>		
2	<p>II етап – «Ріпка» (українська народна казка)</p> <p>Учні діляться на дві команди. Одна команда — «Ріпка» — сідає на землю в ряді так, що ноги в колінах зігнуті, а стопи обперті на землю і з'єднані. Друга команда— «Посли» — стає в ряд навпроти першої команди на відстані кількох кроків і починає гру. «Посли» наближаються до «Ріпки» і хором говорять: «Стік, стук у ворота». «Ріпки» запитують: «За чим ви прийшли?» «Посли» відповідають: «Господиня хвора, ріпки захотіла» і намагаються вирвати «ріпку» з землі (за руки підняти її з підлоги). «Ріпки» впираються і не зрушуються з місця. Через деякий час «Послам» вдається вирвати декілька «ріпок». Потім команди міняються ролями. Перемагає команда, що висмикає більше «ріпок».</p>		
3	<p>III етап - «Тягти бука» У грі беруть участь</p>		

	<p>двоє хлопців. Вибирають посередника, який стежить за дотриманням правил. Учасники сідають на підлогу або землю, упираються підошвами один в одного, беруться за міцну палицю і тягнуть її. Кожен намагається відірвати суперника від землі й перекинути через себе. Вказівки до гри 1. Тягти палицю починають за сигналом посередника. Переможцем вважається той, хто змусив суперника відірватися від землі або випустити палицю з рук.</p>		
4	<p>IV етап – «Довга лоза»</p> <p>Це хлоп'яча гра. Вона вимагає неабияких фізичних даних і спритності. Бажано, щоб учасники її мали приблизно однаковий зріст й силу. Без жеребкування, за бажанням один із учасників гри відходить на десять кроків від гурту, виставляє ногу і, спершись на неї руками, згинається майже під прямим кутом. Голову при цьому необхідно нахилити якомога нижче. Інший гравець розбігшись від гурту і наблизившись до того, що нахилився, підстрибує і, спершись руками на його спину та розвівши ноги в сторони, перестрибує через нього, відбігає на десять кроків уперед і стає у таку саму позу, як і перший. Третій уже перестрибує через двох, четвертий через трьох і так далі. Той, у кого стрибок не вдався, відходить і стає в кінець ряду. Переможців і переможених тут не буває. Після того, як всі пост-</p>		

	<p>рибають і постають один за одним, починає стрибати останній у ряду. Він перестрибує через усіх і стає у відповідну позу, теж саме робить той, що був передостаннім, і так далі.</p> <p>Практично гра не має кінця і може тривати, доки всі учасники не потомляться. Тому вона і називається довгою лозою. Якщо місця по прямій лінії стрибунам не вистачає, вони стають один за другим по колу.</p>		
5	<p>V етап – « Ластівка»</p> <p>Дві дівчинки беруться за руки і стають навпроти іншої пари, яка так само тримається за руки. Одна пара говорить:</p> <p>- Печу, печу ластівки!</p> <p>Інша питає:</p> <p>- Нащо печеш ? Лиха впечеш, лиха й піймаєш!...</p> <p>Тоді дівчатка, котрі почали розмову, роз'єднують руки, і кожна біжить у протилежний бік. Інші двоє, кожна окремо, намагаються піймати перших, не давши їм з'єднатися. Якщо та пара, яка почала бігти першою, знову з'єднується, то їй припадає знову тікати, а другій парі – ловити. Якщо ж якусь з дівчаток, що почали гру, впіймають, то ця пара, що не збіглась, ловитиме, а інша – тікатиме.</p>		
6	<p>VI етап - «Боротьба навколішки».</p>		

	<p>Гра відбувається між парубками як звичайна боротьба, різниця лише у тому, що вставати на ноги не дозволяється. Гра закінчується, коли хтось з учасників покладе свого суперника на лопатки. Ще складніша боротьба лежачи. Двоє хлопців лягають головами один до одного й упираються ними. Далі кожен намагається спіймати руку суперника так, щоб лягти поряд. Тоді, не відриваючись від землі, гравці намагаються опинитися зверху. Десятки разів учасники міняються місцями, аж доки один не програє.</p>		
	<p>Підсумок</p>		

Література

1. Демчишин А.А., Мозола Р.С. Рухливі Ігри.-К.: Рал.шк., 1985.-190 с.: ісл.
2. Рухливі і спортивні ігри в школі. Посібник для вчителя/А.П. Демчишин, В.М. Артюх, В.А. Демчишин, Й.Г. Фалес.-К.: Овіта, 1992.-175 с.: іл.

Сценарій вікторина пам'яті Героїв Крут для учнів 9-11 класів

Автор: педагог-організатор

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5 Київської обл..

Касьян О.Д.

Час проведення: 27.01 2022 року, до Дня пам'яті Героїв Крут

Мета: розширення знань учнів про події 29 січня 1918 року під Крутами, що стали символом героїзму та самопожертви молодого покоління в боротьбі за незалежність; вшанування мужності та героїзму захисників незалежності Української держави; сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві та виховання поваги до історичного минулого українського народу.

розвивальна: формувати навички роботи в команді; розвивати логічне мислення та кмітливість; розвивати розумову діяльність, мислення та сприяють самовдосконаленню.

виховна: виховувати інтерес до історії України, повагу до суперника.

План проведення вікторини пам'яті Героїв Крут:

1. Вступне слово
2. Представлення команд, членів лічильної комісії
3. Правила проведення вікторини.
4. Проведення вікторини
5. Підведення підсумків вікторини. Члени журі підраховують бали та визначають переможця.
6. Нагородження переможців та учасників вікторини.
 - 6.1. Оголошення переможця.
 - 6.2. Вручення почесних грамот переможцю і учасникам вікторини.

Оформлення: інформаційний стенд «29. День в історії. Шануймося!»; Державний прапор України; емблема пам'яті битви під Крутами.

Обладнання: мультимедійна презентація, сценарій, мультимедійні засоби, столи, стільці, картки для письмової вікторини; стрічки: одна-червона, інша – зеленого кольору, ручки, переносна колонка для музичного озвучення.

Учасники вікторини: учні 9-А та 9-Б класів

Практична значущість: привернення уваги молоді до історичної спадщини нашої держави, її героїчного минулого.

Перебіг вікторини

1. Вступне слово.

Слайд 1

01. Звучить позивні.

Виходить ведуча

Ведуча: 29 січня 2022 року Україна вшановуватиме 104 річницю бою під Крутами. Бій відбувся біля залізничної станції Крути, що на перегоні між Бахмачем і Ніжином. Він посідає чільне місце в національній історичній пам'яті, проте в історіографії досі немає цілісного опису крутянських подій.

29 січня 1918 року, юнаки 1-ї Української військової школи ім. Богдана Хмельницького і добровольці Студентського Куреня Українських Січових Стрільців, у складі юнаків-студентів Університету імені Святого Володимира, новоствореного Українського Народного Університету та учнів старших класів гімназії ім. Кирило-Мефодіївського братства Києва, відстоюючи право українського народу жити у власній державі, вступили в нерівний бій з більшовицькими військами.

Пам'ятати своїх героїв дуже важливо, адже герої – це ті найкращі, яких ми втрачаємо.

Слайд 2

Прошу вшанувати світлу пам'ять полеглих героїв хвилиною мовчання.

02. Хвилина мовчання

2. Представлення команд.

Ведуча: У вікторині пам'яті героїв Крут беруть участь дві команди знавців 9-го класу: **команда** «.....»

Капітан команди:

під номером 2:.....

під номером 3:

під номером 4

під номером 5

Під номером 6

Команда «.....»

Капітан команди:

під номером 2:.....

під номером 3:

під номером 4

під номером 5

Під номером 6

Ведуча: Бажаю командам вдалої гри, цілеспрямованості, зосередженості та гідної перемоги.

Ведуча: Підрахувати бали та слідкувати за перебігом історичної вікторини допоможе вельмишановна лічильна комісія у наступному складі:

Представлення членів лічильної комісії:

1.....

2.....

3. Правила проведення вікторини.

3.1. Участь беруть команди по 6 учнів.

3.2. Одна команда має стрічку червоного кольору, друга – зеленого.

3.3. Команда, яка першою підняла стрічку може відповідати.

3.4. За кожну правильну відповідь команда отримує 1 бал.

3.5. Якщо команда дає неправильну відповідь, друга команда отримує право відповідати.

3.6. Якщо жодна команда не дала правильної відповіді, право дати правильну відповідь надається глядачам.

3.7. В разі підпункту 3.6. обом командам не зараховують жодного балу.

3.8. Якщо кінцевий підсумок виявив рівну кількість балів, то гра ведеться до переможного балу.

3.9. Переможцем вважається команда, яка набрала більшу кількість балів.

I. Усна частина вікторини:

Ведуча: На обдумування питання команди мають 30 секунд.

Слайд 3

1. Скільки тривав бій під Крутами?

А. Добу

Б. 5 годин

В. 12 годин

2. Зупинка стрімкого наступу ворога під Крутами дала можливість...

А. Укласти Берестейський мирний договір.

Б. Краще підготуватися до головного бою із ворогом.

В. Провести евакуацію.

Г. Вигадати план наступу.

3. Радянські сили захопили у полон...

А. Близько 30 студентів

Б. 300 студентів.

В. Майже всіх учасників бою під Крутами.

Г. Студентську сотню.

4. Полеглих студентів перепоховали...

А. у Ніжині.

Б. на Аскольдовій Могилі

В. під Крутами.

Г. на Галичині.

II. Письмова частина вікторини:

Слайд 4

Картка №1

Підкресли один варіант відповіді. На виконання дається 1 хв.

Який термін відповідає визначенню «Насильницьке втручання однієї, або декількох держав у внутрішні справи іншої держави з метою придушення революційного або національно-визвольного руху, встановлення власного політичного та економічного панування – це...?»

- А) приєднання В) диктатура
Б) інтервенція Г) переворот

Картки з відповідями здають ведучому

I. Усна частина вікторини:

Слайд 5

5. Павло Тичина присвятив тим трагічним подіям вірш, який називався...

- А. «Вітер з України»
Б. «Як упав же він з коня...»
В. «Пам'яті тридцяти»
Г. «За всіх скажу»

6. Коли в Україні на державному рівні вперше вшанували пам'ять героїв Крут?

1. У 2014 році
2. У 1991 році
3. У 2007 році
4. У 2004 році

7. Коли та де було встановлено Меморіал пам'яті героїв Крут?

1. У 2006 році в Києві.
2. У 2004 році на Аскольдовій Могилі.
3. У 2004 році на залізничній станції Крути.
4. У 2006 році на залізничній станції Крути.

8. У 2019 році у прокат вийшов фільм, присвячений бою під Крутами. Як він називався?

А.«Крути 1918»

Б.«Битва під Крутами»

В.«Крути-станція»

Г.«Герої України. Крути. Перша Незалежність»

II. Письмова частина вікторини:

Слайд 6

Картка2

На обдумування - 1хв.

З поміж тверджень, які розкривають причини падіння авторитету

Центральної Ради в Україні навесні 1918 р., виберіть помилкові:

- а) домінування соціалістичних настроїв серед членів Центральної Ради;*
- б) втрата соціальної основи внаслідок непослідовної соціально-економічної політики;*
- в) відсутність регулярних збройних сил;*
- г) неспроможність забезпечити виконання взятих за Брестським договором зобов'язань перед Німеччиною та її союзниками;*
- д) послідовна політика на збереження національно-державної незалежності УНР.*

I. Усна частина вікторини:

Слайд 7

9. Як зараз подеколи називають героїв Крут?

- А. Українськими спартанцями.*
- Б. Першими українськими «Кіборгами».*
- В. Тими, хто вистояв.*
- Г. Народними героями.*

10. Коли відбувся бій під Крутами?

- 1. 29 січня 1917 року*
- 2. 29 січня 1918 року*
- 3. 29 січня 1919 року*

11. У бою під Крутами українськими військами командував ...

А. Симон Петлюра

Б. Володимир Винниченко

В. Аверкій Гончаренко

12. У бою під Крутами українські військові воювали з ...

А. з польською армією Галлера

Б. з російською Червоною гвардією

В. з білогвардійцями

II. Письмова частина вікторини:

Слайд 8

Картка 3

На обдумування - 1хв.

Всеукраїнський з'їзд Рад, який більшовики скликали у Харкові 12 грудня 1917 р., ухвалив такі рішення:

а) визнав УНР незалежною державою;

б) визнав владу Центральної Ради на всій території України;

в) проголосив встановлення радянської влади в Україні

I. Усна частина вікторини:

Слайд 9

13. Бою під Крутами передували запеклі бої з більшовиками ...

А. За станцію Бахмач

Б. За Харків

В. У стінах парламенту в Києві

14. Водночас з битвою під Крутами вибухнуло більшовицьке повстання

...

А. на заводі Арсенал в Києві

Б. у Харкові

В. у Полтаві

15. Яку пісню співали полонені студенти на розстрілі?

А. Ой у лузі червона калина

Б. Зродились ми великої години

В. Ще не вмерла Україна

16. Хто зі студентів перший розпочав співати гімн перед розстрілом?

А. Семен Лощенко

Б. Григорій Пінський

В. Микола Ганкевич

Слайд10

17. Коли відбулося перепоховання Героїв Крут?

А. на третій день після їх розстрілу

Б. через 70 років, коли Україна здобула незалежність

В. 19 березня 1918 року

18. Навесні 1917 р. створення української армії домагався:

1) Михайло Сергійович Грушевський

2) Симон Васильович Петлюра

3) Павло Петрович Скоропадський

4) Микола Іванович Міхновський

19. Незалежність Української Народної Республіки проголошував:

А) Перший універсал УЦР В) Третій універсал УЦР

Б) Другий універсал УЦР Г) Четвертий універсал УЦР

20. Коли українська Центральна Рада IV Універсалом проголосила незалежність Української Народної Республіки?

А) 22 січня 1919 року

Б) 22 січня 1918 року

В) 24 серпня 1991 рік

21. Перший уряд України при Центральній Раді очолив...?

А) В. Винниченко

В) Є. Петрушевич

Б) М. Грушевський

Г) Є. Сфремов

22. Хто керував більшовицькими військами в бою під Крутами?

А) Рейнгольд Берзін

Б) Павло Єгоров

В) Михайло Муравйов

23. Коли було оголошено більшовиками загальний наступ на Україну?

А) 29 січня 1918 року

Б) 3 лютого 1918 року

В) 7 січня 1918 року

24. Яка була чисельна перевага в «живій силі» більшовиків у бою під Крутами?

А) Десятикратна

Б) П'ятикратна

В) Семикратна

25. 7 лютого 2019 року в прокат вийшов український історичний фільм-екшн «Крути 1918». Хто режисер фільму?

А) Ахтем Сеітаблаєв

Б) Олексій Шапарєв

В) Сергій Лозниця

26. Якої умови не було в Брест-Литовському мирному договорі

А. проголошення Української Радянської республіки

Б. Припинення війни між Україною та країнами Четвертого Союзу

В. Німеччина і Австро-Угорщина стають союзниками УНР

27. Яка подія прискорила прийняття УЦР Четвертого універсалу?

А. Наступ більшовицьких військ на Київ і прагнення підписати мирний договір із країнами Четвертого союзу

Б. Більшовицький переворот у Петрограді та повалення Тимчасового уряду Росії.

В. Висадка військ Антанти на Півдні України і наступ Білої армії на Схлді України

Г. Завершення Першої світової війни і проголошення Західноукраїнської Народної Республіки.

28. Де були поховані тіла страчених студентів?

А. На станції Крути

Б. На кладовищі села Печі на Чернігівщині

В.Свій варіант

29.Ким були поховані тіла страчених більшовиками студентів?

А.Місцевими жителями

Б.Місцевим священиком

Б.Рідними

4. Підведення підсумків вікторини. Члени лічильної комісії підраховують бали та визначають переможця.

Ведуча:Для підведення підсумків,слово надається членам лічильної комісії.

5. Нагородження переможців та учасників вікторини.

5.1. Оголошення переможця.

5.2. Вручення почесних грамот переможцю і учасникам вікторини.

Інтернет - джерела:

1. <https://old.uinr.gov.ua> > news > bii-p.../ Бій під Крутами – важливий епізод першої гібридної ...

2.[https:// naurok.com.ua](https://naurok.com.ua) > test > scho-vi../Що ви знаєте про бій під Крутами/ Тест з історії України...

3. [https:// iod.media](https://iod.media) > article > test-istori.../ [Бій під Крутами: історичний тест | iod.media](https://iod.media)

Додаток

Додаткові питання

1.На ілюстрації зображений:

А. головний отаман Армії Української Народної Республіки С. Петлюра

Б. головнокомандуючий Української галицької армії М. Тарнавський

В. командир Революційної повстанської армії Н. Махно

Г. командир легіону Українських січових стрільців М. Галуцинський

3. Коли тривала друга війна радянської Росії з УНР?

А.Листопад 1918 р. - січень 1919 р.

Б.Січень 1919 р. - червень 1919 р.

В.Грудень 1918 р. - червень 1919 р.

Г. Листопад 1918р. - квітень 1920 р.

5. Оберіть діячів радянського режиму :

варіанти відповідей

1) *С.Петлюра*

2) *Х. Раковський*

3) *В. Ленін*

4) *П. Скоропадський*

5) *Н. Махно*

6) *В. Винниченко*

7) *Г. Петровський*

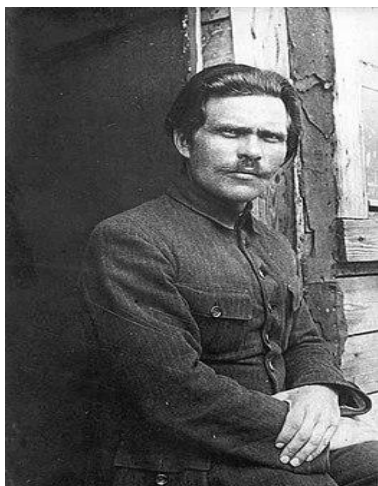
6. Керівник найбільшого селянського руху в Україні 1918 -1920

рр..Очоловав боротьбу проти німецьких підрозділів та Гетьманату, згодом проти Директорії, денікінців, більшовиків.

Про кого йде мова ? Оберіть вірне фото.

Варіант відповідей

7. На честь якої події було встановлено цей меморіал?

А. Проголошення IV Універсалу

Б. Завершенню війни, підписанню Берестейського мирного договору

В. Битви на станції Крути

Г. Встановленню Гетьманату

8. Перша російсько-українська війна тривала ...

А. 21 грудня 1917 — 12 червня 1918

Б. 17 листопада 1918 — 25 квітня 1920

В. 25 квітня 1920 — 18 березня 1921

9. Чому сучасному українцю важливо знати про битву під Крутами?

А. війна більшовиків проти України була гібридною

Б. бій під Крутами – це героїзм і самопожертва захисників Батьківщини

В. бій під Крутами – це трагедія захисників Батьківщини

Г. Бій під Крутами – це недолугість командування

10. Український уряд не втримав українську державність з вини ...

А. соціалістичного керівництва Центральної Ради

Б. Четвертного союзу

В. відсутності патріотичних настроїв українського суспільства

Сценарій
інтелектуальної гри «Брейн – ринг»
(до Всесвітнього дня
рідної мови)

Підготувала та провела:
педагог-організатор

Переяславської ЗОШ І-ІІІ ст..№5Київської обл..

Олена Касьян

Мета: сприяти усвідомленню учнями значення рідної мови; виховувати в них прагнення передати нащадкам наш скарб – українську мову.

Дата проведення: 21 лютого 2022 року

Учасники: 2 команди по 6 учнів 7-А та 7-Б класів, 2 члена журі

Місце проведення: актові зала школи.

Оформлення: ігрові столи, стільці.

Реквізит: сигнальні стрічки різного кольору для капітанів, секундомір, протокол, грамоти.

Форма проведення: інтелектуальний конкурс.

Фото: учні школи.

Хід заходу:

I. Вступна частина

Педагог-організатор. Кожного року в Україні відзначається Міжнародний день рідної мови. Свято засноване ЮНЕСКО в 1999 році. Головна мета цього дня – підтримати самобутність та важливість кожної мови та її важливість для народу.

Недарма кажуть, що після відмови від рідної мови нація вмирає, адже мова містить історію та культуру держави. Мовне питання досі є дуже актуальним в Україні та викликає безліч суперечок.

Брейн – ринг приурочений саме цьому Всесвітньому дню. Гравців прошу зайняти свої місця за ігровими столами.

Ведуча представляє команди

Нагадаю правила гри:

1. Одночасно грають дві команди, кожна з яких складається з шести чоловік.
2. Раунд починається зі слів ведучої «Увага, перше запитання!».
3. Запитання зачитується один раз.
4. Давати відповіді на запитання командам дозволяється тільки після звукового сигналу «Час».
4. Команда, яка готова дати відповідь, сигналізує стрічкою.
5. Капітан називає гравця, який озвучить відповідь.
6. За правильну відповідь команді зараховується 1 бал.
7. Якщо команда підняла сигнальну стрічку до звукового сигналу «Час», фіксується «фальстарт» і команда втрачає право відповідати на це запитання.
8. Якщо відповідь неправильна, право на відповідь надається другій команді.
9. Неповна відповідь не зараховується.
10. На обговорення дається 1 хв..

11.Кінцем раунду вважаються слова ведучої: «Час вичерпано!».

12.Команди мають право не відповідати на запитання.

II. Основна частина

Педагог-організатор. Бій проводиться до 20-25 запитань. Якщо по закінченню бою рахунок нічийний, то задаються додаткові запитання, до тих пір, коли одна з команд дасть правильну відповідь.

1. Державна мова України (українська).
2. Найбільша одиниця мови (текст).
3. Частина мови, яка називає ознаку (прикметник).
4. Знак у кінці питального речення (?).
5. Чим починається репліка діалогу на письмі (тире).
6. Слова з протилежним значенням (антоніми).
7. Перша буква у власній назві (велика).
8. Наука про звуки мови (фонетика).
9. Головні члени речення (підмет, присудок).
10. Список літер встановленого порядку (алфавіт).
11. Займенник з однієї букви (Я).
12. Частина тексту з нового рядка (абзац).
13. Остання буква у слові шістдесят (т).
14. Розділ науки про правопис (орфографія).
15. Скільки букв в українському алфавіті? (33)
16. Назвіть останній відмінок української мови. (Клична форма)
17. Скільки голосних в українській мові? (6)
18. Поставте займенник «себе» в Н.в. (Немає Н.в.)
19. Яка частина мови не належить ні до самостійних, ні до службових частин?
(Вигук)
20. Скільки звуків у слові «кущ»? (4)
21. Яка буква в українській мові не має відповідного звуку? (Ь)

22. Головні члени речення. (Підмет і присудок)
23. Поставте у кличний відмінок слово «юнак» (Юначе!)
24. Яка частина мови вказує на предмет, але не називає його? (Займенник)
25. Чуже мовлення, передане дослівно. (Пряма мова)

Додаткові запитання:

26. Дослівно наведений уривок з якогось тексту. (Цитата)
27. Другорядний член речення, що відповідає на питання непрямих відмінків. (Додаток)
28. Що вивчає розділ про мову «Морфологія»? (Частини мови)
29. Поставте дієслово «вигукувати» у наказовий спосіб. (Вигукуй)
30. Назвіть слова з префіксом –прі. (Прізвисько, прірва, прізвище)
31. Частина слова без закінчення. (Основа слова)
32. Слова, що мають багато значень? (багатозначні)
33. Слова, що мають спільний корінь? (спільнокореневі)
34. Словник, з якого дізнаємося значення слова? (тлумачний)
35. Який знак ставиться в кінці розповідного речення? (крапка)
36. Частина слова перед коренем (префікс)
37. Розмова двох осіб (діалог)
38. Без чого зникає народ? (без мови).
39. Найменша одиниця мови (звук).
40. Слова спільного кореня (спільнокореневі).
41. Частина мови слова зошит (іменник).
42. Розділовий знак при звертанні (кома або знак оклику).
43. Остання частина слова (закінчення).
44. Помилка в правописі (орфограма).
45. Слова, близькі за значенням (синоніми).
46. Остання літера алфавіту (я).
47. Скільки –н- у слові незрівнянний (чотири).
48. Префікс у слові прекрасний (пре-).
49. Числівник сорок в місцевому відмінку? (сорока)

50. Скільки складів у слові грамотний? Назвіть їх. (3, гра-мот-ний)
51. Який розділ науки про мову вивчає стійкі сполучення слів? (фразеологія)
52. Що означає фразеологізм крутити носом? (вередувати)
53. Чи відбувається спрощення у слові кістлявий? (ні)
54. Скільки букв т пишемо у слові брутто? (2)
55. За яким правилом ставимо апостроф у слові подвір'я? (після р перед я в кінці складу)
56. Скільки глухих звуків у слові копито? (3, [к], [п], [т])
57. До якої відміни належить іменник мати? (до третьої)
58. Якого часу дієслово працюю? (теперішнього)
59. Скільки в українській мові звуків? (38)
60. Що означає фразеологізм «пустити півня»? (підпалити)
61. Який дзвінкий звук відповідає глухому [с]? ([з])
62. Який корінь у слові жовтуватий ? (жовт) 63. Якого часу дієслово йтиму? (майбутнього)
64. Словниковий склад мови (лексика)
65. Скільки відмінків в українській мові ? (Сім)
66. Другорядні члени речення (Додаток, означення, обставина)
67. До якого роду відноситься іменник «базіка» ? (До спільного)

III. Заключна частина

1. Підведення підсумків гри.
2. Нагородження.

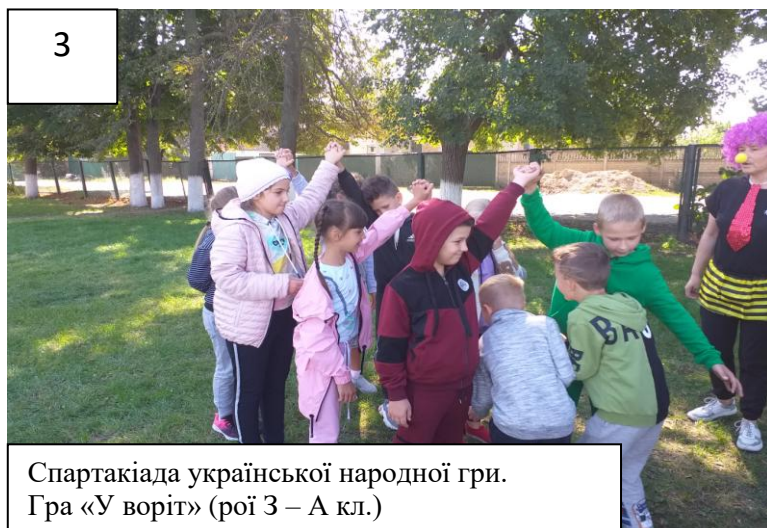
ФОТО

Спартакіада української народної гри. Гра «У річку – гоп!»(рої 1кл.)

Спартакіада української народної гри. Гра «Ворона»(рої 2кл.)

Спартакіада української народної гри. Гра «У воріт» (рої 3 – 4 кл.)

Спартакіада української народної гри. Гра «Невід командами» (рої 4 кл.)

5

Спартакіада української народної гри «Великий курінь».
Гра «Довга лоза» (5-ті кл.)

6

День міста. Акція. Театралізована акція
«Вони визволяли наше місто»
(2-11 кл.)

7

День міста. Урочисте покладання квітів до меморіальної дошки Гриценка Р.В.

8

Козацькі ігрища.
Гра «Шагавай» (8-9кл.)

День Гідності і Свободи.
Конкурсно - розважальна програма
«Гей, хто з нами!». Козацька гра «Бій навхрест» (6 класи)

2021/11/10 09:11

День Гідності і Свободи. Акція
«Хвилина мовчання з перформансом» (для учнів 7-А, 8-Б, 9-Б кл.)

11

Театралізована акція
«Голодомор на Переяславщині у свідченнях»

12

Мистецька акція «Український перформанс
у школі» (для школярі 6,7,9 класів)

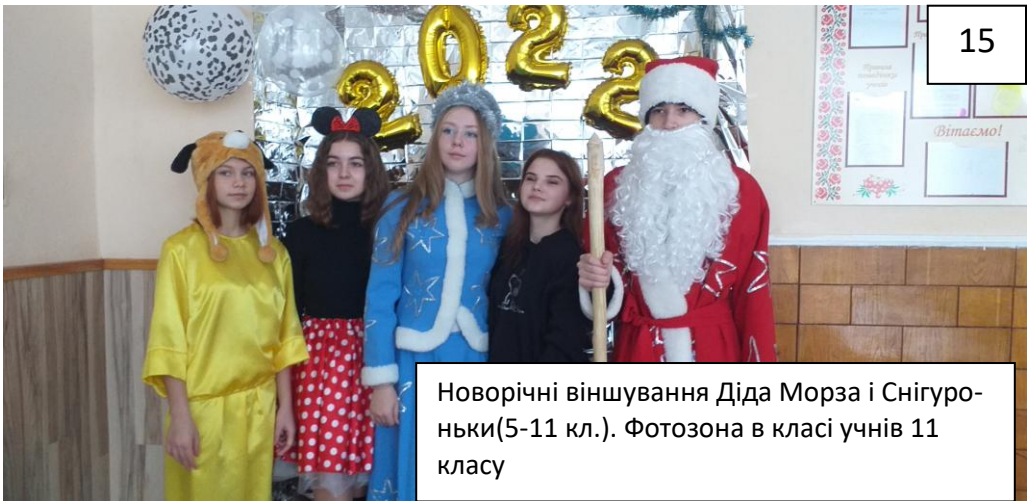
13

Свято Миколая «Затамуйте друзі подих - Миколай
сьогодні ходить!» (1- 4 кл.)

14

Новорічні ранки у школі.
Свято «Баба Яга на рік Тигра 2022»(1-4 кл.)

15

Новорічні вітання Діда Морза і Снігуроньки(5-11 кл.). Фотозона в класі учнів 11 класу

16

Стрітенські ігри. Гра «Ластівка» (рої 4 кл.)

Всесвітній день рідної мови. Гра «Брейн –ринг»
(7-А та 7-Б кл.)